

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

**ІХ Міжнародної
науково-практичної інтернет-конференції
„ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ
ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ, ПРІОРИТЕТИ, ПЕРСПЕКТИВИ”**

3 том

25-26 жовтня 2018 року

м. Дніпро

УДК 338.43

ББК 65.9 (4Укр) 32

Організатор конференції:

Навчально-науковий інститут економіки Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками:

„Економіка сільськогосподарського виробництва”;
„Проблеми управління та нормативно-правове забезпечення аграрного виробництва”;

Учасники конференції:

- Белорусская государственная сельскохозяйственная академия
- Белорусский государственный аграрный технический университет
- Белорусский национальный технический университет
- Білоцерківський національний аграрний університет, Україна
- Грузинский технический университет, Тбилиси, Грузия
- Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна
- Дніпровський національний університеті ім. Олесь Гончара, Україна
- Житомирський національний агроєкологічний університет, Україна
- Институт Экономик им. П Гугушвили Тбилисского государственного Университета им. Ив. Джавахишвили, Тбилиси, Грузия
- Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
- Международная Академия социально-экономических наук, Тбилиси, Грузия
- Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. І.Сікорського», Україна
- Новомосковський коледж ДДАЕУ, Україна
- Полтавська державна аграрна академія, Україна
- Псковський державний університет, Псков, Росія
- Університет митної справи та фінансів, Україна
- Чорноморський національний університет ім. Петра Могили, Миколаїв, Україна, Україна
- Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu, Polska.

Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 25-26 жовтня 2018 р. : В 3 т. – Том 3. – Дніпро : Друкарня "Стандарт" (ПП Бойко В. В.), 2018. – 132 с.

Матеріали подано в авторській редакції.

Висловлені у виданні думки належать виключно авторам.

Посвідчення про реєстрацію в УкрІНТЕІ № 691 від 14 листопада 2017 р.

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Р. Ширінов, студент гр. МгЕК-1-17

Науковий керівник: С. Васильєв, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В розвитку економіки будь-якої держави відіграють значну роль різні фактори, але найголовнішим з них, на думку багатьох вчених, є людський фактор. Він займає одну з провідних ролей, тому одним з найголовніших завдань які повинні ставити перед собою держави є розвиток людського потенціалу. З людського потенціалу випливає «трудоий потенціал», який відіграє в свою чергу досить значну роль в розвитку підприємства. Поняття «трудоого потенціалу» складається з таких факторів як мотивація працівників, інноваційний потенціал, продуктивність праці та розвиток виробництва, які в свою чергу відіграють суттєву роль на виробництві.

Поняття «трудоий потенціал» – це такий показник, який дає змогу оцінки дієздатності працівників та оцінити стан ресурсів які безпосередньо відносяться до поняття «праця»; також дає змогу оцінити здібності до конкретної роботи конкретного індивідуума.

У трудоого потенціалу існує механізм його формування який складається з якісних та кількісних факторів. До якісних факторів можна віднести такі: загальноосвітні та професійно кваліфікаційні, трудова міграція, моральна зрілість, трудова активність, схильність до мобільності, рівень культури, психофізіологічна активність. До кількісних факторів відносимо такі: кількість робочого часу, який був відпрацьований працівниками, рівень народжуваності в країні, рівень безробіття, показник зайнятості населення, статево вікова структура працездатного населення та його кількість.

Трудоий потенціал має свої складові, які умовно можна поділити на: кадрову, професійну, кваліфікаційну та організаційну структури. Після такого поділу можемо розглянути трудоий потенціал, як показник який дає змогу оцінити, які відбулися зміни в складі працівників та способах виробництва.

Для більш суттєвого підвищення ефективності роботи трудоого потенціалу на будь-якому підприємстві потрібно правильно вміти його оцінювати. А вже потім проводи зміни в кадровій політиці для подолання його слабких сторін.

Ефективність роботи трудоого потенціалу на підприємстві розглядають з двох різних точок зору: ефективної роботи персоналу та його реалізація, та показники, які впливають на його систему управління.

Для того, щоб оцінити ефективність роботи такого показника, як трудоий потенціал використовують: показники які вказують в якому стані

трудоий потенціал та показники, які вказують наскільки ефективно працює та використовується трудоий потенціал.

Для того щоб детально оцінити таку категорію, як трудоий потенціал на будь-якому підприємстві існує досить багато способів, але найефективнішим є використання системи показників, які показують його детальний стан. При цьому роблять порівняння за базисний та минулий роки. Для оцінки використовують такі показники, як: середньооблікова чисельність робітників підприємства, показник який вказує на плинність кадрів на даному підприємстві, взаємопов'язані показники прийому та вибуття працівників, показник постійності кадрів, показник обертання всіх працівників, показник який вказує на співвідношення висококваліфікованих та кваліфікованих працівників підприємства, показник що вказує на загальне відношення допоміжного і основного персоналу підприємства.

РАЗРАБОТКА КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ ОАО «МИНСКИЙ КОМБИНАТ ХЛЕБОПРОДУКТОВ»

И. Сухабок, студентка

УО «Белорусский государственный аграрный технический университет»

Для того чтобы оставаться лидером в гонке за конкуренцию, необходимо постоянно совершенствовать показатели своей деятельности, становиться лучше и производить товары и услуги быстрее, дешевле и качественнее, чем конкуренты. Именно поэтому в данном подходе к комплексной трансформации были выбран следующие конкурентные преимущества ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов»:

Брендинг. Являясь важной составляющей имиджа бренда, упаковка играет огромную роль в развитии потребительского рынка. Поэтому при выведении на рынок новых видов продукции ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов» уделяет особое внимание дизайну упаковки.

В 2019 году планируется изучение и анализ новых тенденций на рынке упаковочных материалов с целью совершенствования функциональных и визуальных характеристик упаковки продукции.

Рекламная деятельность. ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов» работает с продукцией, которая характеризуется низкововлеченным рациональным принятием решения о покупке, а для такого продукта на наиболее важных этапах коммуникации (осведомленность о торговой марке и продукте, формирование отношения к торговой марке, продукту) основными видами рекламы является телевидение, радио, наружная реклама. Однако в целях оптимизации рекламного бюджета на продвижение продукции в 2019 году планируется оптимальное сочетание каналов коммуникации, а также использование малобюджетных средств рекламы.

Разработка и проведение рекламных кампаний. В 2019 году планируется провести рекламные кампании «Масленица», «Пасха», «Новый год» рекламные кампании для целевой аудитории в соответствии с концепцией продвижения

торговой марки «Столичная мельница». Выбор средств размещения информации при проведении рекламных кампаний напрямую зависит от целей рекламной кампании, бюджета и необходимости достижения определенных эффектов коммуникации, а также связан с анализом преимуществ и недостатков тех или иных носителей и определением аналитических показателей эффективности определенного средства коммуникации. Вследствие чего планируется использование уже наработанного аудио- и видеоматериала для наиболее четкого следования рекламной концепции.

Участие в выставках. В 2019 году ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов» планирует принять участие в специализированных выставках как на территории Республики Беларусь, так и за ее пределами. Данный вид деятельности позволит предприятию поддержать положительный имидж, осуществить презентацию выпускаемой продукции и рассказать о новинках, получить информацию о маркетинговой деятельности конкурентов; установить деловые контакты с партнерами, оптовыми покупателями, а также представителями рекламной сферы. Однако самой главной целью стоит завоевание новых рынков сбыта и наращивание экспорта.

Участие в международных и республиканских конкурсах. Получение предприятием наград и дипломов различных конкурсов позволяет отстроиться от конкурентов, сформировать положительный имидж успешного, стабильного, современного предприятия, продукция которого пользуется спросом и имеет хорошее качество.

Стимулирование спроса. С целью стимулирования спроса в плановом периоде планируется проведение следующих мероприятий: размещение рекламных постеров и установка дополнительно 5 фирменных промо-стоек в торговых объектах областей; проведение промо-акций в магазинах г. Минска и других городах Республики Беларусь с проведением дегустации изделий из продукции предприятия для информирования потребителя о производителе и выпускаемой им продукции; распространение рекламных полиграфических материалов в торговых точках; участие в сезонных выставках-ярмарках с проведением дегустации изделий из продукции, выпускаемой ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов».

Так в 2018 году было проведено более 150 дегустаций на торговых объектах. Это одно из низкобюджетных мероприятий, позволяющих донести информацию непосредственно до конечного звена – потребителя. В 2019 году запланировано продолжать проведение дегустаций не только в г. Минске, но и также в регионах Республики Беларусь.

Таким образом, на основании анализа деятельности ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов», можно выделить достаточно направлений, в отношении которых можно улучшить показатели деятельности. Во-первых, необходим комплексный подход к пониманию конкурентоспособности организации, который будет затрагивать все сферы внутренней среды организации, от концепции с детальной проработкой дизайна упаковки для каждой позиции до участия в сезонных выставках-ярмарках с проведением

дегустации изделий из продукции, выпускаемой ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов». И, что не мало важно, необходимо найти такое решение, которое бы позволило понизить уровень цен, расширить ассортимент предлагаемых услуг, повысить их качество.

ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

С. Васильєв, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В економіці України відбуваються корінні перетворення, які пов'язані з формуванням інституту приватної власності в ринковій системі господарювання. В даному випадку мова йде про принципову зміну основоположних засад функціонування економічної системи. Однією із найважливіших таких засад є існування приватної форми відносин власності на основні фактори виробництва, у тому числі і на землю.

В процесі трансформації відносин власності особливе місце займає сільське господарство. Специфічною особливістю даної галузі є те, що тут існують стійкі коріння функціонування приватної власності.

По-перше, селянство історично прагнуло до приватної власності. Відомо, що навіть кріпосні і общинні селяни мали невеликі наділи землі, свою продуктивну і робочу худобу, ті чи інші технічні засоби, знаряддя праці та ін. Все це передавалося із покоління в покоління і по можливості примножувалось. Вся світова історія, і наша також, свідчить про боротьбу селян за право вільно і самостійно господарювати на своїй землі, яка тривала багато століть. На основі приватної власності формувалася вся селянська психологія: споконвічне прагнення селян мати землю, працелюбство, любов до землі.

По-друге, ці характерні риси селянство пронесло через всю історію радянського експерименту, незважаючи на всі спроби держави відлучити його від права і можливості бути ефективним господарем і зберегло їх до наших днів. Відношення селянства до землі і до праці на ній в особистому підсобному господарстві цьому доказ. Як тільки законодавчо була відкрита можливість доступу до землі, десятки тисяч селян по всій території України перейшли на індивідуально-селянський спосіб господарювання, а мільйони людей – розширили земельні ділянки своїх особистих підсобних господарств.

По-третє, темп аграрних і земельних перетворень багато в чому залежить від тривалості часу, протягом якого працівник був особисто відлучений від землі в постсоціалістичних країнах. В тих із них (Чехія, Польща, Угорщина та ін.), в яких усупільнення землі і сільськогосподарських засобів виробництва було примусово введено пізніше більш, чим на четверть століття, в порівнянні з нашою країною, ринкові реформи на селі пройшли не так боляче і скоріше, і вже є їх позитивні результати.

В нашій країні відлучення селян від землі набуло майже абсолютного характеру, що не дозволяє як економічно, так і психологічно провести в

сільській місцевості ефективні ринкові перетворення і забезпечити підйом агропромислового виробництва.

В-четвертих, для сільськогосподарського господарства характерним є безпосередній та тривалий зв'язок окремого працівника з конкретними ділянками землі і з конкретною худобою. Знеособленість негативно відбивається на виробничому процесі. Виходячи з цього колективна власність і організація праці можлива тільки до тих пір, поки не послабиться мотивація до сумлінної праці і персональна відповідальність працюючих за результати своєї діяльності.

По-п'яте, природна і біологічна основа здійснення виробничих процесів в сільському господарстві обмежують як спеціалізацію окремих працівників на конкретних операціях, так, ще більше, і розподіл праці на управлінську і виконавчу. Як правило, все це повинно об'єднуватися на одних і тих же людях. Звідси і залежність доходу сільських працівників від кінцевих результатів господарювання, за які він сам повністю несе відповідальність, а не від виконання ним проміжних операцій.

Перераховані причини в певній мірі сприяють відродженню і підтримки інституту приватної власності в його найбільш сучасному розумінні. Приватна власність дозволяє об'єднати повну і необмежену в часі відповідальність і зацікавленість в збереженні і раціональному використанні землі. В свою чергу, приватна власність вимагає надання селянам прав на самостійне використання землі як основного засобу виробництва в сільському господарстві.

Питання про приватну власність на землю є одним із самих суперечливих і важко вирішуваних при проведенні реформування відносин власності в аграрному секторі економіки України. Одні верстви населення і представники політики та влади, які виражають їх настрої приписують їй всі біди і знегоди, які тільки можуть бути в суспільстві. У інших – діаметрально протилежна позиція. Вони, посиляючись в основному на західний спосіб господарювання, вважають, що тільки індивідуальна приватна власність на землю виведе з кризи наше сільське господарство і економіку в цілому. Такі протилежні позиції не дозволяють прийти до відносно єдиної точки зору по даному питанні і виробити цілісну програму аграрних реформ, яку реально можна здійснити.

Поступове затвердження в сільському господарстві інституту приватної власності – це об'єктивний процес і його недооцінка стає загрозою розвитку даної галузі економіки. І як би критично не відносилась до приватної власності певна частина суспільства, вона все ж таки прокладає собі шлях і необхідність її введення постає все більш явним.

Таким чином, для прискорення аграрної реформи держава повинна зайняти більш активну позицію по сприянню подальшого впровадження інституту приватної власності в аграрному секторі економіки України і формуванню відповідних правового поля і соціально-психологічного клімату.

КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*І. Вінченко, д.е.н., проф. зав. кафедри економіки
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Висока імовірність виникнення і розвитку нестійкості в процесі діяльності будь-якого аграрного підприємства, зумовлює специфічність управління у процесі ліквідації явищ, що перешкоджають нормальному розвитку підприємств. Важливо не лише забезпечити економічну стійкість підприємства, а й підтримувати та створювати передумови подальшого розвитку. Тому процес формування економічної стійкості підприємств потребує розробки певної системи дій, яка має виконувати роль процесу управління економічною стійкістю.

Процес реалізації регулювання економічної стійкості підприємств повинен охоплювати можливості перспективного розвитку підприємства і спиратися на такі елементи, які поєднували б методи, інструменти та інформаційний процес економічної стійкості підприємств. На наш погляд, процес функціонування підприємств й підтримку їхньої економічної стійкості необхідно розглядати не тільки як елемент оперативного управління підприємством, а й як складову стратегічного управління. У цьому зв'язку концепція управління економічною стійкістю аграрних підприємств повинна поєднувати два відособлених, і водночас взаємозалежних блоки – стратегічне й тактичне планування розвитку підприємства. Оскільки основними елементами стратегічного управління є розроблена стратегія розвитку підприємства, то доцільно розробляти й відповідний механізм, що забезпечує економічну стійкість підприємства.

Запропонована концепція управління економічною стійкістю підприємства складається із двох підсистем: на першому етапі управління економічною стійкістю підприємств ми пропонуємо включати стратегічний етап управління економічною стійкістю; на другому – тактичну складову, необхідність використання яких обумовлене наявним конкурентним середовищем.

Саме у такий спосіб, на наш погляд, процес управління економічною стійкістю підприємств дає можливість виявити і розвинути ринкові переваги; розкрити зміст перспективних напрямів діяльності, зрозуміти, як і куди слід спрямувати свої зусилля, маневруючи своїми ресурсами і забезпечуючи свою перевагу на тривалий період. Саме таке розуміння концепції управління економічною стійкістю підприємств обумовлює те, що ці два етапи у своєму поєднанні та взаємодії забезпечують економічну стійкість підприємств та його розвиток як результат здійснення всіх управлінських функцій. Така послідовність дій дає можливість переорієнтувати технологію процесу управління саме на забезпечення економічної стійкості, досягнувши у такий спосіб позитивного результату. При цьому на певних етапах життєвого циклу можливі і збитки.

У цьому контексті необхідно підкреслити, що головною метою стратегічного управління економічною стійкістю підприємства є забезпечення його максимально ефективного функціонування, найефективнішого використання корпоративних ресурсів підприємства у поточному періоді і забезпечення високого потенціалу розвитку і зростання підприємства у майбутньому. Стратегічне управління передбачає довгострокове забезпечення результативності підприємства та освоєння його нових можливостей як умови економічної стійкості. Для цього необхідно насамперед найповніше враховувати зміни навколишнього середовища, що є потенційними загрозами для можливостей підприємства у майбутньому. Необхідно передбачати непередбачувані чинники, критичні тенденції з боку навколишнього середовища з метою обмеження їхнього можливого впливу.

Стратегічне управління – це прогнозне управління, пов’язане з розробкою і концептуалізацією уявлень про те, куди прямує підприємство та відповідний комплекс дій і рішень, на основі яких розробляються специфічні рішення, спрямовані на формування параметрів підприємств, здатних забезпечити реалізацію наявних резервів та запобігти втратам.

Під тактичною складовою концепції управління економічною стійкістю підприємств слід розуміти розробку і здійснення тактики підприємства, що забезпечує реалізацію конкретних завдань. За їхньою допомогою виконуються короткострокові цілі у поточному періоді, у яких відбуваються рух підприємства та рівень показників його діяльності. На основі тактичного управління відповідно до цієї концепції розробляються найприйнятніші шляхи реалізації пріоритетних стратегій економічної стійкості підприємства, забезпечують найефективніші напрями економічної діяльності, організаційні умови, форми фінансово-господарської системи. Функціонування концепції саме у такій послідовності та дотримання кожного з етапів процесу є передумовою виживання та впевненого забезпечення і підтримки економічної стійкості підприємства. Це обумовлюється необхідністю використання стратегічних підходів, пов’язаних із завоюванням нових ринків, а також загальною кризою і певним скороченням обсягів виробництва.

Отже, якщо при управлінні економічна стійкість підприємства потрапляє у позитивну зону управління, тоді більше уваги необхідно приділяти стратегічній складовій етапу управління економічною стійкістю підприємств. Якщо ж підприємства потрапляють на деякий час у збиткову зону, то можуть використовуватись елементи антикризового управління і увага приділяється більше тактичній складовій управлінського процесу.

Концепція управління економічною стійкістю підприємств складається із двох складових, але його треба розглядати і як багатоаспектний та ієрархічний процес. Якщо по вертикалі він складається із стратегічної і тактичної складових, то площинний аспект накладається на організаційну структуру підприємства. У цьому аспекті проблемність управління економічною стійкістю підприємства полягає в тому, що не можна розглядати його як плоску

технологію, бо вона може розглядатися і вертикально, і горизонтально, охоплюючи різні системи інтересів і функцій процесу управління.

Саме таке розуміння концепції управління економічною стійкістю підприємств як специфічної, упорядкованої сукупності взаємопов'язаних елементів управлінського процесу у межах інформаційних зв'язків, закріплених організаційною структурою підприємства, на наш погляд, спроможне забезпечити стійкі позиції на ринку і тим самим – економічну стійкість його діяльності. До основних складових управління економічною стійкістю підприємства треба віднести, на наш погляд, побудову інформаційної бази для управління; аналіз економічної стійкості; формування стратегії розвитку економічної стійкості на перспективу; прогноз можливих результатів; вибір стратегії; розробка програми дій щодо управління економічною стійкістю, оцінка її результуючої; механізм моніторингу процесу управління економічною стійкістю підприємств.

Саме для посилення дієвості стратегічної та тактичної складових концепції управління економічною стійкістю підприємств були доповнені такі його елементи:

- у контексті планування стратегічних цілей економічної стійкості підприємств постає необхідність вивчення поставленої мети, завдання й вихідних даних про економічну стійкість підприємств;

- для досягнення необхідного рівня економічної стійкості на перспективу необхідне досить чітко розуміння кінцевої мети та строків досягнення, що в свою чергу передбачає розробку цільових параметрів ЕСП;

- після визначення плану дій щодо забезпечення економічної стійкості підприємств, постає питання про вибір відповідного набору інструментів та засобів реалізації стратегічного управління економічною стійкістю підприємств за рахунок основних та забезпечувальних складових, а також відповідного моніторингу кількісних та якісних її параметрів, який характеризує наявний стан підприємства та забезпечує своєчасне коригування дій щодо його відновлення або поліпшення.

Сприйняття цих елементів у єдиному контексті як частини єдиної технології, допомагає враховувати багатогранність і багатоплановість поняття економічної стійкості підприємств. Кожна із цих складових має свої особливості та наповнення, що необхідні для реалізації стратегічного і тактичного етапів. Дотримання зазначених етапів забезпечує послідовність у досягненні безпеки, стабільності, зростання, прибутковості та керованості підприємством, наповнює ці процеси новими потенційними можливостями.

МОЛОЧНАЯ ОТРАСЛЬ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ: СОСТОЯНИЕ И НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ

И. Станкевич, ст. преподаватель

Белорусский государственный аграрный технический университет

Организация эффективного, комплексного и рационального использования сырьевых ресурсов в производстве и переработке молока, являющегося для нашей страны традиционным, составляющим основной

потенциал для внутреннего рынка и экспорта продуктом, имеет особое значение для Республики Беларусь. Основным направлением для решения указанной проблемы является применение энергосберегающих и экологически безопасных технологий выращивания скота, совершенствование структуры переработки молока при условии наиболее полного потребления его основных частей при производстве молочной продукции, максимального и рационального использования побочного молочного сырья (обезжиренного молока, пахты, сыворотки), получаемого в процессе производства молочных продуктов.

В Республике Беларусь повышение эффективности молочной отрасли проводилось в несколько этапов (2005-2010 и 2010-2015 гг.). За указанные периоды на молокоперерабатывающих предприятиях было проведено масштабное техническое перевооружение, совершенствование систем управления (СТБ ISO 9001, СТБ 1470, СТБ ISO 14001, СТБ 18001 и СТБ ISO 22000), созданы кооперативно-интеграционные структуры, произошел рост качества молока и молочной продукции, созданы торговые бренды, расширен ассортимент выпускаемой продукции и т. д.

В настоящее время общий объем переработки молока предприятий молочной отрасли 7,6 млн тонн. Объем производства молока на душу населения растет, но годовое потребление молочной продукции на одного человека (в пересчете на молоко) в 2017 г. по сравнению с 2000 г. снизилось на 45 кг и составило 251 кг. Население нашей страны потребляет молока и молочных продуктов гораздо меньше нормы (рисунок 1).

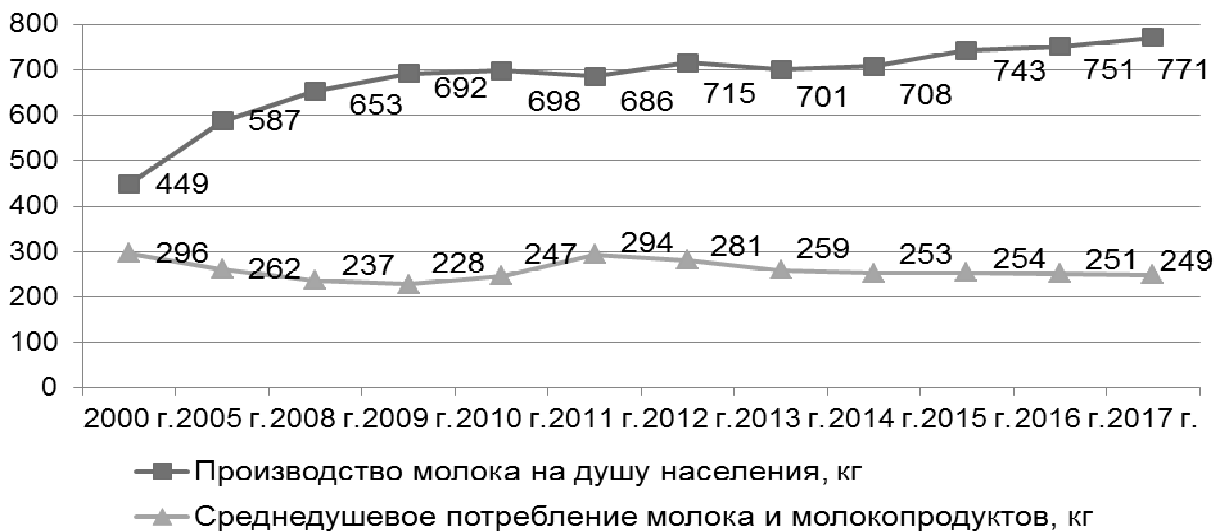

Рисунок 1. Динамика производства и потребления молока

В 2017 году в Республике Беларусь было произведено 7322 тыс. тонн молока, что на 2,5 % больше, чем в 2016 году. Плановое значение на 2017 год составляло 7,6 млн тонн, на 2018 год — 8,17 млн тонн, а 2019 год — 8,7 млн тонн. В целом за период с 2000 по 2017 гг. производство масла сливочного увеличилось в 1,84 раза, цельномолочной продукции в пересчете на молоко в 2 раза, сыров — в 4,6, а питания детского на молочной основе в 1,8 раза. Вместе с тем, объем производства молочной продукции увеличился приблизительно в 2 раза. По итогам 2017 года в Республике Беларусь объем выпуска масла

сливочного увеличился на 1,5 % и составил 119,7 тыс. тонн, объем производства молочных консервов увеличился на 24,2 % и составил 115,6 тыс. тонн, а производство сыра сократилось на 1,46 % до 188,6 тыс. тонн и выпуск цельномолочной продукции уменьшился на 1,8 % до 1,94 млн тонн в пересчете на молоко. На протяжении последних лет Республика Беларусь входит в число ведущих поставщиков молока и молочных продуктов в мире (таблица 1). В целом по Республике Беларусь экспорт молока и молочной продукции в 2005 году составлял 401,6 тыс. тонн, а в 2016 году – 1051,6 тыс. тонн и несколько снизился по результатам 2017 года до 1033,5 тыс. тонн.

Таблица 1. Экспорт молока и молочных продуктов, тыс. тонн

Наименование продукта	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Молоко и сливки негущенные	183,2	183,2	300,6	287,0	323,4	324,6	316,2	299,4
Молоко и сливки сгущенные и сухие	195,3	186,1	210,8	238,2	197,2	234,3	211,9	215,9
Пахта, йогурт, кефир	25,9	30,1	48,9	72,1	102,2	84,2	98,5	108,9
Масло сливочное	62,7	64,9	85,6	67,3	69,6	87,8	84,5	75,0
Сыры и творог	128,7	132,2	144,4	140,5	166,7	182,5	205,0	186,3

Основным рынком сбыта является Российская Федерация, также осуществляются поставки в Украину, Казахстан, Армению, Кыргызстан, но в последние годы появились новые рынки стран Западной Европы, Азии и Латинской Америки.

НСУР-2030 определены приоритетные направления развития животноводческой отрасли связанные с качественным изменением породного состава КРС и обеспечением ферм собственным племенным скотом, повышением продуктивности молочного стада, увеличением экспорта молокопродуктов с высокой добавленной стоимостью. В производстве молочных продуктов до 2030 года необходимо сформировать высокотехнологичное производство безотходного и ресурсосберегающего типа за счет технико-технологического переоснащения молочных комбинатов с установкой автоматизированных линий, модернизации сушильных установок, переоснащения действующих мощностей с применением линий, соответствующих современным санитарным и экологическим требованиям. Для более углубленной переработки молочного сырья необходимо создать новые ресурсосберегающие технологии с использованием биохимической модификации сырья, а так же определить, селекционировать, идентифицировать на генно-молекулярном уровне высокоактивные производственно ценные штаммы молочнокислых бактерий, лактобацилл и бифидобактерий и разработать технологии их производства.

СУТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

А. Гарбузюк, студент гр. МгЕК-17

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Сучасний підхід до розуміння економічної ефективності не має комплексного системного вирішення і є досить одностороннім, оскільки він обмежується рамками фінансових категорій. Хоча необхідно зазначити, що деякі аспекти економічної ефективності вже сьогодні розглядаються багатьма науковцями. Досить велика кількість чинників, що впливають на життєздатність підприємств, зумовлює багатогранність напрямів ефективності їхньої діяльності. Крім того, всебічний аналіз ефективності необхідний підприємствам для прогнозування їхньої поведінки в умовах економічної нестабільності. З філософської точки зору ефективність є виявом однієї з характеристик стану руху і розвитку матеріальної субстанції. Серед її можливих форм руху реалізуються лише стійкі форми, а нестійкі швидко руйнуються внаслідок принципової стохастичності внутрішніх і зовнішніх впливів.

Для досягнення стійкого стану підприємство, яке є відкритою соціально-економічною системою, повинно володіти здатністю відображати негативний вплив чинників зовнішнього і внутрішнього середовища, направлений на зміну ефективності підприємства як системи.

Науковці під ефективністю підприємств розуміють їхню здатність протистояти різним негативним як природним, так і економічним впливам. Це означає не тільки можливість долати несприятливі явища й уміння пристосовуватись до них, використовувати їх з найбільшим ефектом для підприємств. Деякі економісти під ефективністю розуміють такі властивості підприємств, які дають їм можливість в різних умовах, незалежно від ступеню відхилення їхніх характеристик від оптимальних, виготовити задану кількість кожного виду продукції необхідної якості з найменшими витратами. Інакше кажучи, ефективність підприємств це їхня здатність протистояти негативним внутрішнім і зовнішнім впливам та уміння пристосуватися до змінних умов. У такому визначенні враховується також необхідність створення комплексу умов достатнього для того, щоб зменшити негативні наслідки можливої нестабільності внутрішньогалузевого і міжгалузевого зв'язків. При такому розумінні ефективності передбачається, що вона досягається не тільки тоді, коли з року в рік зростають показники діяльності підприємства, а й тоді, коли в деяких галузях відбуваються періодичні спади, які в майбутньому або компенсуються, або ліквідовуються. Таке розуміння ефективності підприємства підтверджує той факт, що її економічна значущість тим більша, чим вищі витрати підприємства.

Виходячи з проведених досліджень, можна зробити певні узагальнення. Будь-яка цілеспрямована система повинна у процесі свого функціонування виконувати поставлені перед нею завдання. З позиції підприємств економічну ефективність можна розглядати як здатність системи зберігати свій

працездатний стан щодо досягнення запланованих результатів за наявності різних впливів збурення. Збурення можуть викликати тимчасові відхилення координат стану системи у межах заздалегідь визначених допусків, але з припиненням впливів стійка система повинна повертатися у вихідне положення. Більше того, ефективність підприємства має забезпечуватись у будь-яких умовах і ситуаціях, що виникають як всередині системи, так і в навколишньому середовищі.

ПРОБЛЕМИ ЗБАЛАНСОВАНOSTІ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ УКРАЇНИ

М. Гіда, студент гр. МТ-1-15

*Науковий керівник: О. Масляєва, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

В умовах глобалізації світового господарства значну роль у розвитку економіки країни відіграють її зовнішньоекономічні зв'язки. Широкий спектр міжнародних відносин країни відображається в балансовому рахунку її міжнародних операцій, який називається платіжним балансом.

В 2018 році експорт товарів з України склав \$26 млрд 876,2 млн (112,7% в порівнянні з 2017). А імпорт в Україну склав \$30 млрд 939,9 млн (115,9% в порівнянні з 2017 роком). Ввозимо значно більше, ніж продаємо. Україна веде торгівлю з 212 країнами світу. У список Топ-5 держав, з якими Україна веде найбільш активні торговельних відносини: Росія, Польща, Італія, Китай і Туреччина.

Незважаючи на анексію Криму і війну на Донбасі, рівень експорту товарів з України в РФ склав \$2 млрд 147,9 млн (8% від загального обсягу торгівлі нашої країни). Україна в січні - липні 2018 імпортувала з Росії товарів і послуг на суму \$4 млрд 439 млн (14,3%). Другим партнером за обсягами торгівлі з Україною є Польща, куди експорт склав \$1 897 млн (7,1%), а імпорт в Україну \$2 033,2 млн (14,3%).

Далі йде Італія, імпорт в Україну - \$1 млрд 085,7 млн, (3,5%), а експорт з України в Італію - \$1 650,2 млн, (6,1%). Четвертою країною йде Туреччина, в яку з України ввозиться \$1566,5 млн (5,8%) В Україну з Туреччини надійшло \$844,8 млн (2,7%). Останній Китай, обсяг експорту товарів з України становить \$1 млрд 164,8 млн (4,3%) Загальна вартість китайського імпорту в Україну - \$3 млрд 768,9 млн (12,2%).

Основні товари що вивозяться з України в 2018 році:

Недорогоцінні метали - \$6 млрд 199,2 млн (23,1% експорту);

Продукти рослинного походження - \$4772,8 млн (17,8%), в тому числі - зернові культури - \$3 млрд 573,2 млн (13,3%);

Машини, обладнання та механізми - \$2 млрд 709,9 млн (10,1%);

Готові харчові продукти - \$1 млрд 687 млн (6,9%);

Жири та олії тваринного/рослинного походження - 2 млрд 652,8 млн (9,9%).

Україна найбільше ввозила в 2018 році:

Паливо і нафтопродукти - \$7 млрд 3,9 млн (22,6% від загального імпорту);

Промислові машини, обладнання та механізми - \$6 млрд 267,9 млн (20.3%);

Продукція хімічної промисловості - \$4 млрд 134,2 млн (13,4%);

Ввезення засобів наземного транспорту, літальних апаратів і суден - \$2 млрд 465,6 млн (8,0%);

Автомобілі та інший наземний транспорт - \$2 млрд 336 млн (7,6%).

Таким чином велика частина того, що вивозиться з нашої країни - це сировина і товари з низькою доданою вартістю. Чи продовжить Україна бути сировинним придатком світу - покаже час. Проте, значні диспропорції у платіжному балансі України та його дефіцит мають негативні наслідки для відкритої економіки країни, а тому змушують уряд здійснювати інтервенцію в економіку, коригувати та регулювати показники основних статей балансу.

НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

С. Жуков, студент гр. МгЕКз-1-17

Науковий керівник: К.Дідур, к.е.н, доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В умовах ринкової економіки та зростання рівня конкуренції на ринку питання стосовно підвищення конкурентоспроможності продукції стає більш актуальним. Сучасні умови розвитку визначаються поглибленням інтеграційних процесів, лібералізацією умов торгівлі сільськогосподарською продукцією, орієнтацією на зовнішні ринки, а також значною увагою до якості продукції. Питання конкурентоспроможності посідає одне з головних місць в економічному аналізі різних суб'єктів господарської діяльності, що пояснюється реальним посиленням міжнародної та внутрішньої конкуренції. У зв'язку з цим значної уваги набуває підвищення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції.

Конкурентоспроможність продукції – це економічна категорія, яка є результатом суб'єктивного співставлення покупцем споживацької користі у випадку купівлі товару даного підприємства із споживацькою користю аналогічних товарів фірм-конкурентів

Для підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції необхідна реалізація наступних заходів:

- забезпечення сільськогосподарських товаровиробників новою та якісною технікою;
- здійснення відповідного контролю за якістю продукції на всіх етапах її виробництва та збуту;
- залучення ефективної підприємницької стратегії на основі удосконалення організації виробництва та впровадження концепції маркетингу;

- створення новітніх технологій вирощування та поліпшення урожайності сільськогосподарських культур, забезпечення приросту поголів'я худоби;
- постачання грошових коштів до сільськогосподарського виробництва та забезпечення фінансової підтримки виробників насінневого матеріалу, науково-дослідних установ, сортовипробувальних станцій;
- здійснення підготовки висококваліфікованих кадрів для села;
- поліпшення цінової політики;
- урахування специфіки виробництва сільськогосподарської продукції в кожному регіоні;
- збільшення експортного потенціалу вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції через покращення репутації України на міжнародному ринку продовольства як країни виробника екологічно чистої і безпечної продукції;
- налагодження співпраці між виробниками сільськогосподарської продукції та дослідними установами.

Реалізація запропонованих заходів посилить позиції українських сільськогосподарських підприємств як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку, сприятиме нарощуванню їх потенціалу з виробництва конкурентоспроможної продукції та насичення товарного і споживчого ринків якісною вітчизняною продукцією, а отже призведе до економічного піднесення економіки країни в цілому.

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

*К. Дідур, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Сільське господарство – це комплекс технологічно і організаційно взаємозв'язаних галузей, які у своїй сукупності утворюють збалансовану, заінтегровану і структурно завершену систему, функціонально-компонентна структура якої підпорядкована стабільному нарощуванню продовольчої продукції землеробства і тваринництва. Кожна галузь сільськогосподарського виробництва є сукупністю підприємств, що виробляють певні види однорідної продукції чи надають послуги, які задовольняють певні потреби населення у продуктах харчування, а промисловості – в сировині. Протягом останніх років сільськогосподарське виробництво зазнало великих деформацій. Перехід від планової до ринкової економіки, реформування колгоспів і радгоспів, розвиток нових господарських структур, дезіндустріалізація, дезінтенсифікація і деспеціалізація сільськогосподарського виробництва, скорочення промислових засобів виробництва і предметів праці, непомірне підвищення цін на них, порушення системи матеріально-технічного обслуговування господарств, руйнація агрохімічної служби, відсутність відповідної системи агрохімічного обслуговування спричинились до зниження продуктивності і економічної

ефективності використання аграрно-ресурсного потенціалу і зменшення виробництва валової продукції сільського господарства.

З метою забезпечення стабільного розвитку аграрних підприємств основними пріоритетами має стати реалізація внутрішніх чинників забезпечення ефективності виробництва, а саме:

- оптимізація розмірів землекористування, що дозволить більш раціонально та ефективно використовувати виробничий потенціал та сучасні інтенсивні агротехнології виробництва;

- диверсифікація виробничої діяльності відповідно до обґрунтованої спеціалізації на основі розробки оптимальної програми виробництва основних видів продукції;

- основою маркетингової роботи в аграрних підприємствах повинна стати розробка оптимальної програми виробництва основних видів продукції відповідно до вимог ринку і потреб споживачів з урахуванням внутрішніх можливостей використання наявного ресурсного потенціалу, що дозволить оптимізувати отримання прибутків на одиницю залучених у виробництво земель та інших ресурсів;

- вибір оптимальної виробничої програми повинен оцінюватися з урахуванням переваг ведення вискоєфективних галузей, їх вдалого сполучення, адекватності до регіональних природно-кліматичних умов господарювання. Це дозволить врахувати вплив агробіокліматичного та агротехнологічного потенціалу на якість виробленої продукції, забезпечить конкурентні переваги підприємств за рахунок зниження собівартості продукції, що у свою чергу дозволить вигравати цінову конкуренцію на ринку;

- впровадження комплексної механізації та автоматизації виробництва, що призведе до зростання продуктивності праці, зменшення затрат матеріалів, скоротить виробничий цикл, підвищить рентабельність виробництва, дасть можливість більш раціонально використовувати виробничі потужності при відносно менших капіталовкладеннях;

- раціональне використання трудових ресурсів, яке передбачає насамперед забезпечення їх нормальної зайнятості, пропорційний їх розподіл по галузях виробництва і на території, досягнення ними найвищої продуктивності праці;

 - підвищення технічного і технологічного рівня НТП;

 - підвищення якості і збереження виробленої продукції;

- широке використання прогресивних форм організації виробництва та оп-ла-ти праці. Найдосконалішою є така форма організації праці, яка забезпечує найбільш раціональну взаємодію робочої сили із засобами виробництва і дає змогу виробляти найбільше продукції необхідної якості з найменшими витратами;

- поглиблення інтеграційних процесів і кооперування діяльності, що забезпечить вирішення проблем маркетингової діяльності та матеріально-технічного й технологічного забезпечення виробництва продукції;

- розвиток сільськогосподарського виробництва на основі різноманітних форм власності і видів господарювання та створення для них рівних економічних умов, необхідних для самостійної та ініціативної роботи.

Виходячи з викладеного, правомірно зробити узагальнюючий висновок про пріоритетне значення впливу на соціально-економічну ефективність сільськогосподарського виробництва в реформений та післяреформений період глибинних трансформацій відносин власності. Саме тому нагальною є потреба виведення сучасних економічних відносин та їх базової складової – відносин власності в сільськогосподарських підприємствах на якісно новий, вищий за попередній рівень, а також залучення інвестицій в основний капітал.

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

І. Вінченко, студент гр. М2МТ-18

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Формування інвестиційної стратегії є невід'ємною частиною економічного розвитку аграрного підприємства, у ході якого його довгострокові цілі узгоджуються з їх ресурсним забезпеченням. Оскільки інвестиційні рішення за своєю сутністю завжди є стратегічними, важливо, щоб вони забезпечували розвиток підприємства, збільшували його стійкість до зовнішніх загроз, посилювали ринкові позиції. Це потребує усебічного аналізу альтернативних інвестиційних проектів для оцінки їх здатності відповідати певним вимогам. При формуванні інвестиційної стратегії необхідно дотримуватись певних принципів, правил, які окреслюють можливе коло рішень, виходячи насамперед із сутності стратегії як економічної категорії. Аналізуючи погляди науковців на сутність стратегії слід зазначити, що вона передусім сприймається як правила прийняття рішень відносно поведінки підприємства у зовнішньому середовищі. Вони мають бути такими, щоб у кінцевому підсумку досягти «найкращої гармонії зовнішнього середовища і підприємства як її елемента». Така точка зору відповідає методологічним підходам інституціональної та еволюційної економічної теорій, що наголошують на інституційній природі економічної організації. Це підкреслюється навіть у визначеннях її сутності – це така організація, у якій «домінуючою інституцією є прибуток у грошовій формі».

У сфері інвестиційної діяльності такими інституціями є, по-перше, законодавчі і нормативно-правові акти держави, які закладають юридичну основу під прийняття інвестиційних рішень, а також формують інвестиційні стимули чи накладають обмеження на здійснення інвестиційної діяльності. Це впливає на інвестиційні пріоритети і відображається у інвестиційній стратегії суб'єктів господарювання. По-друге, це галузеві нормативні акти, які формують конкурентне середовище і потребують врахування у інвестиційній стратегії для вибору напрямів формування конкурентних переваг. По-третє, це політика банківських структур та інвестиційних фондів, які визначають умови

залучення довгострокових інвестицій, впливаючи на вартість капіталу і можливість диверсифікації джерел інвестування. По-четверте, це наявність дієвих регулятивних структур, які забезпечують дотримання чинного законодавства у сфері охорони прав власності. Це впливає на інвестиційну активність власників інвестиційних ресурсів і суб'єктів господарювання, які їх потребують. Нарешті, у внутрішньому середовищі підприємства також має бути сформовано як стимулюючий, так і регулятивний механізм, який би забезпечував ефективність інвестиційного процесу (облікова політика підприємства, наявність внутрішніх регламентів, процедур, критеріїв тощо, які повинні забезпечувати узгодженість та ефективність інвестиційної діяльності в межах структурних підрозділів та інвестиційних проектів). Очевидно, що їх сукупний вплив має забезпечувати високі динамічні властивості системи, сприяти її здатності накопичувати ресурси і ефективно їх використовувати, підвищуючи її конкурентоспроможність і зміцнюючи її позиції у середовищі функціонування.

ФОРМИ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

І. Дмитренко, студентка гр. МТ-1-15

Науковий керівник: О. Масляєва, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Міжнародні економічні відносини представляють собою складний комплекс виробничих, торговельних, фінансових, науково-технічних, валютно-кредитних зв'язків між країнами, який дає можливість ефективного використання ресурсів, збільшення світового обсягу товарів і послуг. Найбільш значущі форми міжнародних економічних відносин такі: міжнародна торгівля, міжнародний рух капіталів, міжнародна міграція робочої сили, обмін у сфері науки і техніки, а також міжнародні валютно-кредитні відносини.

Історично первинною формою міжнародних економічних відносин була світова торгівля. Міжнародні економічні відносини обслуговують взаємодію національних економік, що входять у світове господарство, і тим самим забезпечують його цілісність. Предметом міжнародної торгівлі виступають різноманітні товари та послуги, а її суб'єкти функціонують у різних країнах. Ними можуть виступати держави, юридичні та фізичні особи, міждержавні та міжнародні організації.

Сьогодні активна участь країни у світовій торгівлі може надавати їй значних переваг, зокрема, дозволяє ефективніше використовувати наявні в країні ресурси, долучатися до світових досягнень науки й техніки, у більш стислі терміни здійснювати структурну перебудову своєї економіки, а також повніше і різноманітніше задовольняти потреби населення. Система міжнародних економічних відносин формується на основі інтернаціоналізації продуктивних сил, яка в свою чергу виростає із міжнародного поділу праці. Різні країни по-різному забезпечені економічними ресурсами. Отже, вони мають різні передумови розвитку для різних галузей.

Такі умови сприяли виникненню міжнародного поділу праці, який передбачає спеціалізацію окремих країн на виробництві продукції залежно від місцевих умов і можливостей. До таких умов належать: спеціалізація виробничих потужностей та трудових ресурсів, науковотехнічної бази, зручні транспортні мережі тощо. Країни, які беруть участь у міжнародному поділі праці, обмінюються продукцією і користуються відповідно дешевшими товарами, ніж якби це були товари, вироблені на місці.

Отже, міжнародний поділ праці здійснюється з метою підвищення ефективності виробництва, економії затрат суспільної праці, раціонального розміщення продуктивних сил. Сьогодні жодна країна світу не може забезпечити економічно вигідне виробництво всієї номенклатури продукції. Досвід багатьох країн показує, що найефективнішою є концентрація зусиль на створенні спеціалізованих галузей виробництва, органічно вписаних у систему міжнародного поділу праці. Таким чином, сучасні міжнародні економічні відносини інтенсивно розвиваються, трансформуються, змінюють свої географічні пріоритети й усе більш набувають рис єдиної системи, де окремі форми не тільки тісно взаємозалежні, але і взаємообумовлені. У сучасних умовах тільки активна співпраця в міжнародній торгівлі може вивести країну в число розвинутих, забезпечити гідний рівень життя населення, дати можливість використовувати досягнення науково-технічного прогресу.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ТА РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

С. Мироненко, студент гр. МгЕКз-1-17

Науковий керівник: К. Дідур, к.е.н, доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Головною задачею сучасного етапу розвитку економіки є опанування підприємцями та керівниками ефективними методами управління підприємством, зокрема, прибутком в процесі здійснення підприємницької діяльності, адже маса і норма прибутку - потужний важіль динамічного розвитку виробництва.

Прибуток є формою доходу підприємця, який вклав свій капітал з метою досягнення певного комерційного успіху, проте він характеризує лише ту частину доходу, яка «очищена» від затрат, понесених на здійснення цієї діяльності. Узагальнюючим фінансовим показником діяльності підприємства є його балансовий прибуток - загальна сума прибутку підприємства від усіх видів діяльності за звітний період, включаючи прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг), в тому числі продукції допоміжних і обслуговуючих виробництв, основних фондів, нематеріальних активів, цінних паперів, валютних цінностей тощо.

Для того щоб рівень прибутковості покращувався, на підприємстві повинні проводитися заходи тільки в наступному порядку: організаційні (удосконалення виробничої структури, удосконалення організаційної структури управління, диверсифікація виробництва, реструктуризація виробництва

тощо), технічні (оновлення техніко-технологічної бази, переозброєння виробництва, вдосконалення виробів, що виробляється), економічні важелі та стимули (удосконалення тарифної системи, форми і системи оплати праці, прискорення обігу оборотних коштів тощо). Якщо почати проводити зміни не в такому порядку, то позитивні зрушення у ефективності діяльності будуть малопомітними, або відсутніми взагалі [1].

Якщо ж говорити про чинники, від яких залежить рівень економічної ефективності підприємств, то вони класифікуються за декількома ознаками:

а) джерелами підвищення (зростання продуктивності праці, зниження фондомісткості і матеріаломісткості продукції, поліпшення використання матеріальних ресурсів);

б) напрямками вдосконалення виробництва (науково-технічний прогрес, впровадження прогресивної технології, модернізація застарілого обладнання, механізація і автоматизація виробництва, запровадження прогресивних методів і форм організації виробництва і праці);

в) місцем реалізації (внутрішні - впровадження нових технологій, модернізація обладнання, та зовнішні).

Основними резервами зростання прибутку від реалізації є: збільшення обсягу реалізації продукції, зниження собівартості реалізованої продукції, поліпшення якості продукції. Збільшення обсягу реалізації продукції досягається за рахунок: зростання обсягу виробництва продукції, зменшення залишків готової продукції на кінець звітної періоду, підвищення рівня цін. Прибуток синтезує в собі всі найважливіші сторони роботи підприємства. Щоб прибуток підприємства зростав, воно повинне: нарощувати обсяги виробництва і реалізації транспортних послуг, розширювати, орієнтуючись на ринок, асортимент і якість транспортних послуг, впроваджувати заходи щодо підвищення продуктивності праці своїх працівників, зменшувати витрати на виробництво (реалізацію) послуг (тобто її собівартість), з максимальною віддачою використовувати потенціал, що є у його розпорядженні, у тому числі фінансові ресурси, зі знанням справи вести цінову політику, бо на ринку діють переважно вільні (договірні) ціни, грамотно будувати договірні відносини з клієнтами, вміти найбільш доцільно розміщати (вкладати) одержаний раніше прибуток з точки зору досягнення оптимального ефекту [2].

Виходячи з економічної природи прибутку, його розподіл є складовою частиною загальної системи розподілу сукупного суспільного продукту і чистого продукту. Прибуток має забезпечити підприємство власними коштами для розширення виробничих фондів, стимулювати підвищення ефективності виробництва та формування централізованого грошового фонду. Від досконалості форм і методів розподілу прибутку залежить заінтересованість підприємств та окремих працівників у постійному зростанні й удосконаленні виробництва та підвищенні його ефективності. Саме прибуток є основним джерелом матеріального заохочення працівників підприємств, власників акцій, підприємців і менеджерів.

Література:

1. Афанасьєв М.В., Гончаров А.Б. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни / За редакцією проф. М.В. Афанасьєва. Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2003. – 410 с.

2. Наливайко А. П. Теорія стратегії підприємства: сучасний стан та напрямки розвитку - К: КНЕУ, 2001. - 227 с.

РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

*В. Лана, аспірантка кафедри економіки
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

В сучасних умовах особливого значення набувають питання формування та ефективного використання трудового потенціалу, якому належить визначальна роль щодо підвищення ефективності суспільного виробництва і відтворення трудових ресурсів. Досвід роботи провідних підприємств України свідчить про те, що їх головною конкурентною перевагою є унікальний трудовий потенціал. Достатньо високий рівень корпоративної культури робить підприємство привабливим для талановитих працівників, утримує їх в організації, а результати їхньої праці, в свою чергу, створюють відповідну репутацію підприємства, привертають нових споживачів та висококваліфікованих співробітників. Головним завданням таких підприємств є сприяння зростанню культурно-професійної компетенції трудящих та розвитку їх навичок і вмінь.

Виходячи із наведеного, можемо виділити основні шляхи покращення ефективності використання трудового потенціалу підприємства: підвищення ефективної кадрової роботи, тобто покращення укомплектованості штату та його відповідності потребам, раціональний рух кадрів, формування ефективної системи ротації кадрів, визначення основних напрямів підвищення культурно-професійної кваліфікації персоналу підприємства; покращення показників продуктивності та ефективності праці – формування взаємозв’язку між показниками ефективності праці на рівні окремого працівника та загалом по підприємству та з матеріальними, моральними і соціальними засобами стимулювання праці; застосування ефективної системи морально-матеріального стимулювання; підвищення якості трудових ресурсів шляхом навчання та підвищення кваліфікації наявного персоналу, залучення нових висококваліфікованих спеціалістів; застосування соціальних факторів стимулювання праці, створення позитивної атмосфери у колективі, мінімізація конфліктних ситуацій у робочому процесі, а також створення умов, що сприяють прояву індивідуально-кваліфікаційного потенціалу і професійних характеристик працівника та ін. На кожному підприємстві, повинен відбуватися процес розвитку трудових ресурсів. Умовами розвитку трудових ресурсів можуть бути: оцінювання персоналу (визначення здібностей і можливостей працівників); визначення мінімальної кваліфікації працівника у нинішній момент та у перспективі, у майбутньому (метою кожного працівника підприємства є виконання поставлених перед ним вимог і завдань); задоволення

своєю роботою, поліпшення свого іміджу, можливість просування по службі; відповідальність, покращення свого становища на ринку праці, надійне робоче місце і достатній заробіток; визначення стратегічних цілей підприємства щодо потреб у персоналі, формування попереднього резерву, просування складу резерву керівників, підвищення кваліфікації, оплата праці згідно виконаної роботи.

Разом з цим, підвищенню ефективності формування і використання трудових ресурсів підприємства сприяє скорочення втрат робочого часу та забезпечення його раціонального використання, удосконалення режимів праці і відпочинку. Важливими резервами підвищення ефективності формування і використання трудових ресурсів підприємства є зростання продуктивності праці та підвищення кваліфікації працівників відповідно до потреб підприємства, поліпшення системи перепідготовки кадрів, а також поліпшення умов праці. Відповідно до виявлених резервів формуються напрями розвитку кадрового потенціалу підприємства у складі відповідної стратегії. Застосовувані резерви щодо підвищення ефективності використання кадрів передбачають створення матеріальних і моральних стимулів якісної роботи на противагу адмініструванню.

АНАЛИЗ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОАО «МИНСКИЙ КОМБИНАТ ХЛЕБОПРОДУКТОВ»

В. Тимошик, студентка

*Научный руководитель: И. Станкевич, ст. преподаватель
Белорусский государственный аграрный технический университет*

Хлебопекарная промышленность относится к ведущим пищевым отраслям АПК и выполняет задачу по выработке продукции первой необходимости. В Республике Беларусь хлеб — продукт первой необходимости, его регулярно покупают все и везде. От того, насколько эффективно функционирует и развивается отрасль, зависит снабжение самым доступным продуктом питания всех слоев населения.

В течение последних лет наблюдается падение производства хлебобулочных изделий в целом по Республике Беларусь. Это объясняется изменением структуры питания населения, а также увлечением населением разными новомодными диетами и недостаточной информированностью о полезности хлеба. Открытое акционерное общество «Минский комбинат хлебопродуктов» – одно из крупнейших зерноперерабатывающих предприятий отрасли хлебопродуктов и основной поставщик муки и крупы для промышленной переработки и розничной торговли г. Минска.

Основным потребителем муки на протяжении многих лет является КУП «Минскхлебром» (87,5 %). В среднем в год проводятся закупки в размере 1,3 млн руб., поэтому между предприятиями установлена договорённость о системе скидок при покупке.

ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов» сотрудничает с хлебозаводами Минской области, Управлением общественного питания г. Минска, Управлением торговли Мингорисполкома, спецпотребителем –

системой использования наказаний МВД, ОАО «Кондитерская фабрика «Слодыч» и ОАО «Коммунарка».

Ассортимент продукции, выпускаемой в ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов» насчитывает около 60 позиций. Вся продукцию можно разделить на несколько групп: продукция из зерна пшеницы, продукция из зерна ржи, продукция из зерна ячменя, изделия макаронные, концентраты пищевые – полуфабрикаты мучных изделий, смеси композитные.

Основными предприятиями-конкурентами ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов» на внутреннем рынке являются: филиал «Боримак» УП «Борисовский комбинат хлебопродуктов», ОАО «Лидахлебопродукт», ОАО «Барановичский КХП», УП «Агрокомбинат Скидельский», ОАО «Климовичский комбинат хлебопродуктов». ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов» является крупнейшим производителем муки и крупы в Республике Беларусь, удельный вес производства муки составляет 13 %. В 2017 году коэффициент использования производственных мощностей по выпуску муки составляет – 89,7 %, крупы – 42,4 %, макаронных изделий – 70,4 %.

Выпуск продукции в натуральном выражении в 2017 году составил: муки – 93,6 тыс. тонн (108,8 % к уровню прошлого года); крупы – 4,7 тыс. тонн (98,5 % к уровню прошлого года); макаронных изделий – 5,1 тыс. тонн (78,8 % к уровню прошлого года). Переработка зерна – 132,0 тыс. тонн или 106,5 % к уровню прошлого года. Повышение объемов переработки зерна и производства продукции связано с ростом объемов отгрузки основному потребителю – КУП «Минскхлебпром».

По данным ГУПР г. Минска потребность в муке г. Минска на 2017 год составляла около 15 тыс. тонн, ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов» поставило 6,5 тыс. тонн. Следовательно потенциальная емкость рынка сбыта г. Минска по муке составляет 93,2 тыс. тонн, в том числе поставка ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов» организациям г. Минска оценивается на уровне 71,2 тыс. тонн муки или 76,4 %. Проанализируем структуру экспорта исследуемого предприятия за 2017 год в разрезе стран (рисунок 1).

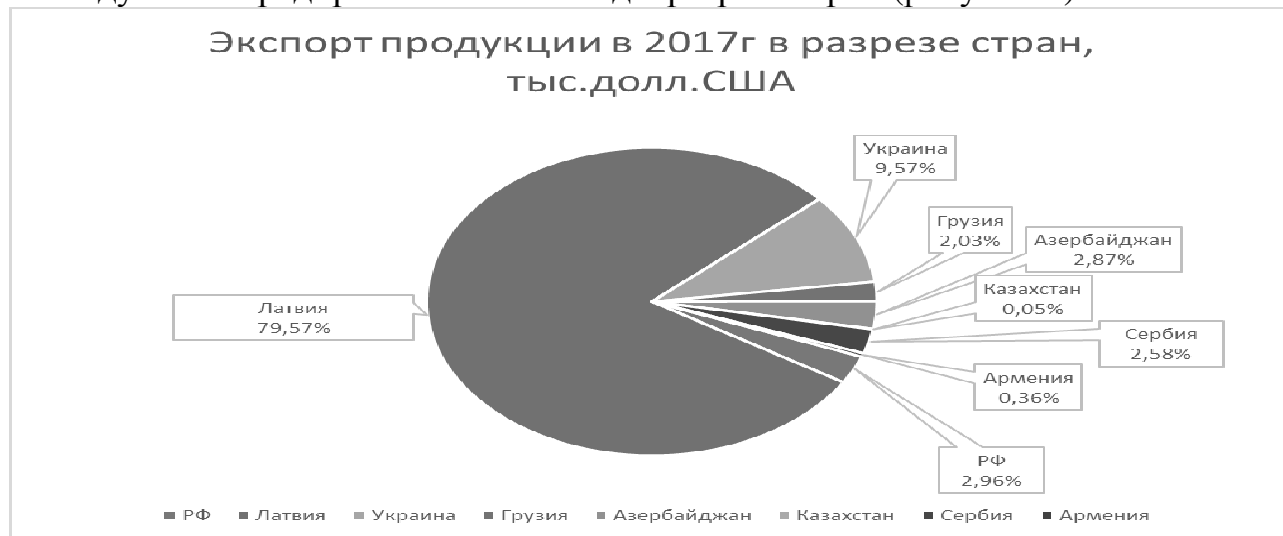

Рис. 1. Доля экспорта продукции в разрезе стран за 2017 год

На 2018 год запланований об'єм виробництва в фактичних отпускних цінах в розмірі 55265 тис. руб. или 104,7 % к уровню 2017 года исходя из потребностей основного потребителя — КУП «Минскхлебпром», предприятий ГУПР Мингорисполкома и прочих потребителей, возможностей реализации продукции на внешних рынках, а также действующих цен на внутреннем рынке в условиях жесткой конкуренции. В целях повышения конкурентоспособности продукции на рынке, предприятием разработан план мероприятий по сокращению затрат, выполнение которого позволит сократить уровень затрат на производство продукции на 797,8 тис. руб., в том числе за счет:

- совершенствования технологических процессов переработки зерна, снижения механизированных потерь при производстве и снижения потерь зерна и готовой продукции при хранении — 642,3 тис. руб.;
- организационно - технических мероприятий по сокращению топливно-энергетических ресурсов и горюче-смазочных материалов — 115,5 тис. руб.;
- экономии при выполнении работ текущей численностью работников путем совмещения профессий и расширения зоны обслуживания — 40,0 тис. руб.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В АПК.

В. Кушмаєва, к.н. держ. упр.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Основою інтелектуального бізнесу в АПК є процес створення, впровадження і поширення інтелектуальної продукції в різні сфери, властивістю якої є науково-технічна новизна, практичне застосування та комерційна реалізованість.

Основою для розвитку інтелектуального капіталу є інтелектуальний потенціал компанії, який складається з трьох елементів: 1) інтелектуальний капітал; 2) інформаційний капітал; 3) людський капітал.

Інтелектуальний продукт це результат інтелектуальної, розумової, духовної та творчої діяльності, втілений у відкриттях, винаходах, патентах, наукових звітах і доповідях, проектах, раціоналізаторських пропозиціях, творах літератури, мистецтва, музики та ін. Таким чином інтелектуальний продукт створюється у процесі, який необхідно підтримувати та розвивати.

До сфери інтелектуального бізнесу відносять такі види послуг:

послуги у сфері створення і розповсюдження реклами; маркетингові послуги, за виключенням реклами; консалтінгові послуги в інформаційних технологіях ; послуги аудиту; кадровий консалтінг, послуги по підборі персоналу; послуги в сфері інжинірингу; юридичні послуги; дизайнерські послуги; послуги по фінансовому консультуванню; довірчого управління.

Для розвитку інтелектуального бізнесу є важливими опанування наукових підходів до управління нововведеннями. До таких категорій

відносять: інтелектуальна новація, нововведення; інтелектуальна інновація; життєвий цикл інтелектуальної продукції; інтелектуально-інноваційна діяльність; інфраструктура інтелектуального бізнесу; технологічні засоби.

Новація визначається як новий метод, принцип, новий порядок, новий продукт, новий процес, якісно відмінний від попереднього аналога, що є наслідком інтелектуальної діяльності, закінчених наукових досліджень та розробок. Поняття новація вживається до всіх новин як у виробничій, так і в управлінській, фінансовій, науковій, навчальній, соціальній сферах. Новація стає нововведенням та інновацією з моменту впровадження у виробництво, побут, інші сфери діяльності.

Відповідно до міжнародних стандартів, інновація визначається як кінцевий результат інноваційної діяльності, який дістав втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, технологічного процесу, що використовується в практичній діяльності, або у новому підході до соціальних послуг.

Життєвий цикл інновації визначають як період часу від зародження ідеї до розробки, створення, поширення, використання та утилізації інновації, а період часу між появою новації (новини) і втіленням її у нововведення називають інноваційним лагом.

Поняття новація вживається до всіх новин як у виробничій, так і в управлінській, фінансовій, науковій, навчальній, соціальній сферах. Ефективність інтелектуального процесу визначається лише після впровадження інновації, оскільки тільки ринок дає оцінку її здатності задовольняти потреби суспільства.

У практиці управління інноваційними процесами широко використовуються методи системного аналізу, теорія ймовірності, моделювання процесів прийняття рішень, ситуаційний підхід, який дає можливість творчого використання адекватної ситуації, наукових прийомів управління.

ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ АПК

Н. Кондратович, студентка

УО «Белорусский государственный аграрный технический университет»

Сельское хозяйство – является крупной отраслью народного хозяйства, центральной сферой агропромышленного комплекса Республики Беларусь. В сельском хозяйстве производится около 70 % продукции всего АПК. Основу агропромышленного комплекса (АПК) составляют растениеводство и животноводство, причем обе отрасли переживают этап реконструкции, внедрения новых технологий, а также использование альтернативных источников энергии [3]. Беларусь не только обеспечивает себя продовольствием, но и стала заметным экспортером продуктов питания [4]. Импорт составляет менее 10 % всего объема потребления. Основными направлениями развития отрасли являются производство молочных продуктов, мяса и мясопродуктов (более 50 % в объеме производства пищевых продуктов,

напитков). Доля сельскохозяйственного производства составляет 6-7 % объема ВВП, 9 % от общего количества занятых в экономике страны работает в реальном секторе [1].

Таблица 1. Товарная структура экспорта Республик Беларусь [2]

	Млн долларов США		2017 г. в процентах к 2016 г.	Удельный вес в общем объеме, процентов	
	2016 г.	2017 г.		2016 г.	2017 г.
Всего	21379,1	26388,1	123,4	100	100
В том числе					
Производственные товары и сельскохозяйственное сырье	3763,8	4419,7	117,4	17,6	16,7

Занимая 84 место по территории и 93 по количеству населения, республика Беларусь входит в 15 стран крупнейших мировых экспортеров молочной продукции, причем по йогурту, кефиру занимает пятую строчку мирового рейтинга, по маслу сливочному седьмую, по молочной сыворотке, молоку-восьмую (0,8 % в мировом производстве).

На душу населения республика занимает одну из лидирующих позиций в мире и опережает такие страны, как Российская Федерация, Украина, Казахстан, США. Кроме того, в стране сосредоточено 23,4 % мировых запасов льна. По данным Продовольственной и сельскохозяйственной организации ООН (ФАО), по валовому сбору (в стоимостном выражении) льноволокна Беларусь находится на 3 месте в мире, клюквы – на 5, сахарной свеклы – на 13, клубники – на 16 месте.

Доля Республики Беларусь в мировом производстве мяса составляет 0,3 % входит в 25 стран – лидеров по экспорту мяса, при этом по говядине, замороженной занимает тринадцатую строчку мирового рейтинга, по говядине, охлажденной – четырнадцатую, по мясу птицы шестнадцатую [3].

Таблица 2. Структура продукции сельского хозяйства по категориям хозяйств [1]

Хозяйства всех категорий	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
Сельскохозяйственные организации	76,2	77,8	77,5	78,3	79,1
Фермерские хозяйства	1,1	1,5	1,7	1,9	1,9
Хозяйства населения	22,7	20,7	20,8	19,8	19,0

Согласно официальной статистике, в течение последних пяти лет в Беларуси наблюдается положительная тенденция к увеличению как общего объема производства, так и на одного жителя [1].

Успехи развития экономики в АПК конечно заметны, но в будущем сельскохозяйственный сектор стоит перед выполнением следующих задач: создание высокоэффективных интеграционных структур корпоративного типа

по технологічним продуктовим ланцюжкам від виробництва вихідного сиров'язу до продажу готової продукції; інтенсифікація сільськогосподарського виробництва на основі ефективного використання виробничих і кліматических умов, трудових ресурсів, інфраструктури продажу всередині країни і за кордоном з орієнтацією на потреби переробляючої промисловості і спос на світовому ринку продовольства; модернізація організацій, переробляючих сільськогосподарське сиров'язе, введення нового обладнання і технологій, дозволяючих здійснювати глибоку переробку сиров'язу, розширювати асортимент, а також забезпечувати випуск продукції з високою доданою вартістю [3, 4].

Слід зауважити, що рішення вище викладених проблем буде сприяти закріпленню нинішніх успіхів розвитку економіки в АПК.

Література

1. Сільське господарство Республіки Білорусь: статистический збірник. – Мінськ: Національний статистический комітет Республіки Білорусь, 2016, – 230 с.
2. President.gov.by (економіка/офіціальний інтернет-портал Президента РБ) [сайт] [2018] (дата звернення: 05.09.2018)
3. Государственная программа «Энергосбережение» на 2016-2020 годы: Постановление СМ РБ от 28 марта 2016 г. № 248, – 68 с.
4. Герасимова, В.И. Анализ хозяйственной деятельности: курс лекций / В.И. Герасимова, Г.Л. Харевич. – Минск: 2009. – 380 с.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

І. Кучугурна, с. гр. МгЕК-1-18

*Науковий керівний: А. Сітковська, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

У сучасних умовах розвитку економіки України та її структурної перебудови особливе значення має оновлення виробничого потенціалу підприємства. Необхідною передумовою його прискорення і забезпечення на цій основі сталого й конкурентоспроможного функціонування і розвитку підприємств є достатність інвестиційних ресурсів та можливість їх залучення з урахуванням інвестиційної привабливості підприємств. В сучасній економічній науці немає єдиного підходу до визначення суті поняття «інвестиційна привабливість підприємства». Дослідники англо-американської економічної школи, а саме Ю. Брігхем, Л. Гапенські, Т. Коупленд, Марковиць, Ф.Дж. Фабоцци, У. Шарп зводять інвестиційну привабливість підприємства до максимізації добробуту акціонерів, який проявляється у зростанні ціни акції. Тобто, увесь фінансовий менеджмент як система фінансового управління компанією має вирішувати завдання зростання її інвестиційної привабливості. Вважаємо, що дослідники згаданої школи сприймають інвестиційну привабливість, ототожнюючи її з корисністю для власників. Спеціалістами Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств інвестиційна привабливість підприємства розглядається як рівень задоволення фінансових,

виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора відносно конкретного підприємства. Спеціалістами Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств інвестиційна привабливість підприємства розглядається як рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора відносно конкретного підприємства. Такому підходу, на наш погляд, бракує конкретності та чіткості, що суттєво погіршує шанси його застосування практиками. Нападовська І. В вважає, що інвестиційна привабливість – це системна сукупність потенційних можливостей укладання коштів з метою отримання економічних вигід у майбутньому як наслідок результатів минулої господарської діяльності потенційного об'єкта інвестування, суб'єктивно оцінювана інвестором. Основною метою інвестицій є збільшення майна інвестора. Але в сучасній економічній літературі ще й досі не існує однозначної думки щодо визначення формування та аналізу даного показника. Особливо це стосується специфіки структури формування прибутку корпорацій, оскільки їх прибуток є консолідованим. Нині існує велика кількість методик оцінки інвестиційної привабливості, які ґрунтуються на аналізі різноманітних сфер функціонування підприємств і відрізняються цільовим та функціональним призначенням, системами показників, алгоритмами розрахунку, інформаційним забезпеченням тощо. Однак оцінку інвестиційної привабливості підприємства необхідно проводити з позицій системного підходу, заснованого на єдності та взаємодії технічних, географічних, трудових, організаційних, екологічних, ресурсних, фінансово-економічних, правових, комерційних характеристик об'єкта інвестування. Об'єктивна, доцільна і конкурентна система оціночних показників інвестиційної привабливості повинна враховувати наступні умови:

- обмежена кількість індикативних показників, що безпосередньо впливають на прийняття інвестиційних рішень;
- використання при розрахунку показників даних публічної бухгалтерської і статистичної звітності, мінімізація використання внутрішньої інформації;
- можливість здійснення рейтингової оцінки діяльності підприємства як стосовно інших господарюючих суб'єктів, так і в часі.

ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ, ЯК ЧИННИКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

О. Масляєва, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Екологічно чиста продукція АПК – це сільськогосподарська продукція рослинного і тваринного походження, що виготовляється згідно з обов'язковими вимогами законодавчих актів і національних нормативних документів, міжнародних і національних стандартів, процедур інспекції та сертифікації органічного (екологічно чистого) виробництва, характеризується високою біологічною цінністю та споживчими властивостями, а процес її виробництва відповідає принципам збалансованого розвитку агроecosystem.

Сучасний етап розвитку аграрних підприємств характеризується стійкою тенденцією до нарощування виробничих потужностей, диверсифікацією виробництва, пошуку нових альтернатив.

Органічне виробництво є одним із перспективних методів господарювання, який спрямований на економічне зростання. Продукція підприємств які орієнтовані на екологічне виробництво має потенційні і реальні можливості для задоволення зростаючих потреб суспільства на екологічно безпечний продукт. Одним із пріоритетів якому надають перевагу споживачі є екологічність . її можна розглядати як фактор конкурентоспроможності продукції на ринку.

Законодавство України визначає конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання з метою отримання переваг над іншими суб'єктами господарювання завдяки власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку

Здатність господарюючих суб'єктів вести конкурентне суперництво з іншими виробниками в межах певного ринкового простору, визначає основу категорії конкурентоспроможність. Конкурентоспроможність виробника показує його пристосованість у стратегічній перспективі до зовнішніх змін.

Для підвищення конкурентоспроможності підприємств шляхом впровадження екопродукції потрібно:

1. покращити фінансові складові стимулювання виробництва і реалізації екологічних товарів та розвиток сфери екологічних послуг;
2. стимулювати ефективний попит на екологічну продукцію та послуги, творювати екологічні підприємства спільно із західними компаніями, тим самим покращуючи якість продукції;
3. активно проводити маркетингову діяльність щодо інформування споживачів про наявність і якість екопродуктів та послуг, підкреслюючи їх переваги.

ОЦІНКА РІВНЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ЙОГО ПІДВИЩЕННЯ

С. Мироненко, студент гр. МгЕКз-1-17

Науковий керівник: О. Гончаренко, д.е.н, професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Аграрний сектор України є системоутворюючим в національній економіці, формує засади збереження суверенності держави – продовольчу, економічну, екологічну та енергетичну безпеку. Також аграрний сектор спроможний на вагомий вклад у світову проблему голоду.

Подальше входження до світового економічного простору вимагає удосконалення аграрної політики, розвитку аграрного сектору економіки України спрямованого на формування ефективного соціально спрямованого сектору економіки держави, здатного задовольнити потреби внутрішнього

ринку та забезпечити провідні позиції на світовому ринку сільськогосподарської продукції та продовольства.

Основними стратегічними завданнями розвитку аграрного сектору України є:

- створення нормативно-правових засад та кооперації та укрупнення дрібних сільськогосподарських виробників в рамках сільських громад;
- конкурентність вітчизняної сільськогосподарської продукції та продовольства на зовнішньому ринках, якість та безпечність сільськогосподарської продукції та продовольства на європейських та світових ринках (адаптованість);
- технологічне оновлення виробництва;
- дотримання агроекономічних вимог виробництва зменшить ризики збільшення виробничих витрат через зростання зношеності техніки, значні втрати продукції через недосконалість інфраструктури аграрного ринку;
- реалізація сільськогосподарської продукції та продовольства в умовах вузької платоспроможності населення внутрішнього ринку;
- збільшення ефективності самоорганізації та саморегулювання ринку сільськогосподарської продукції та продовольства, спрощення у консолідації позицій сільськогосподарських товаровиробників у захисті своїх інтересів;
- проведення земельної реформи.

Основними стратегічними цілями розвитку аграрного сектору є:

- гарантування продовольчої безпеки держави;
- забезпечення прогнозованості розвитку та довгострокової стійкості аграрного сектору;
- сприяння розвитку сільських поселень та формування середнього класу на селі через забезпечення зайнятості сільського населення та підвищення їх доходів;
- підвищення інвестиційної привабливості галузей аграрного сектору та фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств;
- підвищення конкурентоспроможності продукції, ефективності галузей, стабільність ринків;
- розширення участі України у забезпеченні світового ринку продукцією сільського господарства та продовольства;
- раціональне використання сільськогосподарських земель та зменшення техногенного навантаження аграрного сектору на довкілля.

КОНЦЕПЦІЯ ЛОГІСТИКИ В УПРАВЛІННІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Д. Огородня, студентка гр. МгЕКзн-17

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Сьогодні підприємства агровиробництва стикаються зі значною низкою проблем, що виходять як із зовнішнього, так і формуються у внутрішньому середовищі. Все це негативно відображається на конкурентоздатності вітчизняної економіки та стосується, зокрема, втрати конкурентних переваг у сільськогосподарському виробництві. Суттєвою проблемою для держави є

низький рівень конкурентоспроможності більшості сільськогосподарських підприємств. Пояснюється це передусім неефективністю системи управління на мікро- і макрорівнях, відсутністю чіткої стратегії стійкого розвитку підприємств на перспективу в умовах жорсткої конкуренції і кон'юнктури ринку, що динамічно змінюється. Усвідомлення цього дозволить визначити шляхи розв'язання, в тому числі спрямування організаційних аспектів управління.

На нашу думку, здатність пристосовуватись потребує системної інтеграції різних сфер управлінської діяльності підприємства, метою якої є досягнення максимальної ефективності. Цим вимогам відповідає відносно новий для вітчизняної економіки науково-практичний напрям управління – логістика. Сьогодні логістика використовується у виробництві, товаропросуванні, розподілі та споживанні товарів. При цьому її головним завданням є забезпечення споживачів продукцією з мінімальними затратами. Логістика має вагомим економічне значення в підтримці та підвищенні прибутковості підприємств. Вона активно використовується в господарській діяльності, сприяє оптимізації товарних запасів, істотному скороченню терміну доставки товарів, прискоренню процесу отримання інформації, підвищенню рівня сервісного обслуговування. Її застосовують в управлінні транспортом, складським господарством, запасами, персоналом, в організації інформаційних систем, комерційній діяльності. Логістика стала філософією ведення бізнесу, заснованою на розумінні його цілісності, його систематичності, переході до процесного управління.

Враховуючи багатогранність логістики, слід констатувати відсутність єдиного підходу до її визначення. Ґрунтуючись на численних дослідженнях авторів, слід зазначити, що вона являє собою: науку про управління потоками; науково-практичний напрям господарювання; філософію ведення бізнесу, концепцію мислення; спосіб організації діяльності; сукупність різних видів діяльності; функцію підприємства; певний процес; міждисциплінарний науковий напрямок.

На основі виділення спільного в різних підходах до тлумачення поняття «логістика», можемо запропонувати таке її визначення: логістика – наука і практика менеджменту, що дозволяє цілеспрямовано впливати на поточкові процеси шляхом інтеграції різних сфер управлінської діяльності з метою досягнення ефективності та економічності (мінімізація витрат, раціональна організація процесів, підвищення прибутку), а також задоволення потреб споживачів. Більшість науковців сходиться в думці стосовно необхідності вивчення і застосування логістики на основі розуміння основної ідеї логістичного підходу, що полягає в зміні пріоритетів між різними видами господарської діяльності на користь посилення значимості діяльності з управління матеріальним потоком. Прийняття концепції логістики – системи поглядів на вдосконалення господарської діяльності шляхом раціоналізації управління матеріальними потоками – вимагає комплексного підходу до управління системою каналів, через які надходять на підприємство, вибувають з нього, а також переміщують всередині нього всі матеріальні елементи в

процесі виробництва та розподілу. Концепція забезпечує єдність та узгодженість дій всіх функціональних підрозділів підприємства. Вона вказує напрям, у якому слід розвивати логістичну систему підприємства.

Вирішення проблеми застосування концепції логістики до вітчизняної системи управління потребує її адаптації до особливостей сільського господарства, а також необхідності створення відповідної науково-практичної бази. Специфіка галузі визначає особливе відношення до процесів постачання підприємств усіма видами сировини і матеріалів, оскільки вирощування рослин і тварин та підтримка високої продуктивності вимагає особливої уваги до якості сировини, що постачається, своєчасності постачань. З огляду на швидкопливний характер готової продукції тваринництва і сезонність рослинницької продукції, немаловажну роль грають процеси вибору ефективних каналів розподілу і доведення продукції до кінцевого споживача.

Застосування концепції логістики до процесів виробництва дозволяє з максимальною ефективністю використати потенціал системного підходу, що створює передумови стійкого розвитку підприємств. З іншого боку, зростання конкуренції на вітчизняному та зарубіжному ринках, розширення номенклатури продукції, збільшення її обсягів вимагає пошуку нових конкурентних переваг, що зумовлює прагнення до нових управлінських рішень. Логістичний підхід до управління діяльністю сільськогосподарського підприємства змінює пріоритети в управлінні ресурсами з кінцевого продукту на потокові процеси, що дозволяє розглядати як основу функціонування підприємства рух матеріальних та супутніх потоків. Одним із стратегічних завдань при цьому стає задоволення потреб споживачів за допомогою забезпечення ефективної взаємодії підсистем підприємства, пов'язаних з поточковими процесами.

ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

А. Сітковська, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Посилення конкуренції на внутрішніх і зовнішніх ринках спонукають підприємства адаптуватися до нових реалій в умовах обмеженого часу, підвищеною нестабільністю, зростанням динамічності і невизначеності зовнішнього середовища, з метою якомога точніше ідентифікувати напрями розвитку і підвищити конкурентоспроможність.

Рівень конкурентоспроможності підприємства в кожний конкретний момент часу визначається спільним впливом взаємопов'язаних і взаємозалежних факторів, які діють одночасно і різнонаправлено, посилюючи або послаблюючи сукупну взаємодію.

Фактори, які впливають на рівень конкурентоспроможності підприємства, неоднакові за своєю сутністю, характером і ступенем впливу. Одним з важливих факторів є планування.

Прогнозування надає можливість визначити будь-якому підприємству в мінливому середовищі, до чого йому необхідно спрямувати свою діяльність –

змодельовати необхідне, бажане майбутнє, визначити своє положення в ньому, передбачити його наслідки для себе і за власною ініціативою самостійно робити для себе практичні висновки і планувати перспективні заходи.

Прогноз можливо отримати завдяки відстеженню і оцінці ситуації, а також її можливі наслідки, а саме.

1. Завчасна антикризова підготовка підприємства до можливого спаду (наприклад, за рахунок кліматичних змін – надмірні посухи в окремих регіонах країни) і як наслідок технологічна модернізація виробництва (встановлення систем зрошення).

Для цього необхідно проводити:

1) моніторинг передкризових станів в поточних економічних процесах з метою передбачення небезпеки спаду;

2) моніторинг назріваючих технологічних інновацій у виробництві і на цій основі розраховувати їх наслідки, тобто прогноз очікуваних нових галузевих і ринкових змін - реальних цін, напрямків і термінів модернізації і розмірів необхідних для цього інвестицій.

2. Планування погалузевого розосередження в часі періодів модернізації підприємств і галузей. Наприклад, на розосередження в часі модернізації галузей може впливати відповідна банківська політика допуску до інвестиційних кредитів, але, звичайно, не для окремих однопрофільних підприємств (що загрожує перетворенням конкуренції в банківську корупцію), а для галузей в цілому - за планом, заздалегідь розрахованим за прогнозами і у відповідності з технологічною компліментарністю галузей; а потім - накладення на ринкове регулювання кредиту відповідних державних обмежень.

3. Використання альтернативних видів фінансування діяльності. Наприклад, одним з способів подолання відокремленості між виробничим і кредитним обігом за рахунок реформування фондової біржі і в цілому ринку капіталів.

5. Посилення ефективності антимонопольної політики, яка не дозволить монополіям маніпулювати реальними цінами на ринку. Для цього потрібно своєчасно реагувати на дії монополій на конкуруючі підприємства і контролювати за демократичним встановленням цін і тарифів для природних монополій.

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

З. Пінчук, к.с.-г.н.

Новомосковський коледж ДДАЕУ

Нині забезпечення продовольчої і енергетичної безпеки країни є складним процесом тому, що це відбувається у період значної нестабільності в економічному розвитку країни і світу. Крім того, для України складність зумовлена ще й тим, що це відбувається у період незавершеного реформування агропромислового комплексу країни (земельна реформа).

Важливість забезпечення країни продуктами харчування не викликає сумнівів, тому що вони є незамінним енергетичним ресурсом для

безпосереднього функціонування людського організму та з продуктів харчування можна отримати замітники традиційних енергоносіїв, а зворотного процесу поки що немає.

Країна з метою забезпечення стабілізації розвитку основних ринків сільськогосподарської продукції для оптимального забезпечення населення країни вітчизняними продуктами харчування використовує цілий арсенал економічних важелів, які на жаль не дають очікуваної економічної віддачі, що пов'язано з наступними основними причинами:

По-перше, в процесі функціонування ринкових механізмів у багатьох випадках відсутня системність їх здійснення в часі, відсутнє належне фінансове забезпечення, а також й партнерська порядність між державою та товаровиробниками в ході виконання договірних умов.

По-друге, недовіра у товаровиробників, особливо на фоні частоті зміни урядових структур і нестабільності економічної і політичної ситуації в країні.

По-третє, неефективне використання ринкових механізмів управління на ринку сільськогосподарської продукції – це практична відсутність агротехнологічних важелів стабілізації виробництва, викликана недопустимо малою кількістю внесених добрив, технічних засобів, системи зрошення, засобів захисту рослин, тварин тощо.

Відомо, що всі країни виходять із кризи самостійно, враховуючи свої сильні й слабкі позиції і використовуючи неординарні шляхи вирішення конкретних проблем. Українське село потребує системної, прямої та опосередкованої державної підтримки, без якої воно буде і надалі деградувати.

Для українського агропромислового комплексу надзвичайно важлива дієва система опосередкованої підтримки через підвищення купівельної спроможності населення, оскільки в країні наявний еластичний зв'язок між доходами населення та кількістю спожитих продуктів харчування. Проте це дуже складний механізм, який вимагає відповідного співвідношення між темпами зростання купівельної спроможності населення та темпами нарощування пропозиції вітчизняних продуктів харчування. У протилежному разі можуть бути великі інфляційні процеси.

Отже, стратегічним завданням розвитку агропромислового підкомплексу повинно стати повне задоволення власних потреб у продуктах харчування і нарощувати експортний потенціал.

ЗЕМЛЯ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ЗАСІБ ВИРОБНИЦТВА

А. Свініцька, студентка гр. МгЕКзн-17

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Використання певної ділянки земної поверхні – вихідна умова всього життєзабезпечення людини: земельна ділянка надає їй простір, у межах якого вона спроможна здійснювати власну діяльність, а також користуватися природним теплом і світлом, повітрям і дощем, за певної відстані від інших предметів та людей, а також налагодження відносин власника ділянки з іншими людьми. Для землевласника земельна ділянка є засобом задоволення потреб в продуктах як рослинного, так і тваринного походження. Для досягнення цієї

мети земля як засіб виробництва повинна відповідати певним технічним і хімічним властивостям. Сукупність таких властивостей і складає її природну родючість. Продуктивність землі залежить від вмісту в ній поживних речовин, придатних для розвитку рослин, структури ґрунтів та інших біологічних і кліматичних чинників, які формуються в результаті багатовікового розвитку природних процесів.

Після включення землі в господарський обіг її родючість відтворюється й підвищується внесенням добрив, удосконаленням техніки і технології обробітку ґрунту (економічна родючість), тобто на основі науково-технічного прогресу. Найсприятливіші умови для підвищення врожайності ґрунтів створюються за рахунок раціонального поєднання природних і штучних виробничих можливостей. Поєднання зазначених чинників створює реальну родючість землі і є найважливішою передумовою її продуктивності.

Найпрезентативніший показник родючості землі – це створення максимально можливого обсягу виробництва споживних цінностей сільськогосподарських культур. Підвищення урожайності культур та продуктивності тварин безпосередньо свідчить про підвищення якості ґрунтів, їхніх споживних переваг. Вони повністю спростовують мальтузіанські й неомальтузіанські теорії і так званий закон спадної родючості. Останній перебуває у суперечності з однією з найважливіших особливостей землі □ засобу виробництва, що полягає у законі зростання споживної вартості землі у сільськогосподарському обігу (за умови її раціонального використання). Тому більшість розвинутих країн світу з метою зростання споживної вартості землі та її раціонального використання інвестують значні капіталовкладення у виробництво мінеральних добрив, меліорацію, поліпшення системи землеробства з урахуванням кліматичних та інших умов.

Специфіка землі, яка впливає з її основної природної властивості – родючості, полягає і в тому, що у разі спрямованості виробничого процесу на обробіток ґрунту, підтримання або підвищення родючості, земля виступає як предмет праці; однак вона є і засобом праці. Здатність землі забезпечувати сільськогосподарські культури необхідними поживними речовинами перетворює її на своєрідне знаряддя праці, оскільки людина не тільки використовує технічні, хімічні та інші процеси, що відбуваються в ґрунті, але й спрямовує їхню дію в необхідному напрямі.

Земля як матерія є вічною, а як капітал – не більш вічна, ніж будь-який інший капітал, продуктивне використання якого приносить дохід його власнику. Земля-капітал – це основний капітал, який зношується. Тому функціонування землі як капіталу можливе лише за умови його постійного відтворення за рахунок додаткових вкладень праці та коштів в одні й ті ж самі земельні ділянки. І здійснювати це слід на прогресивній технічній і технологічній основі. Увесь наведений комплекс особливостей землі потрібно враховувати в процесі формування нового господаря на землі, економічно заінтересованого і здатного до збереження природних властивостей зазначеного унікального засобу виробництва у сільському господарстві та водночас примножувати їх у процесі високоефективного використання.

ЕКОНОМІЧНІ МЕТОДИ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ

О. Терещенко, студентка гр. МзЕКз-1-17

Науковий керівник: О. Гончаренко, д.е.н, професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

На даний момент галузь сільськогосподарського виробництва переживає не найкращі часи. Однією з головних причин неефективності аграрного сектору економіки є низька зацікавленість працівників в результатах своєї праці, тобто відсутність дієвої мотивації.

Особливістю аграрного виробництва є те, що переважний вплив на діяльність працівників мають економічні методи мотивування, оскільки рівень оплати праці в цій галузі перебуває на останньому місці серед галузей економіки (на початок 2018 р. середньомісячна заробітна плата в сільському господарстві становила 6638 грн., тоді як в середньому по галузях економіки 8777 грн.). А тому ні статусна, ні трудова мотивація не можуть задовольнити потреби працівників без першочергової матеріальної мотивації. Економічні методи мотивації наведено на рис.1.

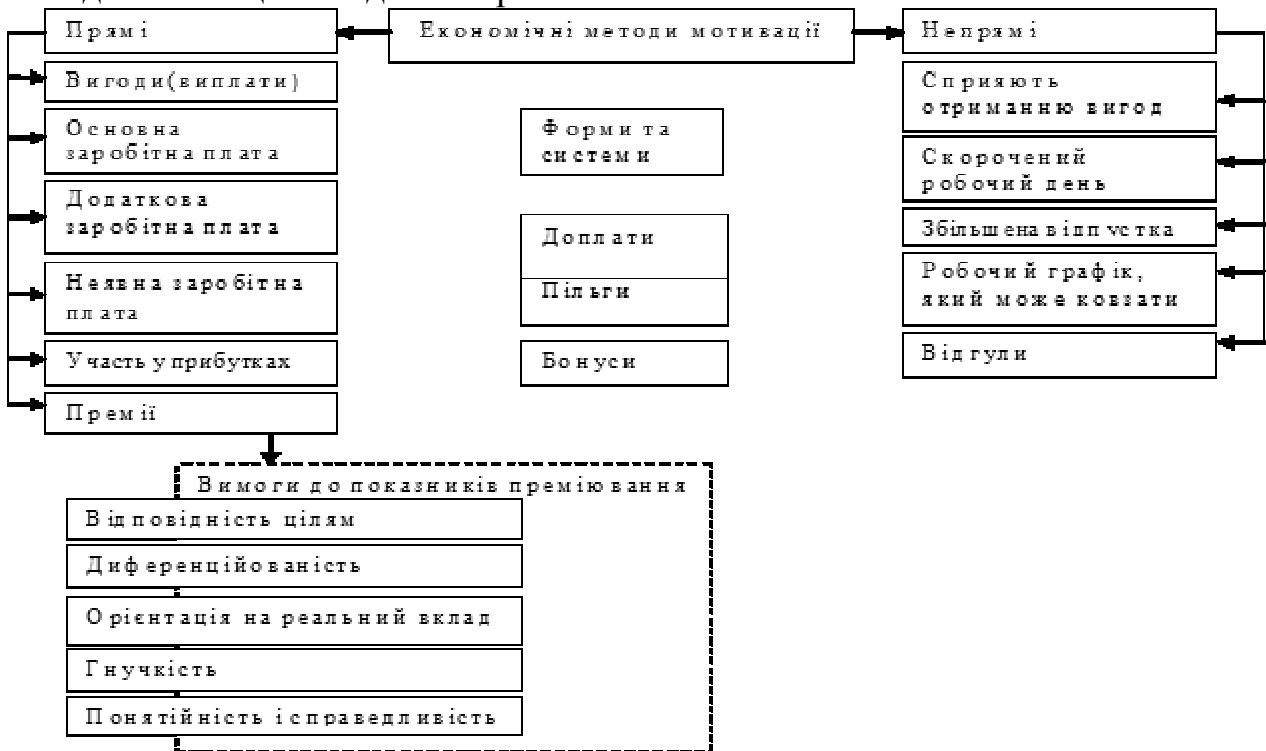

Рис.1. Економічні методи мотивації

Етапи розробки системи матеріального стимулювання праці робітників:

- вибір форм та систем організації заробітної плати;
- обґрунтування тарифних ставок та окладів;
- формування системи додаткового стимулювання праці.

Рівень оплати праці в кожному сільськогосподарському підприємстві залежить від кінцевого результату його роботи, тобто від валового прибутку. Взаємозв'язок міри праці та її оплати здійснюється через форми і системи оплати праці, які залежать від особливостей сільськогосподарського виробництва та трудових відносин. В сучасних умовах підприємства

використовують такі системи оплати праці: відрядну, акорд-ну, відрядно-преміальну, акордно-преміальну, погодинно-преміальну та інші. Засобом ефективного використання наведених систем оплати праці є тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадово-вих окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики, а та-кож відповідним чином визначений фонд заробітної плати.

Другим етапом роботи з розробки системи матеріального стимулювання праці робітників є визначення розмірів тарифної частини заробітної плати, тобто виплат, які встановлюються на тривалий проміжок часу і здійснюються в безумовному порядку. При розробці системи посадових окладів здійснюють диференціацію окладів залежно від рівня кваліфікації (європейська практика), складності виконуваної роботи (американський досвід), стажу роботи на певному підприємстві (японський досвід).

Система додаткового стимулювання персоналу розробляється з метою посилення трудової мотивації працівників. Вона включає в себе наступні інструменти стимулювання:

- 1) система преміювання за поточні результати господарської діяльності та окремі досягнення;
- 2) доплати та надбавки;
- 3) одноразові заохочення за результати праці;
- 4) системи участі найманих робітників у прибутках та капіталі підприємства.

Уся сукупність виплат робітникам підприємства, передбачена діючою на підприємстві системою матеріального стимулювання праці, становить витрати підприємства на оплату праці.

Ефективність мотивації персоналу аграрних підприємств визначається за загальними кінцевими результатами: високою продуктивністю праці, високою ефективністю, високою якістю продукції (робіт, послуг). Для її реалізації необхідні ефективна організація процесу праці, відсутність застою в роботі з організаційно-технічних причин, відповідність роботи рівню кваліфікації та професійній підготовці працівника.

ФУНКЦІЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

*О.Свініцька, студентка гр. МгЕКзн-17
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Формування витрат – це знання того, коли та в яких обсягах витрачаються ресурси підприємства; прогноз того, де, для чого і в яких обсягах необхідні додаткові фінансові ресурси; вміння забезпечити максимально високий рівень віддачі від використання ресурсів. Виділяють такі функціональні підсистеми управління підприємством: технічна підсистема (виробниче обладнання); технологічна підсистема (технологія виготовлення продукції, послідовність операцій, впровадження передових технологій); підсистема організації виробництва (раціональне використання робочої сили, обладнання і предметів праці); підсистема управління персоналом

(забезпечення підприємства відповідними кадрами, що мають потрібну кваліфікацію та в необхідній кількості); економічна підсистема (собівартість продукції, витрати на виробництво, рентабельність і т.д.).

Усі наведені вище підсистеми управління свої завдання реалізують за допомогою функцій управління (кожна у сфері своєї компетенції): постановка цілей; планування; організація; керівництво; контроль. Стосовно системи формування витрат ці функції, на наш погляд, мають потребу в деякому уточненні.

1. **Планування витрат.** Планування – це визначення завдань, проектування можливих результатів і вибір шляху їх досягнення. У сучасній економічній літературі дуже часто функції планування і контролю поєднуються в єдиний управлінський цикл. Дійсно, на практиці планування і контроль бувають так тісно переплетені, що межу між ними встановити важко. Контроль допомагає виконанню запланованих рішень і забезпечує зворотний зв'язок, тобто показує, як вплинув на виробничий процес потік оперативних рішень.

2. **Прогнозування.** Прогнозування витрат часто ототожнюють із плануванням. Однак слід розрізняти ці поняття. Прогнозування – це оцінка, пророкування, що може стати, а може і не стати планом (бюджетом). Прогноз перетворюється в бюджет тільки в тому випадку, якщо управління визнає його як реальність. Прогноз часто веде до узгодження управлінських планів, тому, наприклад, остаточний бюджет продажів часто значно відрізняється від початкового прогнозу.

3. **Система стандартів. Нормування.** Під стандартами маються на увазі норми і нормативи, які встановлюються усередині виробництва. Це проектні витрати на одиницю продукції. Стандарти можуть бути ідеальними і реальними. Ідеальні стандарти – це максимально ефективні стандарти, що передбачають мінімально можливі витрати при найсприятливіших умовах використання устаткування та існуючої технології. Такі стандарти використовуються там, де вони можуть відігравати психологічну роль у досягненні цілей.

4. **Калькулювання собівартості продукції** є однією з найважливіших частин системи формування витрат. Калькулювання, крім свого основного призначення, відіграє важливу роль під час вибору виробничої стратегії й при ціноутворенні. Відомості про собівартість дають загальне уявлення про рівень витрат на виробництво окремих видів продукції й усього обсягу.

5. **Аналіз і контроль.** У ході реалізації розроблених планів відбувається контроль за процесом формування витрат. Система контролю будується за схемою, що узагальнює процеси планування і контролю в єдиний управлінський цикл.

ПЕРСОНАЛ – ГОЛОВНЕ ДЖЕРЕЛО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*А. Сергієнко, студентка гр. МР-1-16
Науковий керівник: К. Дідур, к.е.н, доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Головною складовою продуктивних сил і основним джерелом розвитку економіки країни в цілому та кожного підприємства зокрема є люди, їх майстерність, освіта, досвід та фахова підготовка. Існує пряма залежність конкурентоспроможності економіки, рівня добробуту населення від якості персоналу підприємств, установ та організацій даної країни. Персонал є найскладнішим об'єктом управління в підприємстві, тому що він, на відміну від речових факторів виробництва, є живим, має можливість мислити, діяти, самостійно приймати рішення, критично оцінювати висунуті до нього вимоги та здійснювати діяльність в межах своїх інтересів. Людина є не лише важливим елементом виробничого процесу на підприємстві, а й головним стратегічним ресурсом організації в конкурентній боротьбі. Якби не були чудові ідеї, новітні технології, сприятливі зовнішні умови, без добре підготовленого персоналу високоєфективної роботи домогтися практично неможливо. Частіше за все керівники основну увагу спрямовують на фінансові, виробничі питання, проблеми матеріальнотехнічного забезпечення чи реалізації готової продукції, не надаючи при цьому належної уваги людям, котрі забезпечують роботу підприємства в усіх напрямках. Ці помилки дуже дорого коштують. Без людей немає підприємства. Без потрібних людей жодне підприємство не зможе досягти своєї мети та запланованих результатів.

В економічній літературі окрім поняття «персонал» нерідко використовують такі терміни, як: «людський фактор», «робоча сила», «трудові ресурси», «людський капітал», «людські ресурси», «трудовий потенціал». Всі ці терміни не є тотожними, вони виникли внаслідок еволюції людини як суб'єкта економічної діяльності та зміни її місця та ролі у цій діяльності. Хронологічно це можна представити наступним чином (табл. 1) [1].

Персонал є «мотором» будь-якого підприємства. Без людського фактору немає організації. Без кваліфікованих спеціалістів жодне підприємство не зможе досягти своєї мети. Тобто під кадровим потенціалом мається на увазі рівень спеціалізації та кваліфікації кадрових робітників. Досвід багатьох зарубіжних компаній свідчить про посилення ролі управління трудовими ресурсами в системі чинників, які забезпечують конкурентоспроможність.

Професійний розвиток особистості та підвищення конкурентоспроможності, розвиток працівників належать до основних показників прогресивності суспільства, вирішальних важелів науково-технічного прогресу. Тому в країнах з розвинутою ринковою економікою дедалі більше компаній перебирають на себе ініціативу щодо подальшого розвитку персоналу своїх підприємств.

Таблиця 1

Послідовність виникнення понять стосовно ролі людини як суб’єкта економічної діяльності

Поняття				
Робоча сила	Трудові ресурси	Трудовий потенціал	Людський фактор	Людський капітал
Започатковано				
XIX століття	20-ті роки XX століття	70-ті роки XX століття	80-ті роки XX століття	90-ті роки XX століття
Визначення ролі людини				
Людина – носій здатності до праці	Людина – об’єкт забезпе-чення народно-го господарства необхідною кількістю та якість робочої сили	Людина – суб’єкт суспільного виробництва з потребами та інтересами у сфері праці	Людина – провідний фактор суспільного виробництва, засіб піднесення його ефективності	Людина – об’єкт найефективніших інвестицій у її знання, професійність, здоров’я з наступною їх реалізацією у суспільстві

Джерело: [1].

Одним з основних напрямів розвитку персоналу підприємств є організація взаємопов’язаних процесів розвитку конкурентоспроможних і особистісних здібностей найманого працівника. Розвиток персоналу сприяє зростанню умінь, навичок, знань працівника, підвищує його інтелектуальний, духовний, професійний рівень, все це в свою чергу підвищує конкурентоспроможність найманого працівника на ринку праці.

Постійний ріст професійної майстерності, придбання знань, навичок і умінь (тобто конкурентоспроможності персоналу) беззупинне утворення – об’єктивний процес розвитку персоналу, у тому числі й управлінського. Він диктується вимогами ринку.

Отже, основним чинником, що формує конкурентоспроможність підприємств є саме трудові ресурси. Трудовими ресурсами потрібно управляти відповідно до їх особливостей та умов зовнішнього середовища. Ефективними мають бути стратегічні плани щодо управління персоналом, створюватися новітні системи розвитку, заохочення та перекваліфікації найманого персоналу. Саме тому трудові ресурси слід розглядати не лише з економічного, але і з соціального аспекту.

Таким чином, роль персоналу у підвищенні конкурентоспроможності підприємства важко переоцінити, тому що саме персонал створює продукцію, за рахунок реалізації якої підприємство отримує прибуток, створює імідж підприємства, генерує нові ідеї та впроваджує нові методи виробництва або управління. Персонал є однією зі складових підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Література:

1. Васильченко В.С. Управління трудовим потенціалом: навч. посіб. / В. С. Васильченко, А. М. Гриненко, О. А. Грیشнова, Л. П. Керб. – К.: КНЕУ, 2005. – 403с.

ОСОБЛИВОСТІ РИНКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ПРОДУКТІВ

Є. Вербицька, студентка гр. МгЕк-17

Науковий керівник: В. Кушмаєва, доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Продукти інтелектуальної діяльності формують специфічний ринок, який називається ринком інтелектуальної власності. На ньому продукти інтелектуальної діяльності виступають в якості певних товарів, які можна продати, придбати, та отримувати від них прибуток.

Маркетинг об'єктів інтелектуальної власності має яскраво виражену специфіку. Він істотно відрізняється від маркетингу товарів і послуг у класичному розумінні і вимагає особливого підходу до дослідження ринку об'єктів інтелектуальної власності. Потенціал нововведення може виникнути на будь-якій стадії наукового процесу: фундаментальних або прикладних досліджень, у процесі дослідно-конструкторських робіт, на стадії інженерної підготовки виробництва.

Систему маркетингу при реалізації результатів дослідницької діяльності будь-якої організації доцільно розбити на сім великих блоків:

- аналіз і прогноз науково-технічних можливостей організації;
- аналіз і прогноз ринку кінцевої продукції;
- аналіз і прогноз ринку науково-технічної продукції;
- оцінка перевагу ринків;
- розробка комплексу маркетингу;
- аналіз маркетингового середовища науково-технічної організації;
- практична реалізація маркетингових заходів.

Перші три пункти припускають збір інформації про середовище, в якому функціонує організація, аналіз даної інформації та розробку рекомендацій щодо прийняття рішень в інших блоках.

Маркетингова середа науково-технічної організації складається з мікро- і макросередовища. Мікросередовище включає в себе аналіз постачальників, конкурентів, контактних аудиторій, клієнтів. Макросередовище містить опис економічних, науково-технічних факторів, факторів природного середовища, а також сегментування ринку науково-технічної продукції.

Клієнтами науково-технічної організації є, як правило, виробничі підприємства. Науково-технічної організації необхідно виявити фактори як сприйнятливості, так і несприйнятливості підприємствами результатів контрактних досліджень. Найбільш значущими економічними чинниками для науково-технічної організації є: фінансове становище і динаміка доходів виробничих і кінцевих споживачів; зміна схильності виробничих споживачів до

накопичення; динаміка цін і заробітної плати; вартість кредиту; загальноекономічна ситуація в країні: спад, депресія, підйом.

Фактори природного середовища створюють передумови підвищення попиту на результати НДДКР, так як дефіцит ресурсів визначають попит на матеріальні та енергозберігаючі технології. Облік науково-технічних факторів означає, що для науково-технічної організації дуже важливо визначити найбільш перспективні напрями досліджень в областях її спеціалізації і вкладати кошти в збір відповідної науково-технічної інформації, брати участь у профільних наукових конференціях, проводити потрібні прогностичні розробки.

Необхідно взяти до уваги, що основна маса нововведень створюється безпосередньо на промислових підприємствах. Здійснюючи інноваційний процес, розробляючи нову технологію, підприємство, на відміну від науково-технічної організації, як правило, не ставить за мету продавати результати розробок на сторону. Головне - впровадити їх у виробничому процесі і реалізувати готовий продукт на ринку. Для цього компанією використовується специфічна стратегія - впровадження та просування інноваційного продукту на ринку.

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*В. Терещенко, студент гр. МгЕКз-1-17
Науковий керівник: О. Гончаренко, д.е.н, професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Проблема підвищення конкурентоспроможності визнається однією з важливіших в теорії і практиці економічної науки. Важливого значення вона набуває для українських підприємств, функціонуючих в умовах транзитивної економіки, конкурентні позиції яких на сучасних світових ринках залишаються недостатньо високими. Вирішення задачі підвищення конкурентоспроможності ускладнюється економічною кризою, високим рівнем зношування виробничих фондів, низьким рівнем якості управління та іншими причинами.

Через обмежений доступ до зовнішніх ринків, сучасні вимоги до якості товарів і послуг, низьку активність та ефективність інноваційної діяльності, недосконалість бізнес-процесів та неякісний менеджмент, відсутність державної підтримки, вітчизняним підприємствам необхідна така система способів, методів та інструментів забезпечення конкурентоспроможності, яка б відповідала сучасним умовам відкритої економіки.

В сучасних складних умовах керівники різних рівнів ієрархії чітко повинні розуміти та враховувати на практиці умови, шляхи та фактори підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Підвищення конкурентоспроможності являє собою процес змін та потребує управління та наявності стратегічного підходу підприємства, тобто для ефективного функціонування підприємства необхідна розробка стратегії такого підвищення з врахуванням всіх аспектів сприяння та протидії.

Основними завданнями у сфері підвищення конкурентоспроможності є: усунення бар'єрів підприємницькій діяльності, зменшення податкового тиску; удосконалення законодавства в галузі підприємницької діяльності, розроблення антимонопольного законодавства; забезпечення платоспроможного попиту населення; державна підтримка новостворених підприємств: створення служб інформації про новітні технології, зміни у законодавстві, перспективні ринки збуту; фінансове стимулювання інноваційної діяльності підприємств щодо створення нових товарів і послуг.

Важливими сферами підвищення конкурентоспроможності є: управління інноваціями та технологіями; процес виробництва; використання інформації; управління людськими ресурсами; управління змінами тощо.

Основними напрямками вирішення проблем, пов'язаних з підвищенням конкурентоспроможності підприємства, є: підвищення якості управління; удосконалення зв'язків із зовнішнім середовищем; удосконалення організації інноваційної діяльності; упровадження нових інформаційних технологій; упровадження нових фінансових і облікових технологій; аналіз ресурсомісткості кожного товару за стадіями його життєвого циклу і впровадження ресурсозберігаючих технологій; підвищення організаційно-технічного рівня виробництва; розвиток логістики; розвиток тактичного маркетингу.

Отже, ринкова конкуренція ставить перед підприємствами завдання щодо пристосування до вимог мінливого конкурентного середовища функціонування, зокрема завдяки розв'язанню проблеми формування ефективної системи управління конкурентоспроможністю. Саме конкурентоспроможність підприємства забезпечує його можливість зберігати або розширювати конкурентні позиції на цільовому ринку та впливати на ринкову ситуацію через пропозицію якісної продукції чи послуги, задовольняючи специфічні вимоги споживачів і забезпечуючи ефективність функціонування.

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТНИМИ РИЗИКАМИ

М. Гіда, студент гр. МТ-1-15

*Науковий керівник: Р. Миронова, к.е.н., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Успіх – це не те, що ви ретельно оберігаєте, а те, чим ви ризикуєте. Оцінка ризиків – це свого роду бюджетування з метою зниження витрат. Ключ не в тому, щоб сподіватися на краще, приймаючи ризик, а в тому, щоб врахувати потенційно негативні фактори в процесі прийняття рішення. Звичайно, необхідна частка куражу, щоб зробити ставку на свої ідеї, але важливий і вдумливий підхід. Неможливо виключити ризики з усіх сценаріїв, але важливо усвідомлювати їх і правильно оцінювати.

Ризиків не потрібно боятися, з ними потрібно боротися, а вірніше управляти ними – це досить сміливе, але разом з тим правильне твердження. Говорячи про ризики, властивих проектному фінансуванню, можна виокремити

кілька підходів до цього питання і, відповідно, чотири методи управління проектними ризиками:

Скасування ризику. Даний метод передбачає відмову від проекту або його радикальну переробку. Подібний метод використовується в ситуації, коли видно, що проект насичений ризиками, які нічим не збалансовані.

Запобігання та контролювання. При використуванні даного методу робиться ряд заходів, організаційних, технологічних і ін., що знижують вірогідність, а також величину шкоди в разі реалізації ризику. Поглинання ризику. Один з найбільш відомих методів при управлінні ризиками. В його основі лежить прийняття збитку в разі реалізації ризику учасником або всіма учасниками проектної діяльності. У рамках цього методу може передбачатися перерозподіл збитку між учасниками проекту, а також зниження наслідків реалізації ризиків для окремих учасників за рахунок розширення їх кількості.

Страховання. Останній в класифікації методів управління ризиками, але далеко не останній за частотою і ефективністю використання. Фактично, це класичний приклад прямої передачі ризику зовнішньому контрагенту. Страхова компанія виступає зовнішнім ризик-менеджером конкретного проекту, беручи на себе подальшу побудову всієї системи управління ризиками, починаючи з інвестиційної фази, і закінчуючи ризиками всього проектного циклу. В даному випадку відшкодування шкоди в разі реалізації ризику відбувається за рахунок страховика.

Розглянувши вище всі варіанти роботи з ризиками в рамках проекту, можна прийти до висновку, що для успішного його здійснення і ефективної роботи з супроводжуваними ризиками більше підходять два останні способи, кожен з яких пропонує свої інструменти для досягнення поставленої мети. Звичайно, що вигідніше, залучення банківської гарантії або страхування, вирішується індивідуально для кожної ситуації.

Однак крім питання вигоди є ще один важливий аспект – надійність методу управління ризиками. І тут страхування є кращим, так як при роботі з банківською порукою мова йде про співпрацю з одним контрагентом, в той час як залучення страхової компанії автоматично означає роботу і з її перестраховувальними потужностями на західному ринку, куди страховик передає свої ризики. Таким чином, з точки зору грамотного ризик-менеджменту співпраця зі страховиком в рамках проектного фінансування більш сприятлива для ефективної роботи з ризиками проекту саме за рахунок такої особливості страхової компанії.

СКЛАДОВІ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

С. Явтушенко, студент гр. МгЕКзн-17

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Забезпечення стійкості сільського господарства до недавнього часу відбувалося головним чином шляхом послаблення ступеня ризику і підвищення виробничої стійкості за рахунок отримання сталих врожаїв сільськогосподарських культур, і насамперед, зернових культур. Але стійкість розвитку виражається не стільки в підвищенні окремих кількісних показників,

скільки в здатності сільського господарства здійснювати розширене відтворення, підвищувати продуктивність праці, зберігати та примножувати природний потенціал, поліпшувати соціальні умови тощо.

Узагальнення наукових досліджень дозволяє вирізнити внутрішню, зовнішню та «набуту» стійкість. Внутрішню стійкість підприємства визначає загальний фінансовий стан, трудовий потенціал, натуральна й грошова структура виробництва, така їхня динаміка, коли забезпечуються стабільно високі економічні результати функціонування підприємства. Зовнішня стійкість підприємства визначає стабільність економічного середовища, у межах якого здійснюється підприємницька діяльність. Вона досягається завдяки відповідній системі управління економікою у масштабах всієї країни. За командно-адміністративної системи господарювання підприємства характерною була саме зовнішня стійкість забезпечена загальним централізованим управлінням економікою. Ринковій економіці притаманна внутрішня стійкість, яка потребує від керівників аграрних підприємств високої активності. Набута стійкість визначає наявність певного запасу міцності, що захищає підприємство від несприятливих дестабілізуючих виробничих умов та несподіваних змін зовнішніх чинників. Загальна стійкість підприємства передбачає його здатність до управління внутрішніми чинниками та пристосування до зовнішніх чинників діяльності завдяки чому підтримується оптимальні умови ефективного господарювання.

На нашу думку, одним із основних завдань забезпечення економічної стійкості аграрного підприємства необхідно вважати виявлення всього спектра реальних загроз і проблем притаманних управлінському процесу. Адже саме сьогодні в Україні умови економічної дестабілізації спричиняють до того, що більшість аграрних підприємств не можуть на належному рівні забезпечувати свою економічну стійкість, а деякі з них взагалі перебувають на межі банкрутства. Перелік загроз економічній стійкості підприємств дає загальне уявлення про завдання і цілі функціонування підприємства щодо забезпечення завдяки здійсненню своєчасного і ефективного управлінського процесу. Особливості багатьох кризових ситуацій на підприємствах зводяться до такого: підприємства не залучені у систему заставних зобов'язань щодо власного майна; не володіння маркетинговою політикою або помилкове її здійснення; відсутність жорсткого планування чи недостатня гнучкість і еластичність в реалізації планів; висока ймовірність помилок керівників при ухваленні важливих рішень; відсутність реакції на несподівану появу на ринку сильних конкурентів; нестабільність внутрішніх міжособистісних і міжгрупових відносин на підприємстві; неякісна технічна організаційно-технологічна підготовка виробництва; невизначеність щодо місії підприємства та методів її досягнення; неправильна або недостатньо продумана інноваційна політика; неповний облік внутрішніх змінних на підприємстві; відсутність належної уваги до стратегічного планування, недооцінка або незнання методів формування бюджету, а отже, проведення превентивної політики, яка нездатна передбачити чи хоча б пом'якшити потенційні кризові ситуації; відсутність необхідного резерву для безкризової роботи підприємства.

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

В. Гусак, студентка гр. МТ-1-15

Науковий керівник: О. Масляєва, к.е.н., доцент

Трудові ресурси, як економічна категорія відображає працездатну частину населення, яка характеризується фізичними та розумовими здібностями до праці. Тобто, практично, трудові ресурси включають в себе як зайнятих економічною діяльністю людей (в різних галузях), так і не зайнятих, але тих, які можуть працювати.

Для аналізу трудових ресурсів використовується методика оцінки ресурсного потенціалу, застосовуються всі загальноприйняті методи, але існують деякі особливості:

- спочатку вивчається чисельність населення, його динаміка, статеву — віковий склад;
- потім демографічні показники: коефіцієнт народжуваності, коефіцієнт смертності, коефіцієнт кількості шлюбів та розлучень;
- вивчається забезпеченість підприємства трудовими ресурсами: по підприємству, по галузях, по кадрах провідних професій;
- вивчаються трудові ресурси підприємства за статеву — віковою структурою, категоріям персоналу, освітнім рівнем, стажем роботи;
- вивчається рух робочої сили: коефіцієнт з прийняття, зі звільнення, коефіцієнт плинності кадрів, коефіцієнт використання робочого часу, коефіцієнт сезонності;
- потім проводиться аналіз ефективності використання трудових ресурсів:
 - А) за натуральними показниками (вироблено молока, м'яса ВРХ на одного працівника, на 1 люд.-год.);
 - Б) за грошовими показниками (виробленої валової продукції, валового доходу, прибутку на одного працюючого, 1 люд.-год.);
- впродовж дослідження проводиться факторний аналіз цих показників;
- визначення невикористаного фонду робочого часу, резерви, підвищення ефективності використання трудових ресурсів.

Під резервом підвищення ефективності використання трудових ресурсів розуміють розуміють невикористання можливості скорочення затрат живої праці. Ці затрати можуть бути скорочені за рахунок зниження трудомісткості робіт, покращення використання робочого часу та використання кадрів.

Резервами зниження трудомісткості робіт є вдосконалення технології робіт, впровадження передових методів праці, ріст технічної озброєності і кваліфікації кадрів. Для резервів покращення використання робочого часу належить усунення витрат робочого часу та ліквідації порушень трудової дисципліни. Ефективне використання кадрів можливе за рахунок скорочення плинності праці та матеріального стимулювання. Тобто для аналізу ефективності використання трудових ресурсів використовується загально прийнята методика, яка має свої особливості.

Література:

1. Баранець С. К. Теорія економічного аналізу. Навч. Посібн./ С. К. Банець, М.І. Горлов, С.О. Жуков, В.П. Спасюк. - :ВДН “Професіонал”, 2007. - 384 с.
2. Багров В.П. Економічний аналіз : Навч. Посібн./ В.П. Багров, І.В.Багров — К: Центр навч. Л-ри. 2006. - 160с.

ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЮВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ

О.Гончаренко, д.е.н., проф.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Економічний процес в агропромисловому виробництві ускладнений значними ризиками в поєднанні з достатньо жорсткою залежністю повернення інвестиційних вкладень від сезонного характеру праці, кліматичних змін, які виступають стримуючим чинником розвитку та значною часткою ручної праці, що обумовлює необхідність інтенсифікації виробництва та переходу на інноваційний розвиток.

Процес розширеного відтворення в агропромисловому виробництві проходить у взаємодії економічних і біологічних процесів, що обумовлює не тільки високу ризикованість інновацій та необхідність врахування природніх факторів, але й вимагає особливого підходу до організації інноваційного процесу. Зважаючи на особливості інновацій, притаманних агропромисловому виробництву, інноваційний процес в даній сфері можна уявити у вигляді сукупності науково-технічних, технологічних, організаційно-управлінських, екологічних і соціальних змін, які відбуваються в процесі розробки нововведень і доведення їх до використання безпосередньо в аграрному виробництві з метою підвищення його ефективності й отримання якісно нової конкурентоздатної продукції. Інноваційний процес не завершується безпосередньо впровадженням, а триває й після нього, оскільки в процесі дифузії нововведення удосконалюється, набуває нових споживчих властивостей, зростає його ефективність, формуються нові споживчі потреби. Врахування змісту та особливостей протікання етапів інноваційного процесу в агропромисловому виробництві, виділення спільних проблем на окремих етапах та необхідність пошуку інструментів для їх активізації обумовлює можливість об'єднання етапів інноваційного процесу і виділення в ньому двох стадій: 1) створення і освоєння інновацій; 2) масове поширення інновацій.

Інноваційна модернізація виробництва, спроможність запропонувати споживачеві товари та послуги нового типу стали основним засобом сучасної конкурентної боротьби, а інноваційний розвиток дослідники інноваційної проблематики почали розглядати як шлях подолання сучасної кризи та умови забезпечення процесу відтворення. В кризових умовах державна економічна політика здатна виступити домінуючим інституційним фактором зростання, який впливає на всі інші фактори й створює умови для їхньої реалізації. Дослідження організаційних засад інноваційних процесів в агропромисловому виробництві свідчить про необхідність запровадження дієвого механізму, який

включав би елементи діяльності, пов’язаної з впровадженням і інформаційним забезпеченням, а також формуванням ефективної схеми взаємодії наукових установ з структурами, які займаються впровадженням та органами управління і господарюючими суб’єктами. Без єдиної безперервної інституціональної взаємодії між розробкою інновації і її впровадженням у виробництво інноваційний процес в агропромисловому виробництві не може бути ефективним.

Для активізації інноваційного процесу необхідна зміна концептуальних підходів до розуміння його сутності та розробка ефективних механізмів інституціонального регулювання розвитку інновацій. На сучасному етапі розвитку агропромислового виробництва продуктивнішим уявляється ширший підхід, який має знайти втілення в інноваційній політиці і використанні програмно-цільового підходу. Відповідно до нього інноваційна діяльність агровиробників може включати різноманітні прояви, які загалом спрямовані на зміцнення їх конкурентних позицій на основі використання нових технологій і процесів або широко апробованих на інших підприємствах новаціях, тобто запозичених інноваціях (вторинних).

ПОНЯТТЯ АГРАРНОГО РИНКУ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

О. Лебеденко, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Сутність аграрного ринку впливає із загального розуміння економічної категорії «ринку». Одне з тлумачень категорії «аграрний ринок» наведене у Законі України «Про державну підтримку сільського господарства України». Відповідно до цього закону, аграрний ринок – сукупність правовідносин, пов’язаних з укладенням та виконанням цивільно-правових договорів щодо сільськогосподарської продукції [3]. Таке визначення, на нашу думку, відображає суто юридичну складову, що не дозволяє повною мірою розкрити сутність аграрного ринку.

Аграрний ринок – це сфера прояву економічних відносин між виробниками й споживачами, інструмент узгодження їх економічних інтересів. Ці відносини мають форму економічної змагальності, за якої виникає спонукальний механізм, що стимулює виробника адаптувати виробництво і реалізацію сільськогосподарської продукції і сировини до платоспроможного попиту споживача у зв’язку з економічною залежністю виробництва від споживання.

На нашу думку, аграрний ринок являє собою систему економічних відносин, зумовлених розвитком суспільного поділу праці, яка забезпечує обмінні процеси між виробниками та споживачами продукції аграрної сфери з метою задоволення суспільних потреб. Аграрний ринок поєднує сфери виробництва та споживання аграрної продукції, а також включає їх у загальний економічний процес відтворення.

Деякі науковці ототожнюють поняття «аграрний ринок» та «агропромисловий ринок». На наш погляд, слід розмежовувати поняття

аграрного та агропромислового ринків. Основою для розмежування є об'єкт економічних відносин (товар). На аграрному ринку здійснюється торгівля аграрною продукцією (сировиною та продукцією, що пройшла первинну переробку), а агропромисловий ринок включає ще й ринок засобів виробництва. Тобто аграрний ринок є складовою агропромислового ринку, який, крім ринків аграрної продукції, поєднує і ринки сільськогосподарської техніки, паливно-мастильних матеріалів тощо. Недоречність ототожнення понять «аграрний ринок» та «агропромисловий ринок» обумовлена тим, що ринки засобів виробництва мають значні відмінності від сільськогосподарських ринків стосовно умов функціонування, інфраструктури, інвестування, кредитування, регулювання.

Предметом купівлі-продажу на аграрному ринку, виступає сільськогосподарська продукція, властивості та особливості виробництва якої обумовлюють специфіку аграрного ринку, його відмінності від інших ринків. Так, для аграрного ринку є характерним:

- відносна стабільність попиту на сільськогосподарську продукцію;
- циклічність і сезонність виходу продукції (пропозиції);
- тривалий операційний цикл зумовлює постійний дефіцит обігових коштів у виробників, що визначає їхню поведінку на ринку;
- різне призначення сільськогосподарської продукції: частина її використовується як сировина для подальшої переробки на продовольство, частина без переробки надходить до споживачів, інша частина надходить до господарств для подальшого виробництва продукції (насіння, молодняк худоби тощо);
- велика кількість виробників та їх роздрібненість на противагу потребам переробних підприємств у великих партіях сировини зумовлюють необхідність утворення ланок, які б нагромаджували та стандартизували продукцію;
- сільськогосподарська продукція швидко псується, що спричиняє додаткові проблеми транспортування й зберігання, має значну залежність від погодних умов [1, 11].

Аграрний ринок пов'язаний з ринком продовольчих товарів. За одним із визначень ринок продовольчих товарів являє собою сукупність економічних взаємовідносин щодо виробництва, розподілу, обміну та споживання харчових продуктів з метою задоволення в них суспільних потреб та отримання доходу усіма його суб'єктами у відповідності з роллю і значенням виконуваних ними функцій [2]. Дане визначення підкреслює відтворювальний характер продовольчого ринку.

В економічній літературі продовольчий та аграрний ринки часто ототожнюють. Однак, у сутності вказаних ринків є певні відмінності, які вимагають розмежування даних понять. Так, на продовольчому ринку можуть бути запропоновані товари, які не мають відношення до сільського господарства (наприклад, газовані напої), в той же час, до сільськогосподарської продукції можуть бути віднесені і непродовольчі товари (наприклад, корми для худоби, вовна). Проте, згадані ринки мають щільний взаємозв'язок. Так, основною метою функціонування продовольчого ринку є

безперебійне забезпечення населення країни продовольством, а продукція аграрного ринку – це, як правило, продукти харчування або сировина для їх виробництва. Таким чином, рівень розвитку аграрного ринку визначає рівень розвитку продовольчого ринку України та забезпечення населення продуктами харчування.

Література:

1. Бачуріна І.В. Сутність поняття «аграрний ринок» / І.В. Бачуріна // Економіка АПК. – 2009. – № 10. – С. 108-111.

2. Економічні проблеми розвитку споживчого ринку продуктів харчування за сучасних умов: звіт про НДР: № 0105U007669; кер. Н.О. Власова; викон. М.В. Чорна. – Харків: ХДУХТ, 2006. – 219 с.

3. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України / Верховна Рада України. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – 29 с.

ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

*Г. Ращупкін, студент гр. МгЕК-1-17
Науковий керівник: С. Васильєв, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Економічна ефективність функціонування підприємства залежить від багатьох факторів та умов. В реальній дійсності вони діють не ізольовано, а взаємозумовлюють один одного і перетинаються. Певна частина з цих факторів залежить від діяльності самого підприємства, тоді як інші пов'язані, як з технологією й організацією виробництва, так і з рівнем використання економічних ресурсів і впровадження науково-технічного прогресу.

В цілому до факторів підвищення ефективності функціонування діяльності підприємства відносяться всі фактори, що сприяють підвищенню технічного рівня виробництва, вдосконаленню управління, організації виробництва і праці, збільшення обсягів і структури виробництва та ін.

Всі фактори зростання ефективності можна класифікувати за трьома ознаками:

- видами витрат виробництва та економічних ресурсів (джерелами підвищення);
- напрямом розвитку й удосконалення виробництва на підприємстві;
- місцем реалізації факторів у системі управління діяльністю.

До основних шляхів підвищення ефективності функціонування підприємства можна віднести наступні напрями підвищення вказаних факторів – організаційний, технологічний та ресурсний.

Організаційний напрям передбачає пошук можливостей підвищення ефективності виробничих процесів, що відбуваються на підприємстві. При цьому основна увага повинна звертатися на ефективність управління. В даному випадку важливою складовою ефективного функціонування є організація виробничого процесу. Для реалізації даного напрямку на підприємстві необхідно

проаналізувати всі аспекти, що визначають ефективність проведення організації робіт, починаючи від рівня робочого місця кожного окремого робітника до рівня підприємства в цілому.

В межах технологічного напрямку основним є вирішення проблеми технологічного відставання, що є особливо актуальним для українських підприємств. Слід зазначити, що ця проблема є комплексною і має два компоненти: матеріальний та нематеріальний. Перший з них – це удосконалення технічної бази, а другий – організаційно-правові проблеми.

Згідно до ресурсного напрямку, необхідний першочерговий аналіз ефективності використання наявної матеріально-технічної бази виробництва та трудового персоналу. Це передбачає врахування рівня завантаження обладнання підприємства у часі, структуру собівартості виробництва продукції, перш за все, з точки зору співвідношення в ній таких складових, як амортизація, матеріальні витрати, витрати на оплату праці. Вказані показники слід розглянути в динаміці, а також бажано знайти можливість порівняти їх з показниками найближчих конкурентів.

Таким чином, основними напрямками підвищення ефективності функціонування підприємства є підвищення технологічної забезпеченості виробничих потужностей, вдосконалення організації виробництва та праці, оптимізація обсягу і структури виробництва, раціональне використання трудового потенціалу підприємства та системи його стимулювання.

ОЦІНКА РИЗИКІВ В БІЗНЕС-ПЛАНУВАННІ

І. Дмитренко, студентка гр. МТ-1-15

*Науковий керівник: Р. Миронова, к.е.н., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Будь-яка діяльність у сфері бізнесу пов'язана з ризиком. Об'єктивна наявність ризику пояснюється тим, що всі ринкові суб'єкти господарювання діють за умов повної або часткової невизначеності, бо залежать від багатьох змінних, дію яких часто неможливо передбачити. Щоб заручитись підтримкою інвесторів, необхідно не тільки показати потенційні вигоди вкладання коштів у підприємницький проект, але також вказати на труднощі, які загрожуватимуть його існуванню. Ось чому в бізнес-плані необхідно досить детально висвітлити проблеми, пов'язані з ризиками, їх оцінкою та мінімізацією впливу на результати діяльності.

Самий тільки опис ймовірного ризику без викладення в бізнес-плані тих заходів, які можуть його мінімізувати, це марнування часу і місця. Тому в конкретному бізнес-плані треба докладно пояснити, як можна зменшити ризики і втрати.

Концепція управління ризиками має включати такі компоненти:

- оцінку ступеня ризику, тобто визначення потенційних негативних наслідків прийнятих рішень, а також побічних ефектів, здатних негативно вплинути на кінцевий результат;
- опрацювання механізму реагування на можливі негативні наслідки;

- розробку заходів для нейтралізації або компенсації можливих негативних наслідків тієї чи тієї діяльності.

Чим ґрунтовніше викладатимуться всі ці питання, тим більшою буде довіра до бізнес-плану потенційних інвесторів.

Аналіз ризику полягає в одержанні необхідних даних для прийняття управлінських рішень про доцільність участі в певному бізнесовому проекті і розробці засобів для захисту від можливих фінансових втрат.

У процесі врахування ризику варто зважати на всіх учасників підприємницького проекту: замовників, інвесторів, безпосередніх виконавців, продавців, покупців, страхові компанії тощо. Усі учасники проекту зацікавлені в тому, щоб запобігти загрози бізнесу, розрахувати можливі наслідки дій конкурентів, а також зміну ринкової ситуації.

У бізнес-плані є обов'язковим кількісний чи принаймі якісний аналіз ризику. Ці два види аналізу доповнюють один одного. Кількісний аналіз дає змогу визначити основні фактори ризику, найбільш небезпечні з цього погляду етапи і роботи, ідентифікувати ризики, порівняти результати щодо можливих економічних та соціальних наслідків, виявити вплив рішень, які приймаються в умовах невизначеності, на кінцеві результати діяльності суб'єктів господарювання.

У бізнес-плані можливе використання різноманітних методів кількісної оцінки ступеня ризику, а саме: статистичного методу аналізу доцільності витрат, методу експертних оцінок, аналітичного методу, методу аналогій.

Очікувані збитки доцільно передбачити в бізнес-плані. Це безпосередньо стосується втрат реальних активів (майна, сировини, палива, енергії), коштів, цінних паперів; втрат часу; збитків через погіршення іміджу (престижу) компанії.

Причини можливих збитків є найрізноманітнішими: від політичних чинників, економічної, соціальної нестабільності, недосконалості кредитно-грошової та фінансової політики до форс-мажорних обставин, некомпетентності кадрів, недосконалості методів управління тощо.

Бізнес-планом має продемонструвати впевненість в успіхові бізнесу, оптимізм, одночасно нагадавши, що складності є і вони відстежуються та розробляються заходи з їх зменшення.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Т. Огородник, В. Кошевой, студенти гр. МгЕк-1-17

Науковий керівник: О. Гончаренко, д.е.н., проф.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Аналіз інвестиційно-інноваційного процесу в аграрній сфері засвідчує наявність значних перешкод для інноваційного розвитку: відсутність дієвих результатів державної підтримки аграрної сфери, низький рівень інвестиційного забезпечення інноваційного процесу, високі ризики інноваційної діяльності, низьку матеріально-технічну забезпеченість

агропромислового виробництва, нерозвиненість інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку й інституціональної системності в організації інноваційного процесу в аграрній сфері.

Нагальною є проблема фінансового забезпечення інноваційної діяльності. Дослідження доводять переважання власних джерел виробників у загальній сумі фінансових ресурсів при високому ризику інноваційної діяльності, що стримує інвесторів, та відсутності довгих пасивів банківських установ й прийнятних відсоткових ставок за кредитні ресурси. Оскільки пряма бюджетна підтримка агропромисловій сфері виявилась неефективною, важливими постають заходи з формування іншого механізму підтримки аграрного бізнесу. Такий механізм може бути сформований на базі банківських структур за державної участі і регулювання. Нагальними вбачаються і заходи із сприяння розвитку венчурного фінансування. Його поширення потребує активної державної підтримки в частині податкових пільг, правового й інформаційного забезпечення.

Формування засад інноваційного розвитку аграрного сектору визначено одним із стратегічних пріоритетів, який має втілюватись в цілеспрямованій державній політиці з конкретизацією за визначеними імперативами. Разом з тим, дієвий механізм активізації розвитку інновацій в аграрній сфері так і не було сформовано. Заходи, які приймалися в інноваційній сфері, не стали інструментом реалізації інноваційної політики через те, що не були узгоджені з визначеною інноваційною стратегією розвитку й прийнятою довгостроковою програмою інноваційного розвитку, середньостроковими планами і програмами, якими були б визначені горизонтальні, галузеві програми, обсяги фінансування, індикатори досягнення програмних цілей і механізми забезпечення інноваційних змін.

Обмежене використання програмно-цільового підходу позбавляє координації управлінських впливів на інноваційну активність виробників, а впроваджені науково-технічні програми не забезпечують організаційно-правову базу взаємодії інноваційних суб'єктів аграрної сфери. Фінансування прийнятих державних програм перебуває на низькому рівні і навіть ці кошти використовуються вкрай неефективно. До державних програм майже не залучені галузева й вузівська наука, аграрні підприємства. Внаслідок неналежного інституціонального забезпечення не отримали поширення інноваційні мережеві структури, які б забезпечили взаємодію наукових установ, фінансових структур, сільськогосподарських товаровиробників на регіональному рівні.

Означені проблеми потребують розробки відповідного регулюючого інструментарію та врахування пріоритетних заходів при обґрунтуванні цільових орієнтирів стратегії інноваційного розвитку агропромислового виробництва. Основними завданнями, які потребують вирішення в процесі переходу до інноваційного розвитку агропромислового виробництва є відтворення наукового потенціалу, стимулювання розвитку агроінновацій, підтримка сприятливого інноваційного середовища, формування інноваційної інфраструктури, розробка заходів регіональної інноваційної політики.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ

*Т. Мачак, асистент кафедри обліку, оподаткування та УФЕБ
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Соняшник – основна олійна культура України. Сьогодні, він виступає традиційною культурою для сучасних аграріїв та є одним із економічно-привабливих видів продукції як на аграрному так і на продовольчому ринку.

Цьому сприяли стабільність внутрішнього ринку, а також постійний попит зовнішніх ринків на соняшникову олію. Зацікавленість сільгоспвиробників вирощуванням соняшнику зумовлено доступністю закупівельних цін соняшникового насіння на внутрішньому ринку, які забезпечують високий рівень його рентабельності.

Основними факторами які стимулюють сільгоспвиробників являються постійний попит та висока рентабельність вирощування соняшника. Технологія вирощування соняшника є не складною, порівняно з іншими високорентабельними культурами, що дозволяє виростити культуру практично будь якому виробнику.

Питання стосовно ефективності виробництва соняшнику є предметом наукових пошуків великої кількості вітчизняних та зарубіжних вчених. Вагомий внесок у дослідження тенденцій розвитку олійно-жирової галузі зробили О. Маслак, А. В. Фаїзов, Н. Л. Кузьмінська, та інші. В їх працях відображуються головні аспекти стану та перспектив розвитку ринку олійних культур, звертається особлива увага на дослідження світових тенденцій у виробництві олійних культур.

Соняшник є культурою теплолюбивою, вимогливою до вологи та до інтенсивного сонячного освітлення. Її вирощують в усіх регіонах України. Проте основні посіви зосереджені переважно у південних та центральних областях. Лідерами з посіву соняшнику в минулому році стали Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська та Кіровоградська область. За даними офіційної статистики, понад 500 тис га були засіяні соняшником.

Весь соняшник, який вирощується у нас в країні, відповідає всім вимогам ДСТУ. Залежно від якості, існує поділ його за класами і призначенням. Також, при виробництві соняшнику, можемо говорити про широкий спектр його використання:

- Виробництво соняшникової олії;
- Використання у харчовій та кондитерській промисловості.
- Виробництво олеїнової кислоти;
- При виробництві меду;
- Широко використовується побічна продукція (макуха на корм скоту; соняшникова лузга для виготовлення пілетів,ін.)

Тобто, можемо стверджувати, що виробництво та переробка соняшникового насіння є фактично безвідходним виробництвом, чим також викликає велику увагу у її виробників.

Зацікавленість аграріїв до соняшнику пояснюється високою його рентабельністю, проте, прибутковість його вирощування залежить від багатьох факторів:

По-перше, правильного вибору сорту чи гібриду, який відповідає природно-кліматичним умовам, складу ґрунту і іншим особливостям регіону. (ринок соняшнику насичений пропозицією різних гібридів від провідних виробників);

По-друге, невід’ємним елементом є застосування виробниками сучасних комплексних мінеральних добрив для збагачення ґрунту необхідними поживними речовинами;

По-третє, важливою частиною технологічного процесу при вирощуванні соняшнику є застосування засобів захисту рослин, які на соняшник оказують мінімальний негативний ефект.

Одним із найважливіших факторів підвищення врожайності та якості насіння є використання науково обґрунтованих сівозмін, диференційоване застосування строків сівби, норм висіву і більш широке застосування стартових доз складних добрив.

Висока ефективність виробництва насіння соняшнику та продуктів його переробки зумовили розповсюджене вирощування соняшнику в усіх природно-економічних зонах України та надто високу питому вагу цієї культури в структурі посівних площ, що призвело до зниження родючості ґрунту та порушення сівозмін. Тому, одним із шляхів підвищення ефективності виробництва соняшнику є використання новітніх технологій, менш енергозатратних, а також пошук рентабельних культур для введення в сівозміни які б позитивно впливали на вирощування соняшнику.

Підвищення ефективності виробництва ринку насіння соняшнику є різнобічною проблемою. Її вирішення потребує комплексного розв’язання економічних, організаційних і агротехнічних питань, які дають змогу забезпечити суттєве зростання обсягів виробництва соняшнику.

Список використаних джерел:

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств/В.Г. Андрійчук.-К.: КНЕУ, 2004.-624с.
2. Дяченко О. В. Шляхи підвищення урожайності соняшнику в умовах сучасних інтеграційних процесів України [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.nbuv.gov.ua.
3. Маслак О. Сучасні тенденції ринку соняшнику/О.Маслак//Техніка і технології АПК.-2017.-№5(8).-С.35-38.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Фаїзов А. В. Олієжировий комплекс: проблеми і фактори розвитку [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.nbuv.gov.ua.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

А. Леbedюк, магістр,

*Науковий керівник: І. Приходько, д.держ. упр., професор
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Поняття конкурентоспроможності сільського господарства трактується як конкурентні переваги сільськогосподарських підприємств за ринкових умов. Для її забезпечення необхідна розробка і реалізація відповідних стратегій. Класичні підходи до визначення конкурентних переваг розроблені М.Портером. Згідно з Г.Азоевим, підприємство будь-якої сфери діяльності має реалізувати стратегію зниження собівартості продукції та швидке реагування на ринкові потреби [1].

Сільське господарство має свій ряд специфічних ознак, від яких і залежить його конкурентоспроможність, а саме [2]: значна конкуренція за використання земельних ресурсів; економічне змагання між великою кількістю підприємств галузі, яке набуває ознак монополістичної конкуренції; сільськогосподарська продукція може використовуватися як кінцевий продукт споживання та сировина для подальшої переробки. Таким чином, наведені специфічні особливості сільського господарства сприяють підвищенню конкурентоспроможності. Суб'єктів конкурентної боротьби називають конкурентами. Важливими умовами побудови взаємовідносин між суб'єктами конкурентного середовища є досягнення принципу компромісу, балансу їх економічних інтересів, встановлення по можливості партнерських відносин. Такий компроміс дозволяє отримати ефект всім суб'єктам сільськогосподарського ринку. Пошук рівноважних точок є одним із завдань при побудові поведінкових моделей. На основі цього принципу будується багато поведінкових моделей сільськогосподарських підприємств транспорту і їх споживачів в ринковому середовищі [2].

Основні чинники впливу на формування конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства наведені на рис.1.

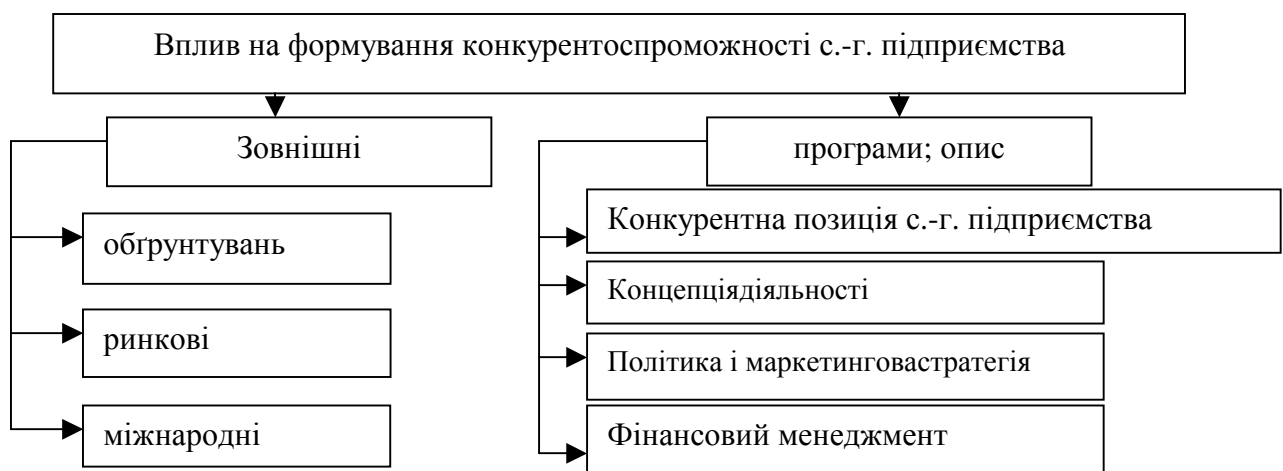

Рис. 1. Основні чинники впливу на формування конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства

Джерело: узагальнено автором [2]

Конкурентні позиції на ринку залежать від тієї підтримки, яку підприємство отримує з боку національних державних органів й інших організацій шляхом надання гарантійних кредитів, їхнього страхування, звільнення від податків, надання субсидій, забезпечення інформацією про кон'юнктуру ринку. Конкурентні позиції характеризують можливості підприємства у виході на товарні ринки за кількісними і якісними критеріями продукції, товарів, робіт та послуг. На зовнішньому ринку якісні критерії повинні відповідати міжнародним стандартам якості, що ускладнює нарощування конкурентних позицій вітчизняних підприємств через недостатній рівень технологічного оновлення виробництва [3].

За умов впливу глобалізаційних процесів і явищ виникає потреба у проведенні системної іміджевої діяльності. Одним із ефективних методів нецінової конкуренції є цілеспрямоване формування іміджу. Формування іміджу є не тільки засобом залучення нових клієнтів, а і вдосконалення співпраці із партнерами. Позитивний імідж формує можливості для співпраці з іншими контрагентами, оскільки успіх діяльності організації значною мірою залежить від ставлення до неї партнерів, споживачів, клієнтів, а також потенційних контрагентів [4].

Література:

1. Азоев Г.Л. Конкурентные стратегии / Г.Л. Азоев // Конкуренция: анализ, стратегия и практика. – М. : Центр экономики и маркетинга, 2010. – 256 с.
2. Балабанова Л.В. Управління конкурентоспроможністю підприємств : навч. посібник / Л.В. Балабанова, Г.В. Кривенко, І.В. Балабанова. – К. : Професіонал, 2009. – 256 с.
3. Проблеми ефективного функціонування АПК в умовах нових форм власності та господарювання: Кол. монографія у двох томах. Т.1 / За ред. П.Т. Саблука, В.Я. Амбросова, Г.Є. Мазнева. – К.: ІАЕ, 2011. – 831 с.
4. Проблемы конкурентоспособности агропродовольственного комплекса РФ и факторы ее повышения. Сб. науч. тр. / ВИАПИ им. А.А. Никонова. – М.: ВИАПИ им. А. А. Никонова, 2015. – Вып. 21. – 384 с.

КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД ЯК ЕФЕКТИВНА ФОРМА РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

*С. Юрченко, старший викладач
Дніпровський державний аграрно – економічний університет*

Однією з ефективних інноваційних форм реалізації державної політики сталого розвитку аграрного сектору економіки є застосування кластерного підходу, суттєвою перевагою якого перед традиційним секторальним підходом є його комплексність. Кластеризація дозволяє досягати цілей не лише у сфері формування та розвитку агропромислових кластерів, але й цілей інших видів державної політики - інвестиційної, інноваційної, соціальної, забезпечуючи досягнення найбільшого синергетичного ефекту у стимулюванні економічного зростання. При цьому зауважимо, що на відміну від загальноприйнятого

визначення, коли під агропромисловим кластером розуміють «...мережу географічно локалізованих взаємопов’язаних агропромислових підприємств, обслуговуючих галузей та органів державного управління, що координують їхню діяльність, об’єднаних в єдину самоорганізовану виробничу систему, що формують замкнений виробничий ланцюг, у рамках якого створюється додана вартість та кінцева агропромислова продукція» [1]. Ми ж розуміємо під дефініцією «агропромисловий кластер» систему взаємопов’язаних та взаємозалежних аграрних, переробних, обслуговуючих, науково-навчальних, управлінсько-дорадчих та інших підприємств, установ та організацій, які розміщені на певній території (область, район, територіальна громада) та функціонують з метою забезпечення сталого соціально-економічного розвитку цієї території й підвищення рівня життя її населення. При цьому справедливим є твердження дослідників й прихильників кластеризації економіки, що така форма організації соціально-виробничих відносин здатна забезпечити синергетичний ефект: коли спільні зусилля усіх учасників кластеру дають набагато кращих результат, аніж сума результатів, що отримані кожним підприємством чи організацією, якщо вони діють розрізнено. Також, вважаємо, що кластеризація має відбуватися шляхом як горизонтальної, так і вертикальної інтеграції з утворенням кластерних об’єднань різного рівня, що можна поділити за територіальною ознакою на кластер у межах територіальної громади – територіальний кластер; кластер у межах адміністративного району – районний кластер; кластер у межах адміністративної області – регіональний кластер; 2) за галузевою ознакою: агропромисловий кластер; промислових кластер; будівельний кластер тощо. З метою забезпечення рівних можливостей ефективної взаємодії всіх учасників кластеру не залежно від територіального рівня вони мають бути вертикально інтегровані в межах своєї галузевої приналежності. Таким чином агропромисловий кластер територіальної громади буде вписаний як підсистема в систему агропромислового кластеру регіону й матиме можливість у повній мірі взаємодіяти з обслуговуючими, управлінсько-дорадчими, інноваційними та іншими підприємствами, установами та організаціями.

Переважає більшість українських кластерів перебувають на стадії становлення. Про незрілість більшості промислових кластерів в Україні свідчить також відсутність стійких міжрегіональних кластерних об’єднань та переважна концентрація промислових кластерів у межах окремих областей або районів. Дотепер не сформовано загальнонаціональної стратегії розвитку кластерів, інтегрованої в інші види державної економічної політики. Відсутня нормативно-правова та інституційна база для реалізації кластерної моделі розвитку. Розроблені проекти нормативно-правових актів із формування засад державної політики у сфері кластеризації залишаються незатвердженими. Водночас, протягом останніх років кластеризація стає одним з пріоритетів регіональної економічної політики в Україні – створення та розвиток кластерів визнано одним з найважливіших напрямів у стратегіях розвитку багатьох регіонів.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В АГРОБІЗНЕСІ УКРАЇНИ З ВИКОРИСТАННЯМ КРИПТОВАЛЮТИ

А. Ільків, студентка IV курсу гр. ОА-1-15

Науковий керівник: Т. Саванчук, старший викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В сучасних умовах господарювання умовою продуктивної діяльності та запорукою стійкого положення будь-якого підприємства є його стабільний фінансовий стан.

До недавнього часу для середнього українського аграрного підприємства, яке бажає розвиватись і розширюватись, було зовсім небагато варіантів залучення фінансів, серед яких найпоширенішими були кредитування або вихід на IPO (Initial Public Offering).

Однією з ключових умов в системі факторів, яка забезпечує розвиток і підвищення ефективності аграрного виробництва в ринковій економіці є активізація інвестиційної діяльності. Враховуючи показники інноваційних процесів в світовій економіці, можна зазначити, що в умовах сьогодення безумовно привабливим інструментом для залучення інвестицій наразі є криптовалюта.

Визначення статусу криптовалюти є актуальним питанням для наукової спільноти економістів усього світу. Зокрема, Проблема сутності та розвитку криптовалют, їх видів, переваг та недоліків присвячені праці М. Ліхачова, Н. Поливки, М. Куцевола, О. Шевченко-Наумової, А. Квітки, І. Лубенця та ін. [1].

З технічної точки зору, криптовалюта існує за допомогою технології блокчейну, яка у світовій спільноті є загальноновизнаною передумовою нової ери в інвестиційній сфері економіки. Блокчейн – це розподілена система реєстрів, яка використовує криптографію для з'єднання бітів даних. Ланцюг усуває необхідність в посередниках при виконанні транзакцій, що призводить до прискорення процесів, до зниження витрат і до більшої точності даних. На етапі сьогодення блокчейн має як переваги, так і недоліки, але такі його сильні сторони як децентралізація здійснення транзакцій, прозорість, надійність та універсальність, безсумнівно можуть відкрити досить великі перспективи перед агробізнесом в Україні.

Протягом останніх декількох років криптовалюта виросла експоненціально завдяки своїй привабливості для людей, які бажають використовувати ці альтернативні гроші. Світовий ринок блокчейну наразі представлений різними видами криптовалют, серед яких найбільшу вартість займають Bitcoin (45%), Ethereum (20%), Ripple (5%), Litecoin (2%), Dash (1,6%) та інші [2].

Безумовно, в Україні, як і в світовій практиці, Bitcoin є найпоширенішим видом криптовалюти. За даними спільного дослідження юридичної компанії Aхon Partners і консалтингової компанії ForkLog Research, Україна входить в топ-10 країн за кількістю користувачів Bitcoin і має активну криптовалютну спільноту. Це зумовлено тим, що український бізнес використовує цей

інноваційний вид валюти як захист від стрімкої інфляції і нестабільності гривні, яка в результаті затяжної інфляції втратила 80% вартості [3].

Аграрна промисловість по всьому світу не стоїть осторонь цієї технологічної новинки. Практика аграрного бізнесу має не один прецедент успішного використання блокчейну. Однією з найуспішніших спроб використання криптовалюти в сільському господарстві є розробка і впровадження в мексиканській сільськогосподарській промисловості криптовалюти під назвою «Агрокоїн», який оцінює свою валюту на квадратний метр перцю. Мексиканська компанія «Amar Hidroponia», яка займається вирощуванням знаменитого перцю чилі хабанеро, створила революційний спосіб заохотити фермерів та дрібних інвесторів у сільських районах світу та включити технології блокчейну та криптовалют у свою діяльність.

З іншого боку, інвестиції в криптовалюту пов'язані з високими ризиками з погляду на те, що статус цього способу здійснення інвестицій в Україні є досить неврегульованим. Зважаючи на те, що аграрна сфера для українських підприємців і так є одним з найризикованіших способів ведення бізнесу, статистика використання блокчейну середньостатистичним сільськогосподарським підприємством знаходиться на досить мінімальному рівні [4].

Для популяризації такого інноваційного способу залучення інвестицій серед українських аграрних підприємств слід, насамперед, створити нормативно-правову базу, а також гідні умови розвитку ІТ-технологій в сільському господарстві.

Таким чином, використання криптовалюти може забезпечити покращення інвестиційного клімату в агробізнесі України за умови використання її можливостей в економіці сучасних підприємств галузі сільського господарства.

Література:

1. Галушка Є.О. Сутність криптовалют та перспективи їх розвитку / Є.О. Галушка, О.Д. Пакон. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4/147.pdf>

2. Cryptocurrency Market Capitalizations. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://coinmarketcap.com>

3. Bitcoin: як в Україні використовують криптовалюту // Конкурент – ділове інтернет-видання Волині. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://konkurent.in.ua/news/golovna/12240/bitcoin-yak-v-ukrayinivikoristovuyut-kriptovalyutu.html>

4. Куцевол М.А. Поняття та економічна природа крипто валюти / М.А. Куцевол, О.А. Шевченко-Наумова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/16391/1/79-85.pdf>

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

РОЛЬ КЕРІВНИКІВ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ

І. Драган, студентка гр.МТ-1-16

*Науковий керівник: К. Нечипоренко, ст.викладач
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Управління є специфічною сферою людської діяльності. Ефективність її залежить не стільки від особистих якостей людини, скільки від знань та розуміння управлінських завдань, способів стимулювання та об'єднання зусиль усіх членів організації у напрямку реалізації цілей організації.

Керівник – це особа, яка реально виконує особливі функції управління та організації у процесах виробництва.

Важливою рисою для керівника тактовністю у взаємовідносинах з вище стоячими керівниками, колегами по роботі, і, що особливо важливо з підлеглими. Керівник повинен постійно демонструвати емоційно стриманість, ввічливість і безмежну терпеливість. Ні за яких обставин керівник не може належним чином відреагувати на грубощі підлеглих та інші не тактичні дії. У керівника повинна бути розвинута комунікативна здібність, яка знаходить свій прояв у налагодженні сприятливих взаємовідносин між працюючими, що забезпечує успішну колективну діяльність та знаходження в ній свого місця з кожним учасником трудового процесу. Умовою ефективної діяльності керівника є добре розвинуте стратегічне мислення, уміння заглянути на багато років уперед.

Успішно працюючим керівником, як правило, притаманні такі риси, як здоровій глузд і певна мудрість. Американський вчений Р. Акофф пише, що мудрість – це здібність передбачати окремі наслідки здійснюваних операцій, готовність пожертвувати негайною вигодою заради великої вигоди в майбутньому. На думку вченого, мудрість завжди звернута до майбутнього, але вона відноситься до майбутнього не як ворожка, яка робить спробу тільки проорокувати його. Мудра людина намагається керувати майбутнім.

Обов'язковою рисою нинішнього керівника є його гуманізм – розвинути почуття справедливості, людяності, пошани до людей і їх гідності, турбота про добробут людей, постійне здійснення заходів, спрямоване на підвищення задоволеності праці усіх підлеглих.

Організація праці менеджера безпосередньо пов'язана з використанням ним свого робочого часу на виховання окремих трудових процесів. Велике значення для покращення ефективності управлінської праці є вміння керівника постійно працювати над собою, раціонально планувати свій робочий час. Плануючи свою роботу, керівник створює умови для більш глибокого осмислення альтернативних рішень, підбору виконавців, збільшення комплексності в реалізації своїх замислів і задач господарства в цілому.

На сьогоднішній день до керівників ставляться високі вимоги. Керівник мусить добре знати теорію державної економічної політики і теорії поведінки підприємства, основи загальної теорії систем, кооперації і прогнозування, питання ринкової системи господарювання: кредитно – банківський і фінансовий механізм, податкову систему страхування, самофінансування, організацію власних оборотних коштів, фінансування інновацій і заходів, пов’язаних із створенням соціальної інфраструктури. Також керівник повинен бути обізнаний з сучасною теорією і мистецтвом менеджменту, принципами побудови організаційних структур, знати основи розпорядження, регулювання і координаційної діяльності, сучасну інформаційну технологію і комп’ютерну техніку.

ДЕТІНІЗАЦІЯ ВІДНОСИН В СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОДАТКОВИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

О.Касян, аспірант

*Науковий керівник: Бондарчук Н.В., д. держ. упр., проф.
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

З настанням осені в Україні почав прослідковуватись досить цікавий процес. Всі сфері господарювання, включаючи і сільське господарство, почали масове, офіційне, оформлення своїх працівників. Причиною даного явища стало розпорядженням КМУ від 05 вересня 2018 р. № 649-р «Про заходи, спрямовані на детінізацію відносин у сфері зайнятості населення» яке передбачає проведення наступних дій.

1. Проведення Державною службою з питань праці, Державною фіскальною службою, Пенсійним фондом України, Національною поліцією та іншими центральними органами виконавчої влади за участю органів місцевого самоврядування :

- починаючи з 5 жовтня 2018 р. в установленому порядку комплексні заходи, спрямовані на детінізацію зайнятості та доходів населення;

- до 5 жовтня 2018 р. інформаційно-роз’яснювальну кампанію про заплановані заходи та неприпустимість допуску до роботи найманих працівників без оформлення з ними трудових відносин.

2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади переглянути власні нормативно-правові акти та внести до них зміни з метою посилення контролю за оформленням трудових відносин з найманими працівниками.

3. Державній фіскальній службі, Пенсійному фонду України, Національній поліції, іншим центральним органам виконавчої влади подавати щомісяця до 10 числа Державній службі з питань праці інформацію про проведену роботу для її узагальнення та подання до 15 числа Міністерством соціальної політики Кабінетові Міністрів України [1].

Головною метою розпорядження було донести до населення України про те, що протягом місяця з дня його прийняття і до початку проведення перевірок вище перераховані органи будуть вимушені проводити інформаційно-

роз'яснювальну роботу, про поширення запланованих заходів, а також про неприпустимість використання праці найманих працівників, якими відсутні офіційно оформлені трудові відносини. Спершу увагу будуть звертати на підприємства з мінімізацією кількості працюючих і фонду оплати праці.

Тобто при виборі об'єкта перевірки контролюючі органи будуть враховувати вид і обсяг діяльності підприємства, чи було розширення діяльності, який валовий дохід, кількість площ оброблюваних сільгоспугідь, кількість ліцензій, касових апаратів тощо. Особливу увагу будуть привертати до себе суб'єкти господарювання, які мають велику кількість робітників і вони постійно оформлені на мінімальну заробітну плату, так як уряд вже давно вимагає від підприємців перейти на офіційну виплату працівникам середньої заробітної плати, а не постійно тримати їх на мінімальній. Також планують звернути увагу на підприємців, які укладали цивільно-правові договори з працівниками, або в яких люди працюють на умовах неповної зайнятості.

На підставі актів перевірки додержання суб'єктами господарювання законодавства про працю, або актів документальної виїзної перевірки податкової, в ході якої виявлено порушення законодавства про працю, на юридичну особу або фізичну особу-підприємця накладаються штрафи, розміри яких вражають.

Так, за фактичний допуск працівника до роботи без оформлення трудового договору (контракту), оформлення працівника на неповний робочий час в разі фактичного виконання роботи повний робочий час, встановлений на підприємстві, виплата заробітної плати (винагороди) без нарахування і сплати єдиного соціального внеску та податків - 111 690 грн за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення. Порушення термінів виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, більш ніж за один місяць або виплата їх не в повному обсязі - 11 169 грн.

Недотримання мінімальних державних гарантій в оплаті праці (наприклад, несплата за роботу в нічний час, роботу у вихідний або святковий день, понаднормову роботу та ін.) – 37 230 грн. за кожного працівника. Якщо створювались перешкоди, для проведення перевірки або створення перешкод у її проведенні - 11 169 грн.

Створення перешкод щодо проведення перевірки з питань виявлення таких порушень, як: фактичний допуск працівника до роботи без оформлення трудового договору (контракту); оформлення працівника на неповний робочий час в разі фактичного виконання роботи повний робочий час, встановлений на підприємстві; виплата заробітної плати (винагороди) без нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та податків - 372 300 грн. Не сплачений добровільно штраф стягується в примусовому порядку органами виконавчої служби.

Дані дії з боку держави досить зрозумілі. Велика кількість підприємств націлені на тінізацію своїх податкових відносин з державою. Більшість підприємств негативно поставиться до цих змін. І це буде передбачувано, тому що вони будуть вимушені платити додаткові кошти в Державний бюджет України. Але з боку держави – це дуже правильний хід, бо податкові

надходження зростуть, а дане явище, в свою чергу, приведе до розвитку країни. Додаткові кошти можливо буде витратити на створення державних програм по підтримці та стимулюванню розвитку сільського господарства. Вільні кошти завжди можливо направити на зони розвитку, щоб підняти економіку нашої країни в цілому [2].

Список використаних джерел

1) Про заходи, спрямовані на детінізацію відносин у сфері зайнятості населення [Електронний ресурс] // Законодавство України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2018-%D1%80/stru>.

2) 3 5 жовтня на роботодавців чекають комплексні перевірки з праці [Електронний ресурс] // Дебет-Кредит. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://news.dtkr.ua/law/inspections/50411%C2%AB%D0%9C%DB8>.

МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Л. Плотка,

*аспірантка кафедри обліку, оподаткування та УФЕБ
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

У сфері соціальної політики ключовим фактором, що виправдовує конкретні методи і форми діяльності, традиційно вважається ефективність. Актуальність цієї проблеми зростає в умовах постіндустріального суспільства. Все це висуває на передній план проблему соціалізації економіки, розвитку її системи заради людини та задоволення культурних, духовних та матеріальних потреб. Соціальна політика в комплексі забезпечує підвищення рівня інтегральної (загальної) ефективності функціонування систем.

Нині світова практика виробила декілька моделей соціальної політики:

1) модель соціального захисту в плановій економіці;

2) модель ліберальної соціальної політики (англо-американська або англосаксонська модель), яка заснована на соціальній підтримці вразливих верств суспільства, яка реалізується за допомогою інституту соціальної допомоги; державні заходи зводяться до встановлення невисоких єдиних тарифних ставок в галузі пенсійного страхування; розподіл матеріальних благ близько до того, що забезпечує ринок; такого роду модель державної соціальної політики характерна для Великобританії, США, Канади та Австралії;

3) скандинавська модель соціальної політики (соціально-демократична модель). Держава надає всім громадянам широке коло гарантій, пільг і соціальної підтримки в рамках державного соціального забезпечення з високим рівнем дотацій сімейних бюджетів; субсидується сфера державних соціальних послуг; встановлюються високі податкові ставки на підприємницький дохід і прибутковий податок. До групи країн, чия соціальна політика відповідає даній моделі, входять Швеція, Фінляндія, Данія і Норвегія.

4) західноєвропейська модель, орієнтована на надання сприяння з боку держави об'єднанням працівників і роботодавців в питаннях організації та функціонування інститутів професійної самопідтримки (обов'язкового соціального страхування), які наділяються статусом громадських організацій;

сім'ї з єдиним годувальником отримують податкові пільги і т.д. Серед країн з подібною соціальною системою - Німеччина, Франція, Італія, Бельгія та Австрія [1].

Модель соціальної політики в Україні формується в умовах перехідного суспільства. Це визначає цілий ряд її особливостей, до яких відносять: залежність соціальної політики від рівня економічного розвитку країни; відсутність можливостей вибору громадянами форми соціального захисту (видів страхування, допомоги, обслуговування); фактичне «зведення» соціальної політики до її соціально-захисної функції; концептуальну невизначеність, що породжує протиріччя між принципами, покладеними в основу правових актів, починаючи з Конституції України, з одного боку, і механізмами їх реалізації і фінансуванням - з іншого.

Література

1. Михненко А. Світові моделі соціальної політики: уроки для України/ Михненко А. Н.Щур [Електронний ресурс] // Вісник національної академії державного управління. – Режим доступу: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2011-2-31.pdf>

2. Гошовська В. Соціальна держава: типи, сутність, зміст / В. Гошовська // Вісник НАДУ. - 2007. - № 3. - С. 259-265.

ОКРЕМЕ ПИТАННЯ НЕПРИБУТКОВОСТІ СІЛЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ОБСЛУГОВУЮЧИХ КООПЕРАТИВІВ

В. Тропін, к.ю.н.,

Є. Бровко, студентка

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Згідно до закону України «Про сільськогосподарську кооперацію», сільськогосподарський обслуговуючий кооператив - сільськогосподарський кооператив, що утворюється шляхом об'єднання фізичних та/або юридичних осіб - виробників сільськогосподарської продукції для організації обслуговування, спрямованого на зменшення витрат та/або збільшення доходів членів цього кооперативу під час провадження ними сільськогосподарської діяльності та на захист їхніх економічних інтересів.

Діяльність сільськогосподарських кооперативів базується на нормах Конституції України, Цивільного, Господарського, Податкового і Земельного кодексів України, Закону «Про сільськогосподарські кооперативи», інших нормативно-правових актів.

Залежно від виду діяльності сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи поділяються на переробні, заготівельно-збутові, постачальницькі та інші.

Засновниками та членами сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу можуть бути виробники сільськогосподарської продукції - юридичні та/або фізичні особи, які зробили вступний і пайовий внески у розмірах, визначених загальними зборами кооперативу, дотримуються вимог

статуту, мають право ухвального голосу та беруть участь у господарській діяльності кооперативу.

Відповідно до статті 9 закону України «Про сільськогосподарські кооперації», сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи здійснюють обслуговування своїх членів - виробників сільськогосподарської продукції, не маючи на меті одержання прибутку, і є неприбутковими організаціями.

Неприбутковість діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів визначається виходячи із сукупності таких ознак: кооператив надає послуги тільки своїм членам; члени кооперативу несуть відповідальність за зобов'язаннями, взятими перед кооперативом щодо їх участі у господарській діяльності кооперативу; послуги надаються з метою зменшення витрат та/або збільшення доходів членів кооперативу.

Але сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи не можуть бути визнаними неприбутковими організаціями, не підлягають включенню до Реєстру неприбуткових установ, підприємств, організацій та зобов'язані нараховувати та сплачувати податок на прибуток.

Дане твердження можна обґрунтувати наступним. Після виконання зобов'язань сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу та відшкодування збитків за минулі періоди залишок фінансового результату господарської діяльності кооперативу розподіляється загальними зборами у вигляді відрахувань до фондів кооперативу, кооперативних виплат його членам і нарахувань на паї членам кооперативу, у т.ч. асоційованим (ч.5 ст.9 Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію»). Водночас однією з обов'язкових вимог, за яких неприбуткова організація не є платником податку на прибуток, є, зокрема, заборона розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (пп. 133.4.2 ст.133 Податкового кодексу України).

Таким чином, якщо установчі документи сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу містять вимоги щодо розподілу доходів кооперативу між його членами у вигляді виплати на паї або повернення частки члену кооперативу у випадку його виходу із кооперативу, то в такому випадку сільськогосподарський кооператив не може бути включено до Реєстру неприбуткових установ, підприємств, організацій.

Слід зауважити, що положення про розподіл коштів не є обов'язковою умовою функціонування підприємства як сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу.

Вищенаведеними статтями Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» встановлено тільки право членів кооперативу на отримання своєї частки у разі виходу та отримання виплат на паї за умови прийняття відповідного рішення загальними зборами і не встановлюється обов'язок щодо розподілу доходів. Крім того, цей закон не передбачено відповідальності якщо розподіл доходів кооперативу не здійснюється, а використовується, наприклад, на забезпечення діяльності кооперативу.

Тобто у статуті сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу можуть бути прийняті положення, які відповідають вимогам ПК України щодо

заборони розподілу доходів неприбуткових організацій між членами засновниками, працівниками, і в такому випадку сільськогосподарський обслуговуючий кооператив може належати до неприбуткових організацій

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ: ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД

В. Шемавньов, аспірант

Науковий керівник: В. Сиченко, д. держ. упр., проф.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Аграрний сектор є важливою складовою частиною економіки країни, з розвитком якого пов'язана діяльність майже третини галузей національної економіки. Крім того, розвиток агропромислового комплексу визначає рівень продовольчої забезпечення населення та соціально-економічну ситуацію в країні. Економічні перетворення, які відбуваються в Україні призвели до суперечливих результатів. А саме лібералізація економіки країни, поспішність та помилковість у виборі пріоритетів при проведенні реформ, різке ослаблення державного регулювання і підтримки АПК в умовах формування ринкової економіки призвели до системної кризи в агропромисловому виробництві та соціальній сфері села. Світовий досвід свідчить, що державне регулювання економічних процесів в аграрному секторі є обов'язковим компонентом сучасної аграрної політики і базується в умовах ринкової економіки на використанні не адміністративних, а, перш за все, економічних методів [1].

Відповідно, на сучасному етапі в Україні найважливішим завданням держави є створення цілісної системи державного регулювання агропромислового виробництва, що розглядається як органічне поєднання державного та економічного регулювання з механізмами ринкового саморегулювання.

Головною метою державного регулювання аграрного сектору є забезпечення стабільного і поступального економічного і соціального розвитку галузі, функціонування аграрного ринку в інтересах забезпечення продовольчої безпеки країни, підтримки доходів сільськогосподарських товаровиробників, досягнення гідного рівня життя сільського населення та гармонійного розвитку сільських територій.

На наш погляд основним завданням державного регулювання є підтримка ринкової рівноваги, регулювання обсягів виробництва і використання продукції, стимулювання виробництва її дефіцитних видів, стримування виробництва продуктів, щодо яких є перевиробництво чи відсутній попит на такі продукти.

Ми вважаємо, що в сучасних умовах необхідні нові методи та підходи, засновані на використанні економічних важелів і стимулів, орієнтованих на збереження в регіоні ресурсного і біокліматичного потенціалу, стимулювання ділової та інвестиційної активності, підвищення конкурентних позицій регіону на вітчизняному і світовому агропродовольчих ринках

Більшість країн з високорозвиненим аграрним сектором сформували ефективну систему державного регулювання. Агропромисловий комплекс зарубіжних країн регулюється за такими напрямками: пільгове оподаткування, субсидування, страхування і кредитування; розвиток соціальної сфери села; захист інтересів вітчизняних товаровиробників під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності [2]. Тобто в країнах з розвинутою економікою:

- держава надає потужну фінансово-кредитну допомогу фермерським господарствам за допомогою особливих пільгових умов кредитування, оподаткування, бюджетного фінансування, і прямих грошових компенсацій;

- важлива роль в державному регулюванні сільськогосподарського виробництва відводиться контролю за обсягом виробництва, якістю продукції, станом природних ресурсів;

- функції управління і контролю в системі державного регулювання аграрного виробництва покладені на Міністерство сільського господарства;

- домінуюча роль в комплексі заходів державного регулювання в розвинених країнах належить цінам. За допомогою цінового механізму державні органи стимулюють зростання ефективності сільськогосподарського виробництва, впливають на доходи фермерських господарств.

В результаті побудована таким чином система державного регулювання аграрного сектора є ефективною, забезпечує стабільність постачання населення продовольством, умови для підвищення рентабельності аграрного виробництва і необхідні соціальні гарантії для сільськогосподарських товаровиробників за умови збереження конкуренції та ринкових стимулів.

Література

1. Алейнікова О.В. Зарубіжний досвід державного регулювання розвитку АПК/ О.В. Алейнікова// Інвестиції: практика та досвід. – 2011. - № 16. – С. 131-136
2. Лосіцька Т.І. Міжнародний досвід державного регулювання сільського господарства/ Т.І. Лосіцька// REPORTER OF THE PRAZOVSKYI STATE TECHNICAL UNIVERSITY. – 2015. - №29. – С.325-330

СУТНІСТЬ ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ В ГАЛУЗІ РОСЛИННИЦТВА

А. Арутюнян, студент гр. МгМТ-17

Керівник: Н. Шпортюк, к.держ.упр., доц.

Дніпровський державний аграрно економічний університет

На сучасному етапі розвитку економіки важливим завданням є формування такого механізму управління виробництвом, який би забезпечував узгоджений, комплексний підхід до організації його функціонування та був спрямований на досягнення ритмічного випуску продукції, своєчасне задоволення потреб споживачів при забезпеченні загальної результативності [2]. В останні роки в закордонній і вітчизняній економічній теорії та практиці все частіше звертається увага на виробничий менеджмент як найбільш

ефективну технологію управління операціями і конкурентну перевагу підприємства.

Управління виробничою діяльністю підприємства є центральною ланкою управління в умовах активного розвитку євроінтеграційних процесів, що відноситься до виробництва товарів та послуг шляхом переробки необхідних ресурсів усіх видів (вхідні системи) і виробництво товарів та послуг (вихідні системи). Саме система виробничого менеджменту повинна враховувати сучасні здобутки теорії і практики управління, що дозволить забезпечити не тільки її конкурентоспроможність, але і сталий розвиток [1]. Це дозволить створити передумови для економічного та технологічного розвитку підприємств України, збалансувати потреби споживачів і можливості виробничих підприємств.

Виробничий менеджмент включає комплексну систему забезпечення конкурентоспроможності товару, що випускається на конкурентному ринку. Вона охоплює питання побудови виробничих і організаційних структур, вибору організаційно-правової форми управління виробництвом, збутом і фірмового обслуговування товару відповідно до стадій життєвого циклу.

Основною передумовою підвищення ефективності виробничого менеджменту сільськогосподарських підприємств є використання внутрішніх та зовнішніх механізмів управління, орієнтованих на максимальне використання сукупного потенціалу, що є багаторівневою системою ресурсного, виробничого та економічного потенціалів, кожний з яких реалізується на певному рівні діяльності підприємства [1].

До основних напрямів вдосконалення менеджменту ефективності виробництва продукції рослинництва слід віднести:

- 1) управління ресурсами;
- 2) управління процесом виробництва;
- 3) управління реалізацією продукції;
- 4) управління якістю продукції [3].

Основна мета першого напрямку – управління ресурсами – це підвищення ефективності використання ресурсів, що застосовуються для виробництва продукції рослинництва, різними шляхами. Оцінка впливу заходів щодо підвищення ефективності використання ресурсів визначається показниками ефективного використання кожного виду ресурсів.

Важливим напрямом вдосконалення менеджменту ефективності виробництва продукції рослинництва є покращення власне процесу виробництва цієї сільськогосподарської культури. Цей напрям передбачає низку заходів: запровадження інтенсивної технології виробництва продукції рослинництва, впровадження наукової організації праці та виробництва, запровадження раціональних сівозмін, вдосконалення управління виробництвом на базі сучасної комп'ютерної техніки та ін.

Наступною складовою покращення менеджменту ефективності виробництва продукції рослинництва є управління реалізацією продукції. Для підвищення ефективності реалізації продукції рослинництва підприємствам важливо збувати продукцію за найкращими цінами. В сучасних умовах цього

можна досягти при реалізації продукції за кордон. Головною перешкодою реалізації продукції рослинництва безпосередньо до країн ЄС, які є головними імпортерами цього виду продукції, є відсутність сертифіката якості продукції та налагоджених зв'язків з закордонними партнерами [3].

Ще одним напрямом вдосконалення менеджменту ефективності виробництва продукції рослинництва є управління якістю продукції. Сьогодні одним з визначальних факторів, що стримують розвиток галузі рослинництва в Україні, є низька якість продукції, що залежить, головним чином, від вибору сорту. Роль сорту, як фактору ефективного виробництва, в рівній мірі велика як при екстенсивному, так і при інтенсивному землеробстві. В першому випадку головною особливістю сорту є стійкість проти несприятливих умов вирощування; в другому – здатність перетворювати потенційну родючість ґрунту в ефективну і тим самим забезпечувати стабільно високий збір (урожай) якісної продукції [2]. Збільшення урожайного потенціалу і якості продукції рослинництва здійснюється створенням нових сортів із морфологічно однорідним стеблостоем; підвищенням крупності насіння, стійкості його до осипання, полягання рослин і посухи; високою резистентністю до захворювань.

Використання запропонованих напрямів управління ефективністю дасть змогу покращити натуральні і вартісні показники ефективності виробництва продукції рослинництва в умовах сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел:

1. Гжешук В. Теоретичні і практичні принципи менеджменту та його основні функції у виробничій сфері [Електронний ресурс] / В. Гжешук // Молодь і ринок. - 2014. - № 8. - С. 159-164. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2014_8_35

2. Маркіна І. А. Формування системи виробничого менеджменту на підприємстві в умовах ринку [Електронний ресурс] / І.А. Маркіна, М.О. Гусаренко // Економічний форум. - 2015. - № 4. - С. 268-276. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2015_4_43

Токарчук Д. М. Напрями вдосконалення менеджменту ефективності виробництва ріпаку на підприємстві [Електронний ресурс] / Д.М. Токарчук // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. - 2015. - Т. 20, Вип. 2(2). - С. 86-90. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2015_20_2\(2\)__22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2015_20_2(2)__22)

ТЕОРІЯ ХОУВА-ШТРАУСА В РОЗРІЗІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

М. Гіда, студент гр. МТ-1-15

Науковий керівник: Н. Шпортюк, к.держ.упр., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Теорія поколінь створена в 1991 році американськими вченими Нейлом Хоувом і Вільямом Штраусом. Вони одночасно і незалежно один від одного вирішили детально вивчити таке поняття, як «покоління». Їхню увагу привернув відомий «конфлікт поколінь», який не пов'язаний з віковими суперечностями.

В основу даної теорії закладений той факт, що системи цінностей у людей, які вирости в різні історичні періоди, розрізняються. Це пов'язано з тим, що цінності людини формуються не тільки в результаті сімейного виховання, а й під впливом суспільних подій, всього контексту, в якому він знаходиться в період дорослішання. Значення має все: економічні, соціальні, технологічні, політичні чинники. Формування цінностей відбувається відповідно до даної теорії приблизно до 12-14 років.

Як свідчить дослідження кадрового порталу HeadHunter Україна, проведене у 2017р., поколінню Х (1963–1984 р. н.) властиві такі характеристики: відповідальність (45%), прагнення до стабільності (44%), наполеглива праця (31%); увага до соціальних гарантій (26%). Вони самостійні, сприймають життя як постійну боротьбу, віддають перевагу фундаментальній освіті й розвитку кар'єри по вертикалі, відповідальні й добросовісні працівники, які визнають авторитети.

Співробітників покоління Y (1985–2000 р. н.) характеризує прагнення отримати все відразу (35%) і жити у своє задоволення (34%), креативність (29%) і завищені очікування щодо заробітної плати (29%). Вони не скуті обмеженнями, впевнені, що немає нічого неможливого, мають високий рівень поінформованості й роботи з новими технологіями. «Ігреки» розвиваються по горизонталі й часто в кількох професійних сферах. Їх мета — цікаві завдання, а не престижні посади.

Ці два покоління живуть по-різному. Життя «іксів» — це дім, робота, господарські справи на вихідних, відпустка раз на рік, щоб виспатися або відлежатися на пляжі. Вони вимірюють успіх досягнутим статусом і матеріальним достатком.

«Ігреки» вимірюють життя враженнями й новим досвідом, для них гроші — це можливість подорожувати, малювати, займатися серфінгом або злітати на концерт улюбленої групи в іншу країну.

Саме «ігреки» формують сучасні тренди й потреби. Вони не стануть крокувати у вказаному напрямі, працювати в умовах жорсткої ієрархії, роками чекати заохочень і зворотного зв'язку від керівництва, займатися рутинною роботою без розуміння кінцевої мети. Представники покоління Y просто підуть працювати в інше місце, тому топ-менеджерам компанії потрібно не пропустити момент і змінювати свій стиль керівництва просто зараз.

Тому керівнику підприємства потрібно раціонально, відповідно до теорії поколінь, «розставити» кадри і враховувати цей факт при прийнятті на роботу. «У» розкриють свої можливості і таланти на посадах, які потребують креативного мислення та де немає обмежень. Тобто вони комфортно себе будуть почуватися в таких сферах діяльності, як менеджмент, маркетинг, дизайн, фріланс, мода, література, програмування, архітектори. «Х» відповідно знайде себе в точних науках та де будуть чіткі посадові інструкції, тобто фінансисти, бухгалтери, інженери, технологи, робітники. Тим самим грамотний підбір працівників та умови праці й сама посада дасть можливість повністю розкрити трудовий потенціал працівників.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

І. Дмитренко, студентка гр. МТ-1-15

*Науковий керівник: Н. Шпортюк, к.н.держ.упр., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Персонал є головною ланкою виробничого процесу на підприємстві. Управління персоналом є достатньо складним процесом, адже люди наділені інтелектом, здатністю мислити. Вони постійно розвивають між собою взаємовідносини, які часто впливають на продуктивність праці, виробництво, внутрішній клімат підприємства.

Сьогодні основними проблемами, з якими стикаються при управлінні персоналом – це підбір, формування кадрів з сучасним економічним мисленням, забезпечення ефективності праці працівників, збереження сприятливого клімату у колективі та багато інших.

Слід зазначити, що управління людськими ресурсами має відповідати методам розвитку підприємства, захищати права і обов'язки працівників, забезпечувати дотримання правил при формуванні, стабілізації і використанні людських ресурсів.

Першим кроком до досягнення поставлених цілей є підбір персоналу. Існує декілька підходів до підбору кадрів на підприємстві. Серед них найбільш розповсюдженими є самостійне наймання персоналу та звернення до агентств і служб зайнятості. Звичайно, кожна організація застосовує різні методи прийняття на роботу. Зокрема, анкетування, систему психологічних тестів, інтерв'ю.

Завдання керівника полягає в тому, щоб створити якомога сприятливіші відносини між підлеглим персоналом, знайти саме такі методи та підходи, які сприятимуть більш ефективній роботі.

Багато керівників, рухаючись на шляху до максимального отримання прибутку, вирішення матеріальних і фінансових проблем, оновлення технічної бази, забувають про благоустрій своїх підлеглих, створюючи їм неможливі для праці умови. Це є надто ризиковим, оскільки може призвести до втрат.

Сучасна система управління персоналом повинна бути спрямована на підвищення конкурентоспроможності підприємства, його довгострокового розвитку, виходу на максимальний рівень прибутку. На даний час більшість фахівців вважає, що формулою успіху є людські ресурси, тому їх цінність невпинно зростає з кожним днем. Тому і система управління персоналом постійно змінюється, витісняючи стереотипи. Зараз більшість організацій використовує такий підхід до управління персоналом, за яким капіталовкладення проходить безпосередньо у самих працівників, у їх формування і розвиток. Вкладення у людські ресурси стають дедалі вигіднішими і сприяють виживанню фірми на ринку. Тому керівники пояснюють витрати, пов'язані з персоналом, не як даремні, а як інвестиції у людський капітал – основне джерело прибутку.

Підводячи підсумки, можна сказати, що управління людськими ресурсами – це ціленаправлена діяльність керівників, спеціалістів структурних

підрозділів, менеджерів, яка включає в себе розробку принципів і теоретико-методологічних поглядів, моделей, стратегій управління. Планування, мотивація, розподіл і доцільне використання людських ресурсів є основою управління персоналом.

РЕКЛАМА ЯК ОБ’ЄКТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

А.Козинець, студентка гр. МгМР-1-17

Науковий керівник : Ю. Коломоєць, к.ю.н.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Реклама є однією з найвагоміших рушійних сил ринкової економіки. Відповідно до Закону України «Про рекламу» рекламою визнається інформація про особу чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена сформулювати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо такої особи чи товару [2]. Сутність реклами в тому, що рекламодавець пропонує певному колу споживачів той чи інший товар або послугу, який тільки вийшов на ринок. Але це абсолютно неможливо уявити без використання об’єктів авторського права, тому що разом з торговою маркою, фірмовим найменуванням або ж географічним позначенням вони своєю оригінальністю, неповторністю та творчим характером формують «обличчя товару (послуги)».

У законодавстві України реклама не визначається як самостійний об’єкт авторського права. Але вона може стати таким об’єктом. Для цього необхідно дотримання двох правил: а) творчий характер; б) вираження у будь-якій об’єктивній формі.

Беручи до уваги частину 2 ст. 433 Цивільного кодексу України, яка передбачає, що авторське право поширюється на твори науки, літератури та мистецтва як оприлюднені, так і не оприлюднені, виражені в будь-якій об’єктивній формі, незалежно від призначення й обсягу твору, а також ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права», можна вивести такі ознаки, при наявності яких твір набуває правової охорони:

Виділяють такі ознаки реклами як об’єкта авторського права, як:

- 1) за змістом, літературним стилем та графічним оформленням реклама повинна відповідати характеру об’єкта;
- 2) повинна показати щось нове в об’єкті, який рекламується;
- 3) оригінальність форми (літературної, графічної);
- 4) доступність подачі .

Реклама є об’єктом авторського права, якщо вона носить творчий характер і має об’єктивну форму вираження (наприклад, виступає в формі рекламного ролика – аудіовізуального твору). Правова охорона поширюється на твори, створені інтелектуальною, творчою діяльністю одного чи декількох авторів. Творчою вважається розумова (інтелектуальна) діяльність, що завершується створенням самостійного результату науки, літератури чи мистецтва. В результаті інтелектуальної, творчої діяльності створюється все якісно нове, неповторне, унікальне й оригінальне, в тому числі і реклама.

Творчий характер реклами характеризується її оригінальністю чи новизною, при цьому новизна й оригінальність можуть виявлятися як у її змісті, так і в формі.

Вважається, що критерій творчості є однією з основних ознак, яка дозволяє виокремлювати рекламу, як об'єкт авторського права, від інших повідомлень, в тому числі й рекламного характеру.

Тобто, появу реклами забезпечує цілий комплекс дій, результат кожної з яких може бути самостійним об'єктом авторського права, а така оригінальна й неповторна реклама стає самостійним складним твором [2].

Однією з ознак об'єкта авторського права є об'єктивна форма вираження. Чинне законодавство не встановлює вичерпного переліку форм вираження об'єктів авторського права через те, що розвиток науки і техніки породжує все нові форми об'єктивного вираження творчої діяльності людей. Треба мати на увазі, що динамічна форма об'єктивна тільки під час її вираження, наприклад, за допомогою виконання, постановки, передачі по радіо чи телебаченню і т.п. Якщо така дія не була зафіксована на матеріальному носії, то після завершення дії така динамічна форма об'єктивно перестає існувати. Оскільки основним майновим правом автора є право на використання твору, для здійснення цього права автор повинен мати твір, виражений у матеріальній формі.

Сама по собі реклама може бути виражена у різних об'єктивних формах: рекламний ролик може бути записаний на магнітному чи оптичному носії з використанням аналогового чи цифрового запису; графічна реклама може бути закріплена на світлочутливих фотографічних, магнітних, цифрових, паперових та інших матеріалах; реклама на транспорті може бути закріплена (розміщена) на зовнішній та внутрішній поверхні транспортних засобів та спорудах підприємств транспорту загального користування та метрополітену.

В більшості випадків для створення нового рекламного продукту рекламодавці укладають відповідні угоди з фірмами, що спеціалізуються на даному виді послуг — рекламними агентствами (виробник реклами). В класичному випадку усі майнові права автора переходять до рекламодавця. Особисті немайнові права автора, згідно законодавства, є невідчужуваними, за винятками встановленими законом (наприклад, у випадку смерті автора вони переходять до спадкоємців або правонаступників). Тому, згідно зі ст. 438 ЦК, автору або зазначеним особам належить право вимагати зазначення свого імені/імені автора у зв'язку з використанням його твору. Проте це є вкрай не вигідним для рекламодавця, адже він хоче, щоб реклама повністю ідентифікувалась лише з його продукцією та іменем/найменуванням, покращувало лише його ділову репутацію тощо.

Отже, реклама, як об'єкт авторського права, може бути визначена у двох значеннях: у вузькому значенні, як твір, в якому втілена призначена для розповсюдження рекламна інформація; у широкому значенні, як об'єктивно виражений, новий результат інтелектуальної творчої діяльності автора, в якому рекламна інформація виражається у формі музичних, художніх, аудіовізуальних, літературних творів тощо, які охороняються законодавством про авторське право.

Література:

1. Дозорцев В. А. Интеллектуальные права: Понятие. Система. Задачи кодификации. Сборник статей / В. А. Дозорцев // Исследовательский центр частного права. – М.: Статут, 2015. – 231 с.
2. Жилинкова Е. Сложное произведение – новый термин / Е. Жилинкова // Юридическая практика. – 2008. – № 36. – С. 12.

СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА НА ПРАЦЮ

*Ю. Коломоєць, к.ю.н., доцент кафедри менеджменту і права
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Особливої уваги в умовах сьогодення набувають відносини у сфері праці. Вони були і залишаються ключовими і фундаментальними для розвитку суспільства і держави. Відповідно до міжнародних стандартів, в Конституції України визначено зміст права на працю в статті 43: «Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується».

У державі вирішення проблем гарантування конституційного права на працю, можливостей його реалізації працівниками постає актуальним завданням для науковців. Тому аналіз дослідницької бази з цього питання має важливе значення для розуміння сутності даного права, його реалізації і забезпечення державою та її органами.

У кожному з періодів історичного розвитку людства дане право досліджувалося під впливом різних умов розвитку суспільства. Звернення до існуючих праць обумовлено необхідністю вивчення кількісних і якісних характеристик змісту праць філософів, мислителів, юристів, соціологів, істориків щодо права на працю із подальшим використанням їх при з'ясуванні відповідного поняття та його ознак, змісту досліджуваного суб'єктивного права, гарантій його реалізації тощо.

Підтримуючи та поділяючи концептуальні підходи вчених-юристів, які займалися даною проблематикою щодо правової цінності права на працю у системі прав людини, одним із ключових завдань суспільства і держави залишається вироблення і законодавче оформлення чітких механізмів реалізації, гарантування, правової охорони і захисту права на працю. Як відомо, у КЗпП України (ст.2) передбачено, що право громадян України на працю, – це право на одержання роботи з оплатою праці не нижче встановленого державою мінімального розміру, – включаючи право на вільний вибір професії, роду занять і роботи, забезпечується державою.

Але в багатьох країнах Європейського Союзу міститься не лише право громадян на працю, а й обов'язок працювати. Наприклад, згідно зі статтею 4 Конституції Італії «кожен громадянин відповідно до своїх можливостей і за своїм вибором зобов'язаний здійснювати діяльність або виконувати функції, що сприяють матеріальному або духовному розвитку суспільства».

Наша держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

ЗАСТОСУВАННЯ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ У ПУБЛІЧНОМУ ПРАВІ

*А. Локотькова, студентка гр. Мг-МР-1-18
Науковий керівник Н. Шпортюк, к. держ. упр., доц.
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Термін «Тайм-менеджмент» походить від англ. time management – «управління часом». Під тайм-менеджментом можна розуміти набір правил, практик, навичок, інструментів і систем, спільне використання яких дозволяє більш ефективно використовувати свій час і, в перспективі, поліпшити якість життя [1].

Тайм-менеджмент складається з чотирьох основних принципів: вміння працювати з цілями, розставлення пріоритетів, знання інструментів планування, вироблення звичок.

Методика впровадження тайм-менеджменту вимагає від керівника високої особистої організаційної готовності до постійного аудиту і контролю своєї поточної і перспективної діяльності, хронічної організаційної напруги, управлінської досконалості. У науковій літературі визначають наступні структурні елементи управління часом:

- інвентаризація часу;
- постійний аналіз використання часу, виявлення непродуктивності його витрат;
- систематичне планування робочого часу, робота над щоденними, щотижневими, місячними, квартальними й іншими видами планів;
- постійне розмежування та узгодження виробничих та особистісних планів;
- вироблення поважного ставлення до часу [4].

Вчені у сфері державного управління пропонують два шляхи економії часу для сучасного керівника органу державної влади:

1. Зменшити обсяг роботи.
2. Працювати ефективніше [3].

Практики з управління часом пропонують при створенні особистої системи тайм-менеджменту державним службовцям приділити увагу таким двом елементам цієї системи: “жаба” та “слон” [2].

Спеціалісти з тайм-менеджменту наголошують на необхідності складання плану на кожен день. За допомогою їх державний службовець організовує свою діяльність, нічого не забуває, може займатися самоконтролем та легко аналізує результати своєї діяльності в кінці дня. У планах на кожен день повинно бути виділено 2-3 пріоритетні справи, тобто першочергові, які потребують негайного вирішення. Виділяють два типи пріоритетних справ:

– невідкладні – критично значущі для основних трудових процесів організації;

– уточнювальні – вони вимагають небагато часу, але задають подальший розпорядок дня [2].

Виділення пріоритетних завдань у плані на день не прив’язуються до чітких часових обмежень, але задають послідовність виконання робочих справ.

Фахівці з тайм-менеджменту наголошують на трьох складових системи власного планування:

– “день” – завдання на один день, розпорядок дня;

– “тиждень” – середньострокові завдання, що прогножуються на тиждень-місяць;

– “рік” – довгострокові завдання [2].

Отже, ефективна організація часу – дозволяє оптимізувати процес, що підвищує якість виконання завдання, сприяє розвитку позитивного іміджу організації. Застосування тайм-менеджменту виявиться ефективним в разі комплексного підходу до процесу управління часом в окремо взятій організації. Система тайм-менеджменту повинна бути індивідуально розроблена для кожного підприємства.

Література:

1. Адаир Д.А. Искусство управлять людьми и самим собой / Адаир Д.А – М.: Изд-во Эксмо, 2006. – 656 с.

2. Архангельский Г. А. Тайм-драйв. Как успевать жить и работать / Г. А. Архангельский. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2005. – 240 с.

3. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) та ін.]. – К. ; Одеса : НАДУ, 2013. – Т. 2. – 348 с.

4. Мудрость большого бизнеса. 5000 цитат о бизнесе, менеджменте и финансах / перс англ. – М.:РИПОЛ, 2016. – 768 с.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ В УПРАВЛІННІ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

Н. Шпортюк, к.держ. упр., доц.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Необхідність модернізації економіки України потребує сьогодні пошуку нових форм регіонального соціально-економічного розвитку, які б не тільки враховували економічну, соціальну, екологічну, культурну специфіку окремих регіонів, але й забезпечували поєднання економічного зростання з покращенням якості життя людей. Беззаперечно, відповідні трансформаційні процеси вимагають наукового переосмислення форми і сутності державного управління, зокрема вироблення інноваційних підходів до державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів України.

Для забезпечення ефективності регіонального управління необхідно вишукувати й використовувати нові сучасні підходи, що відповідають

викликам часу й реальним соціально-економічним і суспільно-політичним умовам. Зокрема, такі підходи мають передбачати залучення суспільства, громадськості до управління розвитком територій, максимальне врахування інтересів територіальних громад при здійсненні управління регіональним розвитком, використання потенціалу регіонів.

Основні проблеми, що існують у сучасному управлінні регіонами викликані низкою причин, серед яких можна виділити: недосконале нормативно-правове забезпечення управління регіонами; відсутність системності і комплексності при розробці і реалізації державної регіональної політики в цілому та програм і стратегій регіонального розвитку зокрема; надмірна централізація питань управління регіональним розвитком, що призводить до недостатнього врахування інтересів і особливостей регіонів в управлінні ними; слабкість інститутів громадянського суспільства та низький рівень залученості територіальних громад до вирішення питань місцевого розвитку; недоліки у фінансовому забезпеченні питань регіонального управління (відсутність достатніх фінансових ресурсів у місцевих бюджетах, залежність від державних субвенцій, невміння та неготовність представників органів управління регіонального та місцевого рівня до пошуку альтернативних джерел фінансування питань розвитку власних територій). Кризові явища в економіці нашої держави, які характеризуються значним коливанням валютних курсів, падінням національної валюти, скороченням ринків збуту, стрімким зниженням реальних доходів населення вже призвели до значного погіршення стану багатьох українських підприємств, матимуть наслідком подальший спад в економічній сфері та зубожіння населення, що істотно ускладнить наявні проблеми в управлінні регіональним розвитком.

Отже, сучасний стан соціально-економічного розвитку регіонів, значні диспропорції, якими характеризується розвиток різних регіонів, незбалансованість такого розвитку та нездатність держави подолати вказані проблеми свідчать про низьку ефективність сучасної регіональної політики. Для вирішення проблем регіонального розвитку в сучасних динамічних умовах необхідним вважається застосування інноваційних підходів в управлінні ними. Обґрунтоване і виважене застосування інноваційних підходів в управлінні регіональним розвитком на засадах системності та комплексності є необхідною умовою та запорукою стабілізації соціально-економічного стану регіонів в поточному періоді та забезпечення умов для їх подальшого розвитку. Перспективи подальших розвідок з цієї проблематики полягають у визначенні особливостей застосування окремих інноваційних підходів в управлінні регіональним розвитком з точки зору конкретних умов та забезпечення комплексного розвитку регіонів України.

СУТНІСТЬ, РОЛЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЗАПАСІВ

А. Патлаха, студент гр. М2МТ-17

Науковий керівник: Н. Шпортюк, к.держ.упр., доц.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

У сучасних умовах ринкової економіки виникає необхідність забезпечити ефективний розвиток підприємства та зростання його потенціалу. Це вимагає створення нової системи управління матеріальними ресурсами, в тому числі запасами.

Запаси – це матеріальні ресурси, які знаходяться на різних стадіях виробництва й обігу та чекають на своє використання у процесі виробничого або особистого споживання. Запас як складова та форма існування потоку є статичним станом потоку матеріальних ресурсів, а рух ресурсів – динамічним станом потоку матеріальних ресурсів [1].

Матеріальні запаси присутні у всіх ланках логістичної системи виробничого підприємства. Але управління запасами на кожній ланці має певну специфіку, оскільки запаси становлять чималу частку заморожених фінансових ресурсів підприємства [1]. На сучасному етапі розвитку головною задачею логістів в системі управління матеріальними запасами є визначення їх оптимального рівня, при якому витрати на їх зберігання мінімізуються, а оборотність запасів збільшиться, що дозволить покращити й рівень обслуговування споживачів [3].

У логістиці виробництво – це процес безперервного руху матеріального потоку (від закупівлі сировини до збуту готової продукції). Роль запасів у цьому процесі – забезпечити безперервність руху.

Логістика запасів займає ключове місце в логістичній системі як окремої організації, так і економіки в цілому. Забезпечення єдиного і безперервного процесу постачання усіх стадій виробничого процесу необхідними запасами в оптимальній кількості і заданої якості – це найважливіша гарантія ефективного функціонування організаційних та економічних процесів.

Логістика запасів – функціональна область логістики, яка займається вивченням статичного стану матеріального потоку та розглядає запаси як об'єкт управління, який в процесі переміщення матеріального потоку може накопичуватись у вигляді запасів у кожній ланці логістичного ланцюга, маючи різну форму, фізико-хімічні властивості та вартість, прагне до створення інтегрованої системи управління запасами, використовуючи методи і моделі логістики, і розглядає запаси з точки зору досягнення мети, поставленої перед логістичною системою у цілому [1].

У логістичних системах застосовують різні моделі управління запасами, хоча ефективність діяльності підприємства, особливо за умов нестабільної економіки та жорсткої конкуренції, залежить не лише від виду обраної моделі, а й від реалізації найважливіших функцій управління запасами: аналізу, планування і контролю.

Оптимальна система управління запасами при ефективному вкладенні оборотних коштів дозволяє забезпечити ефективну роботу виробництва та своєчасне задоволення потреб споживачів. Проте на більшості сільськогосподарських підприємств виникають проблеми, що пов'язані з оптимізацією процесу управління запасами як базового елементу логістичної стратегії. Вирішення даної проблеми полягає у виборі оптимальної моделі управління запасами на основі зниження витрат на зберігання матеріальних запасів та забезпечення безперебійності виробництва [2].

Для оптимізації утримання запасів матеріальних ресурсів на оптимальному рівні необхідно визначити фактори, що впливають на розмір сукупних запасів. До них слід віднести: співвідношення елементів сукупного запасу матеріальних ресурсів; обсяг потреби в різних видах матеріальних запасів; обсяг поставок різних видів матеріальних запасів; динаміку витрачання запасів; періодичність виготовлення продукції підприємствами-постачальниками; види і способи транспортування; віддаленість комерційних партнерів [3].

З метою підвищення ефективності управління матеріальними запасами шляхом впровадження логістичного підходу слід виокремити такі рекомендації:

- 1) визначити мету та цілі стратегії логістичного управління запасами;
- 2) проаналізувати та оцінити цілі: сформулювати прогноз збереження та продажу товарів; проаналізувати досягнення цілей стратегії логістичного управління запасами;
- 3) провести стратегічний аналіз запасів на підприємстві за допомогою фінансового аналізу та матриці SWOT;
- 4) скоригувати мету та цілі, відповідно до проведеного аналізу;
- 5) розробити стратегію управління запасами на підприємстві відповідно до існуючих зовнішніх та внутрішніх факторів, сильних та слабких сторін;
- 6) скласти план реалізації стратегії;
- 7) оцінити досягнення реалізації стратегії, її ефективність, в разі необхідності провести коригуючі дії.

Таким чином, управління запасами – це один з найпотужніших інструментів підвищення конкурентних переваг будь-якого підприємства. Проте, на жаль, все частіше зустрічаються ситуації, коли підприємства не використовують показники ефективності в управлінні запасами, хоча вони показують, на якому рівні знаходиться той чи інший процес [2]. Вимірювання ефективності може допомогти підприємствам визначити резерви та напрямки поліпшення управління запасами.

Список використаних джерел

1. Логвин О.О. Поняття та сутність запасів у логістичній системі виробничого підприємства [Електронний ресурс] / О. О. Логвин // Управління розвитком. - 2013. - № 12. - С. 129-131. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>
2. Сучков А. В. Оптимізація управління запасами як базовий елемент логістичної стратегії промислового підприємства [Електронний ресурс] / А. В. Сучков, А. В. Помогайко // Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку. - 2017. - Вип. 2. - С. 112-118. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

3. Швець Ю. О. Логістичні методи управління матеріальними запасами підприємства: сутність, роль та особливості впровадження [Електронний ресурс] / Ю. О. Швець, А. О. Андрієнко // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2017. - Вип. 58. - С. 217-225. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2017_58_29

ЛОГІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОЦЕСУ ЗБУТУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

В. Олександрова, студентка гр. М2МТ-17

Керівник: Н. Шпортюк, к. держ. упр., доц.

Дніпровський державний аграрно економічний університет

Збутова діяльність аграрних підприємств вимагає застосування логістичних інструментів. Особливо це необхідно під час визначення збутових стратегій, вибору структури логістичного ланцюга, прийняття рішень щодо використання складської або транзитної форм просування аграрної продукції, вибору тактики відвантажування тощо.

Нині в сільськогосподарських підприємствах особливої актуальності набуває питання удосконалення управління збутовою діяльністю і логістичними потоками. Зміна вимог та вподобань споживачів вимагає постійного аналізу кон'юнктури ринку з метою вдосконалення асортиментної структури продукції в обсягах, достатніх для задоволення попиту. Логістика в управлінні збутом аграрної продукції посідає одне з головних місць. Вона спрямована на системне дослідження ринку, підвищення швидкості оформлення та обробки замовлень, підвищення рівня логістичного сервісу, зменшення кількості рекламаций, штрафів тощо [3].

Наукове та практичне застосування логістики до управління підприємствами АПК передбачає використання логістичного інструментарію в ході виробництва та збуту сільськогосподарської продукції [3].

Сільське господарство має ряд особливостей, які пронизують майже всі економічні процеси в агробізнесі. Зокрема, вони впливають і на збутову логістику, що в першу чергу пов'язано з властивостями сільськогосподарської продукції. Для малих та середніх сільськогосподарських підприємств логістика є серйозною проблемою. Фермери змушені самостійно організувати доставку та розподіл виробленої продукції. Через віддаленість від великих міст це зробити проблематично, що насамперед, пов'язано із значними витратами [2].

Збутова логістика в агробізнесі це частина загальної логістичної системи підприємств АПК, що включає діяльність з планування, контролю та управління логістичними операціями збуту на підприємстві, а також забезпечує задоволення попиту з оптимальними затратами, враховуючи при цьому особливості, пов'язані з виробництвом, складуванням, зберіганням й транспортуванням аграрної продукції.

В сучасних умовах перед агровиробниками стоять проблем оптимізаційних заходів, які дозволяють підвищувати ефективність процесів

виробництва та збуту, і, перш за все, вдосконалення форм реалізації сільськогосподарської продукції.

В ході вдосконалення форм реалізації сільськогосподарської продукції повинні бути досягнуті наступні цілі: створення оптимальних умов для забезпечення необхідного рівня якості реалізованої сільськогосподарської продукції; забезпечення достатнього ступеня задоволення попиту населення відповідним йому за обсягом, ціною, якістю і часу обсягом виробленої сільськогосподарської продукції; створення умов для постійної динамічної трансформації аграрного сектору слідом за рівнем розвитку економіки в цілому [1].

Неефективність ринкової інфраструктури і системи збуту призводить до значних економічних втрат аграрних формувань. В умовах переходу до ринкової економіки сучасні методи організації та управління обумовлюють використання логістичного підходу до вдосконалення збутової діяльності сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел

1. Гриценко В. І. Особливості управління збутом та вдосконалення форм реалізації сільськогосподарської продукції / В.І. Гриценко, О.І. Мельник // Молодий вчений. - 2016. - № 12.1. - С. 709-713.

2. Костіна К. В. Методика визначення ефективності логістики збуту підприємств АПК [Електронний ресурс] / К. В. Костіна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2015. - Вип. 13. - С. 101-105. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2015_13_24

3. Ткаченко Т. А. Логістика як форма реалізації збутового потенціалу сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / Т. А. Ткаченко // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. - 2015. - Вип. 87(2). - С. 113-119. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2015_87\(2\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2015_87(2)_16)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ АГРОПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Н. Амеліна, студентка гр.МТС-1-18

Науковий керівник: К. Нечипоренко, ст.викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Незважаючи на перспективність розвитку агросектору в Україні, ця галузь стикається з безліччю проблем. Про це свідчать дані огляду "Україна: огляд економіки", підготовленого Американською торговою палатою(АТП). Девальвація гривні і спровоковане нею подорожчання палива, добрив і т. п., зокрема, призвело до підвищення собівартості вирощування культур, відзначають експерти.

В аграрному секторі існує низка особливостей розвитку підприємництва. Підприємництво сприятиме розширенню сфери прикладання аграрної праці, створенню нових можливостей для працевлаштування незайнятого сільського населення і вивільнених працівників з підприємств, що діють неефективно.

Вільне підприємництво здатне значно зміцнити економічну базу місцевих рад, позитивно вплинути на розвиток сіл, невеликих міст.

Широкому розвитку підприємництва в аграрній сфері України заважають певні складнощі. Вони виникають, зокрема, через брак достатніх грошових заощаджень (первинного капіталу) працівників сфери АПК — потенційних підприємців; малооб'єктної виробничої й обслуговуючої матеріально-технічної бази; належного правового захисту і певних юридичних гарантій підприємців з питань власності, розпорядження майном, отримання і розподілу доходів.

З аналізу виявлено, що основними проблемами галузі є:

1. Підвищення собівартості вирощування культур.
2. Недостатність кадрів із високою кваліфікацією (попри те, що кожен 5-й українець працює в галузі сільського господарства).
3. Аграрні компанії недостатньо генерують робочі місця.
4. Тимчасова відсутність доступу до програм довгострокового фінансування.
5. Порушення науково обґрунтованих систем ведення сільського господарства: монокультуризація землеробства, деградація сільськогосподарських угідь, тощо.

Експерти радять Україні запровадити такі зміни в агросекторі:

- перехід від сировинного експорту до експорту продуктів з високою доданою вартістю;
- перехід до сталого землеробства та використання ефективних методів ведення сільського господарства (точне землеробство, мінімальний обробіток ґрунту, електронна карта полів, GPS-технології);
- налагодження повноцінних експортних відносин з Азією, Африкою, ЄС і США;
- підвищення стандартів безпеки продуктів харчування;
- підвищення енергетичної незалежності сектора за рахунок використання альтернативних видів енергії;
- реалізація інфраструктурних проектів, які дозволять збільшити обсяги виробництва і скоротити його собівартість, а також зменшити втрати сировини і готової продукції при зберіганні і транспортуванні;
- підвищення ефективності систем управління аграрними підприємствами.

Потрібно сконцентруватися на точках зростання, які повинні стати драйвером розвитку галузі сільського господарства в цілому.

- 1) збільшення ефективності систем управління на аграрних підприємствах;
- 2) поліпшення технологічності виробництва - потрібно активно використовувати наші ІТ-напрацювання для цілей сільського господарства;
- 3) пошук можливостей для розширення збуту на експортних ринках Азії, США та Європи.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ТА СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В. Писаренко, д.е.н., професор

Полтавська державна аграрна академія

М. Багорка, к. с.-г. н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Державі належить провідна роль у реалізації альтернативних варіантів вирішення екологічних проблем у сільському господарстві, структурної перебудови виробництва аграрних підприємств з урахуванням досвіду розвинутих країн світу. Особливо важливим із боку держави залишається економічне стимулювання аграрного бізнесу до екологічно орієнтованого господарювання. Економічне стимулювання екологізації аграрного виробництва безпосередньо пов'язане з охороною і використанням земель, збереженням, відтворенням і підвищенням родючості ґрунтів, а також охороною навколишнього природного середовища в цілому [1, с. 86].

Пропонується економічне стимулювання розділити на заходи із захисту земель від деструктивного природного й антропогенного впливу (превентивні заходи) та заходи із усунення негативного природного і антропогенного впливу на економічний стан довкілля. Обидві складові економічного стимулювання екологізації аграрного виробництва реалізуються через дію відповідного механізму, який визначає принципи, критерії, інструменти, джерела фінансування та методи його здійснення.

До принципів економічного механізму стимулювання віднесено: принцип поєднання економічного стимулювання й штрафних санкцій; принцип стимулювання за кінцевими результатами проведених заходів; принцип незалежності від форм господарювання і власності.

Серед сучасних механізмів державного регулювання природокористування та охорони навколишнього середовища важливе місце відводиться ефективним системам контролю (моніторингу) за якістю навколишнього середовища, в яких міститься достовірна інформація про зміни у довкіллі, що відбуваються під дією антропогенних факторів.

Державна політика щодо екологізації національної економіки має бути спрямована не тільки на вирішення глобальних екологічних проблем, а й на поточних проблемах стосовно переходу агропромислового комплексу держави до виробництва екологічно чистої продукції [2, с. 33]. Суттєва роль держави полягає у встановленні різного роду нормативів, стандартів у сфері охорони довкілля, особливо щодо шкідливих для природи і здоров'я людей речовин. Саме державі належить провідна роль у здійсненні альтернативних варіантів вирішення екологічних проблем в сільському господарстві, структурної перебудови виробництва аграрних підприємств, з урахуванням досвіду розвинутих країн світу.

Необхідно на державному і регіональному рівнях реалізовувати заходи екологічної політики (рис. 1).

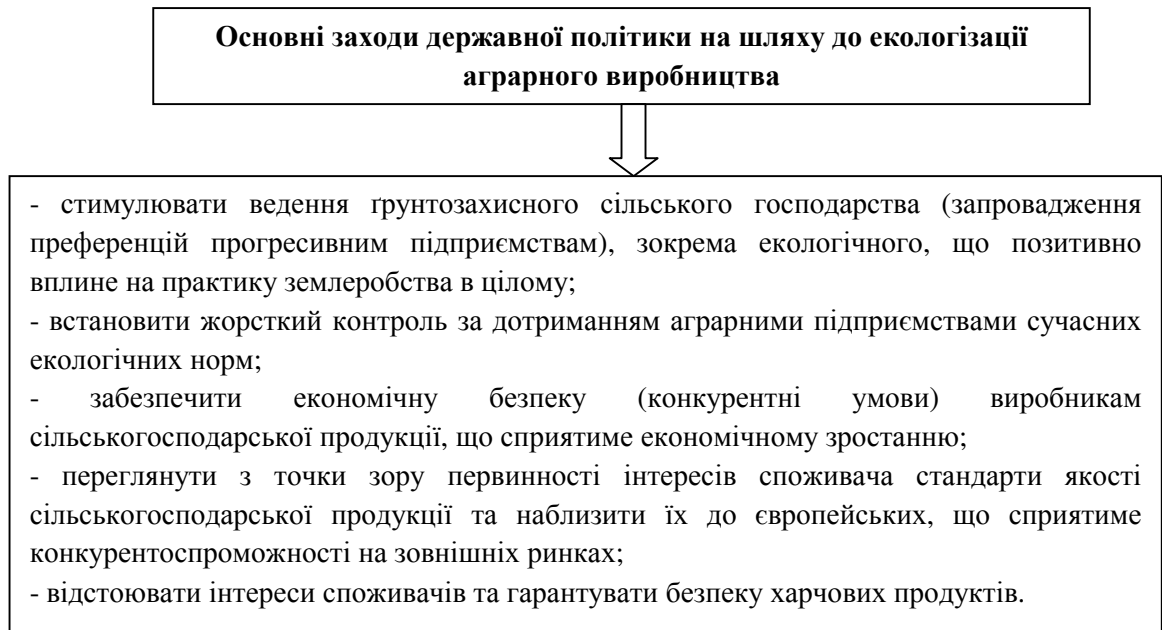

Рис. 1. Основні заходи державної політики на шляху до екологізації аграрного виробництва

Джерело: власна розробка

Представлені заходи дозволять, на нашу думку, дозволять змінити формат відносин між виробництвом та навколишнім природним середовищем у бік раціонального використання, відтворення агросистем. Головною метою цих заходів залишаються усунення негативних явищ, які зумовлюють виснаження природних ресурсів, і негативний вплив на економіку природокористування в галузях аграрного виробництва. Отож, проблема еколого-економічного управління набуває вагомості в екологічному, економічному і соціальному сенсі.

Важливим завданням з боку держави залишається стимулювання аграрного бізнесу і водночас з цими завданнями паралельного розв'язання потребують питання підвищення інвестиційної конкурентоспроможності економіки вітчизняного аграрного сектору.

За нинішніх умов фінансової й економічної кризи, коли відчувається значний дефіцит державного і місцевих бюджетів, досить складно забезпечити фінансування природоохоронних заходів за рахунок бюджетних коштів. У цьому зв'язку особливої актуальності набуває застосування методів стимулювання, які не потребують прямих бюджетних виплат, зокрема, запровадження пільгового оподаткування органічного виробництва.

Отже, аграрні підприємства у своїй діяльності мають запровадити організаційно-технологічні зміни виробничих процесів при екологічно спрямованій, послідовній державній підтримці.

Література:

1. Жихарєва А. Б. Розвиток екологізації державного управління в Україні: монографія / Жихарєва А.Б. – Київ: АМУ, 2017. – 196 с.
2. Застрожнікова І.В. Обґрунтування пріоритетів державної аграрної політики / І. В. Застрожнікова // Економіка та держава. – 2010. – № 6. – С. 33–34.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

І. Білоткач, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Важливим напрямом діяльності інноваційно-орієнтованої системи забезпечення аграрної сфери має стати робота з упровадження ефективного інституціонального регулювання органічного агропромислового виробництва та ринку органічної сільськогосподарської продукції.

За визначенням IFOAM, органічне сільське господарство являє собою систему виробництва, яка дозволяє зберігати здоров'я ґрунтів, екосистем і людей. Вона покладається скоріше на екологічні процеси, біологічне розмаїття і цикли, адаптовані до місцевих умов, ніж на використання ресурсів зі шкідливими результатами [1].

Відповідно до концепції японського духовного подвижника, філософа і громадського діяча М. Окада, природне сільське господарство має бути економічно вигідним для виробника і споживача; виробляти продукти в кількості, достатній для задоволення потреб зростаючого народонаселення; використовувати досить прості, стабільні і доступні методи та засоби ведення господарства» [2].

Починаючи з 1990-х років у багатьох країнах світу виникають ринки органічної продукції, яка на сьогодні перебуває у стані стрімкого росту. Каталізатором цього процесу стали різні екологічні катастрофи і скандали навколо харчових продуктів, а також зростання рівня свідомості споживачів. Високі темпи споживання, розширення асортименту, розповсюдження органічного агровиробництва в багатьох країнах дають змогу вважати органічну їжу найпріоритетнішим напрямом у харчуванні людини.

Українська органічна продукція має вищу потенційну конкурентоспроможність, оскільки її мінімальна ціна, порогом якої є рівень собівартості, є нижчою за мінімальну ціну органічної продукції інших країн. Але відсутність правових інститутів, деформована ринкова інфраструктура, недостатня увага владних інститутів до проблем органічного аграрного ринку, все це обумовлює потребу у налагодженні інституціональних основ ринку органічного агровиробництва та розробку механізмів його ефективного існування. В зв'язку з цим актуальним є поліпшення стану ефективності інституціонального регулювання органічного агропромислового виробництва в Україні.

Тому для України постає завдання вироблення механізмів державної аграрної політики щодо підвищення ефективності використання наявного потенціалу аграрного сектору економіки зокрема в напрямку збільшення виробництва органічної сільськогосподарської продукції, визначення та контроль показників цієї ефективності. З цією метою особлива увага має бути сконцентрована на створенні передумов для його інституційного забезпечення, яке, передусім, передбачає формування механізмів взаємодії держави та органічного аграрного бізнесу, розвиток системи сільськогосподарського

дорадництва у вигляді інформаційної та консультаційної допомоги сільськогосподарським товаровиробникам органічної продукції і сільському населенню, розвиток дрібнотоварного сільгоспвиробництва для забезпечення інтеграції особистих господарств населення у ринкові механізми функціонування органічного аграрного сектору, підвищення ефективності функціонування саморегульованих організацій в агроподовольчій сфері з метою усунення надмірної регламентованості, децентралізації процесу прийняття управлінських рішень. Також необхідним є акцентування заходів державної аграрної політики на питаннях підвищення ефективності використання інструментів регулювання органічного аграрного ринку, що сприятиме забезпеченню вільного прозорого руху органічної сільськогосподарської продукції, згладжуванню цінових коливань, задоволенню потреб споживачів у якісних і безпечних продуктах харчування, а також розвитку системи аграрної органічної логістики як чинника підвищення прибутковості підприємств за рахунок зниження загальновиробничих витрат і досягнення цілорічного забезпечення населення органічними продуктами харчування за доступними цінами.

Інституціонально-управлінські критерії ефективності включають: державну підтримку, імідж і репутацію країни походження, виробника, а також певного товару. Державна підтримка передбачає оптимальне поєднання ринкового та державного регулювання; систему дотацій та субвенцій; ділову паритетну співпрацю й кооперацію бізнесу та державних органів; соціальну рекламу; державну підтримку стратегічно важливих для країни галузей [3].

На теперішній час в Україні прийнято тільки п'ять діючих нормативних акта: в першу чергу це Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 3.09.2013р. № 425-VII, а також затверджені Постановами Кабінету України правила - «Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) аквакультури» (від 30 вересня 2015 р. № 982); «Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) рослинного походження» (від 31 серпня 2016 р. № 587); «Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) бджільництва» (від 23 березня 2016 р. № 208, Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 495 від 25.12.2015 р. «Про затвердження державного логотипу для органічної продукції (сировини)».

Верховна Рада України 10 липня 2018 року також прийняла Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції», але він буде введено в дію через рік з дня набрання ним чинності – 2 серпня 2019 року, що дає змогу товаровиробникам органічної продукції підготуватися до його запровадження та інституціонально підкріпити його дію іншими підзаконними актами.

Унікальність виробництва та розподілу органічної продукції України в тому, що ринок розвивається в умовах абсолютної невідомості чинного законодавства у відповідній сфері. Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» не запрацював, як

наслідок – жоден український виробник не сертифікований за українським законодавством.

На нашу думку Україні потрібно врахувати досвід всіх країн світу щодо організації та підтримки вітчизняних операторів ринку органічної сільськогосподарської продукції і найкращі розробки адаптувати до українських сьогоденних реалій та впровадити у життя [4].

Література:

1. Basic Standarts: approved by the IFOAM General Assembly, Victoria, Canada, and august 2002. URL: <http://www.ifoam.org>] (дата звернення: 06.01.2018).

2. Gold Mary V. Sustainable Agriculture: Definition and Terms : Special Reference Briefs Series no. SRB 99-02 / Alternative Farming Systems Information Center, U.S. Department of Agriculture. 1999. URL: <https://www.nal.usda.gov/afsic/sustainable-agriculture-definitions-and-terms>.

3. Яценко О. М. Конкурентоспроможність галузей сільського господарства в умовах глобалізації ринку продовольства / О. М. Яценко // Економіка АПК. – 2013. – № 1. – С. 31 – 38.

4. Гайдай, Т. В. Інституційний аспект ринкового трансформування перехідних економік / Т. В. Гайдай // Історія народного господарства та економічної думки України. – 2003. – Вип. 35 – 36. – С. 34 – 35.

РОЛЬ ЛОГІСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

І. Дмитренко, студентка гр. МТ-1-15

Науковий керівник: І. Пальчик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Основні аспекти логістичного менеджменту на підприємстві відображені в роботах таких вітчизняних науковців як Б. Анікіна, В.Алькеми, А. Гаджинського, Є. Крикавський, Р. Ларіної, Б. Миротіна, М. Окландера, В. Сергєєва, О.Сумця, О.Тридіда та ін.

В умовах розширення ринків виробництва і збуту та їх глобалізації особливої актуальності набуває логістичний менеджмент. Слід зазначити те, що логістичний менеджмент - сукупність управлінських функцій, методів та форм управління підприємством, реалізація яких спрямована на оптимізацію фінансових, матеріальних, інформаційних та ін. потоків в межах логістичного ланцюга «постачання – виробництво – складування – збут», задля забезпечення стійкого економічного зростання підприємства [1, с.89].

Дослідження показало, що глобалізація чинить вплив фактично на усі сторони суспільно-економічного життя суб'єктів господарювання, що приводить до формування великої кількості транснаціональних компаній, які використовують глобальні логістичні ланцюги. Їх розвитку сприяють міжнародні транспортно-експедиторські, фінансові посередники (банки, страхові компанії тощо), глобальні телекомунікаційні мережі та інші суб'єкти ринку.

За результатами дослідження встановлено те, що застосовуючи логістичний менеджмент у підприємницькій діяльності, американська фірма «Hewlett-Packard» скоротила викиди токсичних хімікатів на 71%, «Dow Chemical» та «General Motors» визначили відповідальних за управління відходами та їх переробку, фірма «Херох» запровадила зворотну логістику з метою зміни старої техніки у своїх клієнтів та її переробки. Названі фірми дійшли висновку, що використання відходів зменшує витрати енергії, зменшує викиди забруднювачів та економить сировинні ресурси. Окрім того, ці фірми покращили свою конкурентоспроможність та поліпшили фінансові показники щодо розвитку «чистих технологій» [2, с.277].

Слід також зазначити, що глобалізація господарської діяльності підприємств є незворотним процесом, проте вона має як позитивні, так і негативні наслідки. Тому підприємствам необхідно якомога, швидше адаптуватись до глобалізаційних тенденцій і брати за основу досвід логістичного менеджменту провідних країн світу, щоб оптимізувати або вдосконалити власну діяльність.

Таким чином, враховуючи сучасні глобалізаційні тенденції розвитку можна стверджувати, що одним з визначальних чинників у логістичній діяльності підприємств стає екологія. Акцентування на екологічній орієнтації логістики підприємства спричиняє зниження його витрат та зростання іміджу.

Література:

1. Ковальська Л.Л. Логістичний менеджмент на підприємстві: особливості та напрями удосконалення// Л.Л. Ковальська, В.І. Циганюк, Луцький національний технічний університет. – Випуск 10 (38). – Луцьк, 2013. - С.87-97.
2. Мащак Н.М. Стратегічна узгодженість логістичної діяльності підприємства на екологічних засадах/ Н.М. Мащак // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2011. - №4. - Т.2. - С. 273-282.

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО МЕНЕДЖЕРІВ В АПК

Є. Бровко, студентка гр. МТ-1-15

Науковий керівник: І. Пальчик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Матеріали досліджень і багаторічна практика показують, що ефективність народного господарства лише на третину обумовлюється вкладеннями в матеріально-речові елементи виробництва. Решта залежить від людського фактора — інтелектуального потенціалу, кваліфікаційного рівня і здібностей керівників та спеціалістів.

Проведення аграрної реформи та становлення ринкових відносин в аграрному секторі економіки обумовлюють необхідність формування нового управлінського мислення, носіями якого являються керівники всіх рівнів – менеджери.

В сучасній літературі наводяться приклади того, як підприємства, які знаходяться в абсолютно рівних економіко-територіальних умовах, функціонують порізно, досягаючи далеко не однакових результатів

господарювання: одні – процвітають, розширюють своє виробництво, інші – знаходяться на грані банкрутства.

Завдання сучасних менеджерів на підприємствах АПК полягає у пошуку нових організаційних рішень проблем підприємств, що дозволить підприємству ефективного співпрацювати з зовнішнім середовищем, продуктивно розподіляти ресурси.

У практиці закордонних фірм вважається нормальним наявність в керівників таких, якостей, як підвищене честолюбство, прагнення реалізувати свої кар'єристські плани.

Керівник сучасного підприємства повинен вміти передбачати, організовувати, узгоджувати і контролювати. Важливим для нього є вміння передбачати наслідки рішень, що приймаються, і можливості виникнення нових проблем, вирішувати першочергові питання, вивчати психологію інших людей і враховувати її особливості при розстановці кадрів, формуванні взаємовідносин з працівниками, виборі форми спілкування, а також забезпечувати постійну життєздатність управлінської системи та її готовність до досягнення поставлених цілей, вміло мобілізувати колектив на розв'язання поставлених завдань, розподіляти завдання і роботу серед виконавців відповідно до їхнього досвіду, кваліфікації та індивідуальних особливостей.

Менеджер повинен бути новатором, по-справжньому цікавитися раціоналізацією системи менеджменту, вміти йти на компроміси і співробітництво з іншими, мати почуття такту і товариськості.

Отже, менеджер АПК повинен володіти цілим комплексом навичок:

1. Філософія критичного мислення, аналіз, аргументація і прийняття рішень;
2. Уміння бачити тренди;
3. Глибокі знання і бачення майбутнього галузі, вміння працювати з потоками інформації;
4. Уміння прогнозувати наслідки;
5. Здатність діяти і приймати ефективні рішення в умовах невизначеності;
6. Постійне зосередження всього спектра зусиль на потребах кінцевого споживача продукції або послуг;
7. Мудрість і стійкість як лідера і менеджера;
8. Знання всього спектру місій, бізнес-стратегії і посадових обов'язків керівника компанії;
9. Здатність формувати команди і об'єктивно ними управляти ними є одним з ключових для менеджерів АПК.
10. Глибокі знання і навички кількісної та якісної оцінки своєї роботи і роботи підрозділів, які знаходяться в підпорядкуванні.

Такі вимоги дозволять забезпечити розвиток підприємства, покращення його фінансового положення та підвищення ефективності.

МАРКЕТИНГ І ЛОГІСТИКА, ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В. Гавриш, студентка гр. М2МТ-17

Науковий керівник: І. Пальчик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

На сучасному етапі ринкових відносини як для великих, так і для малих підприємств логістика є способом оптимізації процесу виробництва товарів і послуг. Це пов'язано з тим, що правильне управління логістичними процесами допомагає забезпечити підвищення ефективності діяльності підприємства, збільшення прибутку і підвищення конкурентоспроможності.

Здійснення логістичної діяльності тісно переплітається з іншими видами діяльності на підприємстві. Найбільш істотна взаємозв'язок логістики з маркетингом. Так, визначення асортиментної політики підприємства і планування послуг, що вирішуються службою маркетингу, здійснюються спільно з підрозділами логістики. При цьому завданням логістики є забезпечення виробництва сировиною, управління запасами в розрізі тих видів продукції, випуск яких обґрунтований маркетингом.

Маркетинг і логістика на етапі розподілу продукції не просто доповнюють один одного, а тісно взаємопов'язані і взаємозалежні. Таким чином, сутності логістики та маркетингу тісно переплітаються в процесі задоволення потреб споживачів при оптимальних витратах.

Маркетинг і логістика є рівноправними частинами одного цілого - системи реалізації продукції підприємства. При оптимальному одночасному використанні маркетингу та логістики підвищується не тільки ефективність збуту, але і всього підприємства. Проте все ж первинним вважається маркетинг, оскільки саме він дає інформацію про стан ринку та кількості необхідної продукції в тому чи іншому сегменті, а вже за допомогою логістики здійснюється безпосередньо сам механізм фізичного переміщення продукції.

Взаємодія маркетингу та логістики відбувається відносно всіх операцій і дій, здійснюваних підприємством в процесі реалізації своєї діяльності. Результатом їх організованого взаємозв'язку стає синергічний ефект, який характеризується досягненням цілей підприємства за рахунок злагодженої роботи по всіх напрямках і на всіх стадіях роботи з товаром, що дозволяють організувати наявність потрібного споживачеві товару, який відповідає всім його потребам, в потрібний час у потрібному місці.

Формування системи взаємодії маркетингу і логістики, яка б відповідала можливостям і вимогам підприємств малого бізнесу, стає одним з найважливіших факторів, що сприяють отриманню високих результатів діяльності компанії. Однак на практиці часто взаємодія маркетингу і логістики пов'язане з рядом проблем і протиріч, які знижують величину як ефекту від спільної діяльності, так і ефекту, очікуваного від зусиль в кожному з цих напрямків окремо. Неузгодженість дій, недостатнє володіння інформацією, небажання визнавати першочергову роль одного з напрямків - все це і багато іншого стає проблемами взаємодії маркетингу і логістики.

Вміле використання поєднання маркетингу і логістики дозволить приймати швидкі та раціональні рішення щодо забезпечення ефективної взаємодії між внутрішнім та зовнішнім середовищем підприємства; – впровадження маркетинг-логістичного управління підприємством допоможе оптимізувати збутову діяльність за рахунок аналізу оборотності та пришвидшення продажів; товарно-матеріальні запаси на підставі прогнозу реалізації; контроль ринкової кон'юнктури та поточних купівельних переваг; взаємовідносини із постачальниками та споживачами; виробничі та операційні витрати.

ДОЦІЛЬНІСТЬ СТРАТЕГІЇ ЛОГІСТИЧНОГО ЛАНЦЮГА ПОСТАВОК ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

М. Гіда, студент гр. МТ-1-15

Науковий керівник: І. Пальчик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Неминучість становлення клієнто-орієнтованої економічної парадигми в середовищі українського бізнесу на фоні кризових економічних явищ актуалізує потребу в аналізі ланцюгів поставок в процесах здобуття ними довготермінових конкурентних переваг. Логістична стратегія фірми спрямована на оптимізацію ресурсів компанії. Вона може бути побудована на основі максимізації або мінімізації одного або декількох ключових показників. А оскільки метою підприємства є отримання прибутку, то дослідження логістичного ланцюга та його складових є доцільним для зниження собівартості товарів або послуг.

Стратегія логістичного ланцюга поставок передбачає поєднання в собі 5 елементів:

1. Товар. Потреба в тому чи іншому логістичному продукті визначається ринком і завданнями конкретних споживачів.

2. Ресурси ланцюга постачань. Вони визначають ефективність ланцюга в динамічних умовах конкуренції.

Конкурентоспроможність ланцюга поставок в чому залежить від ресурсів, якими вона володіє, і від того, як вони використовуються. За рахунок розвитку відмінного від конкурентів набору ресурсів та їх використання в продуманій стратегії ланцюг поставок може досягти кращих результатів.

3. "Портфоліо" взаємин. "Портфоліо" взаємин визначає спектр різновидів відносин підприємств всередині ланцюга поставок: від тимчасових відносин до відносин тісної співпраці та партнерства.

4. Логістичні процеси. Існують об'єктивні обмеження, які відносяться до багатьох або всіх ресурсів ланцюга постачань, включаючи обмеження, пов'язані із взаємовідносинами всередині ланцюга.

5. Показники ефективності діяльності ланцюга постачань. Метою управління ланцюгами поставок є підвищення ефективності логістичного ланцюга, тобто співвідношення доходів і витрат, яке повинно завжди

співвідноситися з ключовими логістичними процесами, а потім вже визначати різні варіанти взаємин в рамках ланцюга поставок.

Жоден з елементів стратегічного планування не можна розглядати у відриві від інших: вони повністю взаємозалежні і впливають один на одного. Таким чином, повинна вибиратися така стратегія, яка буде підтримувати баланс між її складовими елементами.

Отже, стратегія логістичного ланцюга є доволі важливою рушійною силою для досягнення стратегічних цілей підприємства, для підтримання конкурентоспроможності підприємства на ринку. За правильного застосування стратегії спостерігається зниження загальних витрат та підвищення рівня обслуговування клієнта, тобто збільшується ефективність діяльності та досягнення цілей підприємства, а саме: з'являються перспективи розвитку та росту діяльності підприємства, що наразі є актуальним для ринкових умов.

ЗАСТОСУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПІДХОДІВ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Д. Канцер, студентка гр. МТ-2-15

Науковий керівник: І. Пальчик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Розвиток ринкових процесів в Україні вимагає створення нових систем управління підприємством, аби максимально ефективно використовувати наявні ресурси, зміцнюючи при цьому свої позиції на висококонкурентному ринку. Таке реформування викликане входженням України до світового економічного простору, як рівноправного економічного партнера, що ставить перед вітчизняними підприємствами завдання досягнення певного рівня розвитку задля свого ефективного функціонування, задоволення власних потреб та потреб споживачів.

Одна з основних задач, яка вирішується при ефективному застосуванні логістичного підходу до управління матеріальними потоками — це формування умов, які забезпечують прискорення оборотності активів, що сприятиме зменшенню матеріальних витрат в загальній структурі витрат на виробництво, вивільненню фінансових ресурсів із надлишкових запасів та підвищенню ефективності роботи підприємства в цілому.

Сукупний ефект від застосування логістичного підходу до управління матеріальним потоком у сфері виробництва формується завдяки наступним складовим:

- виробництво орієнтується на ринок і стає можливим перехід на малосерійне та індивідуальне виробництво;
- налагоджуються партнерські відносини з постачальниками;
- зменшуються запаси на шляху руху матеріального потоку (і відповідні витрати на складування та зберігання);
- скорочуються час і витрати на переміщення матеріальних ресурсів;
- скорочується чисельність допоміжних робітників, знижується травматизм;

- поліпшується якість продукції; знижуються втрати матеріалів;
- поліпшується використання виробничих і складських площ тощо.

За експертними оцінками, застосування логістики на підприємстві не тільки забезпечує зменшення запасів на 50-95%, термінів доставки товару — на 25-45%, загальної тривалості виконання замовлення підприємством — на 50-70%, але й приносить додаткові похідні вигоди (що зумовлюється синергетичним ефектом логістики), серед яких — мультиплікативний ефект.

Щодо логістичних підходів в управлінні персоналом для аграрних підприємств використання логістичного підходу до управління трудовими ресурсами є особливо актуальним, оскільки сільське господарство характеризується сезонністю виробництва продукції. Тому в період особливо напружених робіт (посівна, період збору врожаю сільськогосподарських культур) аграрні підприємства потребують наявності такої кількості працівників, яка б мала змогу забезпечити повне та своєчасне виконання цих робіт. Як будь-який інший вид ресурсів, кадри повинні надходити в логістичні системи (прийматися на роботу), розвиватися і використовуватися в них (виконувати свої посадові обов’язки, навчатися, переміщатися на інші посади) і виходити за межі (звільнятися).

Отже, логістичне управління підприємством узгоджує економічні інтереси учасників підприємницьких структур шляхом найефективнішого використання наявних ресурсів в даний період часу, а таке узгодження має призвести до загального зміцнення позицій вітчизняних компаній на ринку та підвищить їх конкурентоспроможність на зовнішньому ринку.

РОЗРОБКА РАЦІОНАЛЬНИХ ЛОГІСТИЧНИХ РІШЕНЬ В АГРОПІДПРИЄМСТВАХ

В. Гусак, студентка гр. МТ-1-15

Науковий керівник: І. Пальчик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Сучасне світове ринкове господарство, яке характеризується такими процесами як глобалізація ринків, інтернаціоналізація підприємств, бурхливий розвиток інформаційних технологій тощо, висуває підвищені вимоги до підприємств. Для виживання в умовах ринкової конкуренції вони мають мати здатність пристосовуватись до змін попиту, тобто повинні бути адаптивними. Накопичені за останні десятиріччя проблеми АПК країни вимагають системного, комплексного підходу до їхнього розв’язання й повинні ґрунтуватися на відповідній науково-технічній, соціальній та екологічній політиці держави. Оскільки частка сільськогосподарських підприємств зменшилась, то поряд із традиційним заходами та засобами, що застосовують для підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції зростає роль і значення нового для українського інструментарію господарювання – логістики. Проте мова йде не про зміну традиційної системи управління логістичною, а про її адаптацію до вимог логістики.

Однією з основних функціональних сфер, придатних для застосування інструментарію логістики, є основна діяльність сільськогосподарських підприємств, щодо якої можна застосовувати інструментарій виробничої логістики для вирішення питань оптимізації розмірів сільськогосподарських підприємств, визначення потреби підприємства в основних засобах виробництва, організації продуктивного використання основних засобів, забезпечення технічного обслуговування та ремонту машин, будівель, обладнання тощо [1; 247].

Агрологістика – новий прикладний напрямок логістики, пов’язаний із застосуванням її положень і методів у сфері аграрного виробництва. В Україні агрологістика перебуває на початковому етапі розвитку. Сьогодні у багатьох країнах Європейського Союзу урядові структури беруть на себе ініціативну роль під час впровадження логістичних підходів у діяльність аграрних підприємств. Аграрна логістика як наука розробляє наукові принципи, методи, математичні моделі, що дають змогу планувати, контролювати й управляти транспортуванням, складуванням та іншими матеріальними та нематеріальними операціями, що виникають у процесі доведення сировини та матеріалів до аграрного підприємства, організації виробничого процесу, доведення аграрної продукції до споживача відповідно до його вимог.

Для максимальної ефективності логістики в аграрному секторі економіки потрібно менеджерам підприємств звернути особливу увагу на компоненти ефективності логістики: готовність до постачання, гнучкість, готовність до інформації, дотримання умов постачання, термін постачання, якість постачання. Підприємства аграрного сектору використовують концепції та інструментарій логістики у сфері матеріального забезпечення їх основної діяльності – через оптимізацію процесів закупівель основних засобів виробництва та інших матеріалів з метою створення або оновлення парку. Застосування інструментарію логістики до процесів планування і здійснення закупівель матеріальних ресурсів передбачає прийняття управлінських рішень на основі наявної в особи, яка приймає рішення достовірної, достатньої й вчасної інформації. Це, відтак, актуалізує роль створення в сільськогосподарських підприємств логістичних інформаційних систем і застосування інструментарію інформаційної логістики. Саме орієнтація на загальні логістичні витрати всіх учасників системи товаропросування аграрної продукції надає змогу для визначення оптимальної технології просування продукції рослинництва і тваринництва, доцільності створення гуртових продовольчих ринків із торгівлі продукцією аграрного сектора, залучення комерційних і логістичних процесів до збуту сільськогосподарської продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. [2].

Як основні рейтингові критерії, відповідні специфіці сучасного бізнесу логістичних компаній і що характеризують всі основні аспекти їх фінансово-виробничої діяльності, використовувалися: комплексність послуг (кількість послуг і обхват функцій логістики); імідж компанії (термін і географія діяльності, відвертість; популярність, репутація, конкурентні переваги); рівень компетентності компанії; технічна і технологічна оснащеність; фінансовий

стан; об'єми робіт і послуг; економічна ефективність і якість логістичних рішень.

Зараз присутня наявність низки перспективних напрямів діяльності сільськогосподарських підприємств, у яких застосування логістичного підходу за умови його адаптації до особливостей аграрної галузі – не лише можливий, а й перспективний. Тому розробка і впровадження відповідних методик оптимізації процесів управління матеріальними потоками, в межах сільськогосподарських підприємств, є вкрай важливою на рівні їх взаємодії з партнерами з інтегрованих логістичних ланцюгів просування аграрної продукції у сферу споживання.

Література:

1. Заболотний Г.М. Ринкова трансформація господарства регіону (кластерний підхід): Навч. посіб./ Г.М. Заболотний, О.М. Дідик, В.І. Захарченко, А.М. Ступницький. – Вінниця: Видавничий відділ ВДАУ, 2006. – 395с.

2. Косарева Т.В. Аграрна логістика: сутність та багатоаспектність / Т.В. Косарева // Економіка АПК. – К. : ННЦ “Інститут аграрної економіки”. – 2008. – № 10. – С.37-43

ОСОБЛИВОСТІ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Д. Хомякова, студентка гр. МТ-1-17

Науковий керівник: к. держ. упр., доц. Н. Шпортюк

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Аграрний менеджмент вивчає управлінську діяльність та її раціональність, принципи роботи з кадрами, найбільш ефективні методи впливу на трудові колективи з метою досягнення найкращого ефекту у процесі виробництва і розподілу матеріальних благ.

Існує п'ять основних функцій аграрного менеджменту: планування, організація, робота з персоналом, управління й контроль.

Взагалі, сільське господарство є доволі специфічною галуззю, яка суттєво відрізняється від інших галузей народного господарства. Я можу виділити декілька значних особливостей цієї галузі, які, в свою чергу, визначають специфіку аграрного менеджменту.

Однією зі специфічних особливостей сільського господарства є те, що тут у більшості випадків поєднуються функції власника і менеджера.

Головним засобом виробництва у сільському господарстві є земля, а економічні процеси переплітаються з природними процесами. Живі організми виступають засобами виробництва. Ця особливість впливає на діяльність менеджера, адже через це працівники повинні проявляти особливе ставлення до засобів та предметів виробництва – землі, тварин, птиці, бджіл та інших живих організмів.

Сільське господарство дуже залежить від кліматичних умов, що безпосередньо впливають на організацію виробництва та управління ним. Засухи, сильні зливи, вітри, недостатність сонячного світла все це дуже впливає на якість сільськогосподарської продукції і на врожайність загалом. Природно-

кліматичні умови є визначальним чинником спеціалізації сільськогосподарського виробництва, а це зумовлює специфіку його організації. Сезонність виробництва додає задач менеджерам, адже аграрне підприємство, як правило, не може обійтися без залучення додаткової робочої сили в напружені періоди сільськогосподарських робіт, а це зумовлює постійну необхідність у доборі й розстановці працівників, ураховуючи також їхню психологічну сумісність.

Також важливою особливістю аграрного менеджменту є те, що в сільському господарстві знаряддя виробництва перебувають у постійному русі, а предмети праці – рослини та тварини – знаходяться на одному місці. Це впливає на формування виробничих витрат, оскільки є велика потреба в різних механізмах, значних витратах на паливо для машин, які обробляють землю, збирають врожай і т.д., а також затратах на перевезення продукції. А ще це зумовлює певні особливості операційного менеджменту, пов'язані з необхідністю мінімізації витрат.

Ще сільське господарство вирізняється тим, що не вся вироблена в цій галузі продукція у вигляді товару потрапляє на ринки, деяка її частина є нетоварною, а це зумовлює значні особливості планування обсягів виробництва та розподілу продукції, а також організації виробничих процесів, тим самим впливаючи на функціонування аграрного менеджменту.

Отже, можна побачити, що існує велика кількість особливостей галузі сільського господарства, які значною мірою впливають на аграрний менеджмент.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПОРТУ В УКРАЇНІ

*В. Мареніченко, к. держ. упр., ст. викладач
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Реалії сьогодення показали необхідність формування комплексної національної системи підтримки експорту та зовнішньоекономічної діяльності, що спирається на фінансові, маркетингові, організаційні, інформаційні, політико-дипломатичні та торгово-політичні інструменти підтримки для отримання максимального ефекту щодо посилення позицій України та українського виробника товарів та послуг на перспективних міжнародних ринках.

Підтримку зовнішньоекономічної діяльності слід впроваджувати в:

- усуненні внутрішніх бар'єрів (обмежень) для розвитку експортної діяльності, перш за все, скорочення числа, часу і спрощення порядку проходження митних і адміністративних процедур при експорті;
- розширенні асортименту й підвищенні доступності фінансових послуг для експортерів;
- розвитку національної та зарубіжної інфраструктури підтримки експорту;
- розвитку механізмів інформаційно-консультаційної та промоутерської підтримки експорту;

- застосуванні організаційно-управлінських рішень, що підвищують результативність експортної діяльності (впровадження інструментів планування, координації та моніторингу в експортній сфері);

- удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, зайнятих в сфері регулювання та розвитку експорту.

Для підтримки зовнішньоекономічної діяльності слід реалізовувати нові організаційно-функціональні моделі взаємодії бізнесу на міжнародному рівні. Прикладом такої моделі є створення тристоронніх угод між підприємством в Україні, державою та іноземним підприємством (або державою), в основі яких розробляються дорожні карти щодо реалізації конкретних зовнішньоекономічних проектів.

Проектний підхід по організації підтримки та просуванню цих угод слід реалізувати на основі наступних інструментів:

- створення міждержавних планів дій, що містять цільові орієнтири щодо розвитку експорту та реалізації пріоритетних проектів;

- створення щорічних програм бізнес-місій української сторони за кордон (участь як держави, так і бізнесу).

Фундаментальним обмеженням для українського експорту є низький рівень конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Володіючи значним розміром внутрішнього ринку, а також потенціалом розвитку, наша економіка залишається на сировинному рівні та потребує технологічної переорієнтації бізнесу, насамперед, завдяки ІТ-сектору.

Вважаємо, що основними цілями зовнішньоекономічної діяльності на найближчі роки слід вважати наступні:

- збільшення частки не сировинних товарів та послуг, що експортуються малими та середніми підприємствами;

- збільшення частки бізнесу, що розширює свій експортний асортимент та виходить на нові для себе міжнародні ринки.

Література:

1. Nakata H. Startups find there's financing in numbers [Електронний ресурс] / H. Nakata. – Режим доступу: <http://www.japantimes.co.jp>.

2. Ott J. Freeing Europe's Small Businesses [Електронний ресурс] / J. Ott, J. Anderson // International New York Times. – 2013. – Режим доступу: <http://www.nytimes.com>.

СТАНОВЛЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЛОГІСТИКИ

К. Нечипоренко, ст.викладач

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

З часом все більшого значення в різних галузях економіки набуває важливість взаємозв'язку екологічного та економічного управління для забезпечення гармонійного (сталого) розвитку суспільства. Провідні світові науковці вже давно займаються цією проблемою, активною «екологізацією» логістики почали займатися ще в кінці минулого століття.

Вже традиційно «екологістика» розглядається в контексті інтегрованого управління логістичним процесом, що включає виробництво, складування, транспортування, управління відходами. В той же час, немало важливими є і інші компоненти модернізації підприємницької діяльності, які не завжди мають пряме відношення до основного виду діяльності. Все частіше звертають увагу на концепцію «зеленого офісу», що дає можливість не лише демонструвати свою екологічну відповідальність, а й ефективно використовувати ресурси, зменшуючи кількість відходів під час роботи в офісах, а також покращують імідж своєї компанії. Немало важливими є «зелені» закупівлі та пропозиція на ринку «зеленого» товару / послуги.

Сприяння «зеленим» інвестиціям може суттєво поліпшити тяжке екологічне становище країни і відійти від практики, коли підприємствам вигідніше платити податки, ніж інвестувати у природоохоронні заходи.

Для логістики, як невід’ємної складової економіки країни, характерні загальні тенденції в розвитку «зеленої» модернізації, що і для інших галузей, як правило, ті ж проблеми і бар’єри. Вцілому «зелена» модернізація економіки повинна зробити наш бізнес більш конкурентоспроможним на європейському та світових ринках, дозволить залучати інвестиції до регіонів та створювати нові підприємства: сміттєпереробні заводи, очисні споруди, технопарки та додаткові робочі місця. Це позитивно позначиться на екологічному та економічному становищі країни.

В той-же час реалії вітчизняної економіки не дуже райдужні: «зелена» модернізація підприємств в Україні перебуває на початковій стадії, адже ще досить мала кількість організацій ознайомлена з її принципами, і лише одиниці втілюють їх в життя на своїх виробництвах, але «зелена» модернізація компанії стає модною тенденцією, яку охоче підхоплюють підприємці. З іншого боку, нормативно-правова база України, що регулює «зелену» модернізацію економіки має багато недоліків, що часто створює додаткові ускладнення і перешкоди. В умовах сьогодення, український бізнес здебільшого не має достатніх ресурсів для значних зелених інновацій. В період економічної кризи, керівники підприємств насамперед думають про збереження компаній, а не про їх екологічний розвиток. Виключенням є мабуть, тільки ресурсощадність, яка створює умови для економії витрат. Все це є передумовою того, що фінансові ресурси на «зелену» модернізацію є обмеженими, на цей момент лише поодинокі банки надають пільгові кредити на «зелену» модернізацію підприємства, державні та міжнародні інвестиції також дуже обмежені.

Чи не найважливішим бар’єром є стан суспільства України, яке потребує підвищення екологічної свідомості, як і з боку виробника, так і з боку споживача, оскільки багато підприємств не мають стимулу до, наприклад, виробництва екологічних товарів через низький попит на ринку.

Таким чином, екологічна логістика повинна використовувати традиційний інструментарій логістики з врахуванням мінімального негативного впливу на довкілля, та сприяти її доповненню та розвитку з врахуванням як світових тенденцій, так і вітчизняних особливостей.

ЛОГІСТИЧНІ АСПЕКТИ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РЕСУРСОЕФЕКТИВНОСТІ

І. Пальчик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Формування економіки ресурсозбереження в умовах обмеженості ресурсів та зростання їх вартості для споживачів стає одним із найбільших викликів, який постає перед Україною. Проте вирішення цього питання знаходиться не стільки в площині економії ресурсів, скільки у зміні моделі формування політики держави з точки зору вмілого управління усім комплексом проблем, пов'язаних із логістикою ресурсозбереження.

Підвищення рівня продовольчої безпеки країни та забезпечення рентабельного сільськогосподарського виробництва залежить від наявності, ефективного використання та розширеного відтворення ресурсного потенціалу аграрних підприємств.

Нестабільність економічних процесів, залучення у процес виробництва неконтрольованої кількості ресурсів є однією із причин погіршення стану навколишнього природного середовища та умов життя людини. Тому на часі створення передумов для переходу до нового рівня ресурсного споживання, який передбачає запровадження ефективних засобів з ресурсозбереження шляхом застосування як ринкових важелів, так і державного регулювання використання природних ресурсів.

Створення продуманого механізму ресурсозбереження забезпечує високу ефективність ресурсоспоживання на усіх етапах виробництва. Ресурсозабезпеченість дозволяє досягти підприємству сталого рівня економічного розвитку, зменшити антропогенне навантаження, суттєво покращити стан навколишнього середовища. На сьогодні постає необхідність застосування передових інноваційних технологій, але через брак коштів з кожним роком все більше загострюється проблема раціонального використання ресурсів у виробництві, що знижує рівень конкурентоспроможності підприємств.

Останнім часом суб'єкти господарювання приділяють більше уваги пошуку можливостей підвищення стійкості виробництва за рахунок удосконалення управління та оптимізації використання ресурсного потенціалу.

Нерідко логістика ототожнюється з матеріальним менеджментом і визначається як центральна операційна функція в економіці руху товару, що включає планування, напрям і контроль руху всіх матеріалів і товарів, їх менеджмент і системи інформаційного забезпечення. Важливим чинником посилення логістичної підтримки ресурсозбереження є розвиток інтеграційних процесів у бізнес-сфері.

Структурно-функціональна модернізація системи управління економічними процесами в інтегрованих бізнес-групах на базі розвитку логістичної координації наскрізних матеріальних потоків, тобто управління рухом потоку на всіх етапах господарювання як єдиним цілим, призводить до істотного ресурсозбереження.

Це відбувається за рахунок зниження витрат виробництва і обігу, посилення синхронізації поставок з процесами переробки та збуту, підвищенню рівня просторово-часової пов'язаності функцій усіх учасників бізнес-групи та їх логістичних партнерів.

Ефект логістизації управління ресурсозбереженням буде ефектом підвищення рівня використання ресурсного потенціалу на основі впровадження інноваційних досягнень в організацію бізнес-процесів, пов'язаних з матеріалоспоживанням.

Також буде забезпечення підвищення фондівіддачі, економія за елементами собівартості продукції, що випускається, і зниження її загальної величини, зростання прибутку і рівня рентабельності виробництва, що особливо актуально в умовах посткризової економіки.

ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ЛОГІСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

М. Мирна, студентка гр. М2МТ-17

Науковий керівник: І. Пальчик, к.е.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В аграрному секторі економіки сьогодні формується новий економічний простір, у якому здебільшого не державні сільськогосподарські підприємства, а підприємницькі структури, для яких притаманні складність рішення зовсім нових для них завдань.

Необхідність застосування логістики на сучасному підприємстві пояснюється рядом причин: розвиток ринку, забезпечення конкурентних переваг логістично-організованих систем товароруку за рахунок зниження собівартості продукції і поліпшення якості поставок, енергетична криза, розвиток науково-технічного прогресу і насамперед комп'ютеризація процесу управління [2, с. 11]. Сьогодні здійснюються спроби подальшого розширення сфери застосування логістики шляхом виділення нових об'єктів її дослідження енергетичних, трудових та інших потоків, які присутні в економічних системах [5, с. 20].

Розглянувши логістику в різних сферах діяльності, за участі яких підприємство може подолати наслідки фінансово-економічної кризи, можна констатувати, що логістика може зайняти визначне місце у розвитку підприємства. Логістика є не лише наукою, а й галуззю діяльності підприємства, яка охоплює майже всі види його діяльності. Логістику використовують у різних сферах виробництва, розподілу та обміну продукції. Впровадження логістики у сферах інновацій та інвестицій, які є показниками економічної активності діяльності підприємства, дозволить більш раціонально використовувати ресурси, що значно впливають на кінцевий результат, а це завдання ставить перед собою будь-яке підприємство.

Ефективність функціонування діяльності підприємств залежить в більшості від розвитку логістичної інфраструктури. Як стверджують професійні логісти, «щоб заробляти більше, необхідно мати добре оснащення, а щоб придбати його – необхідно більше заробляти» [3, с. 62].

Розглянемо більш детально логістичну стратегію – цілеспрямоване використання органами управління підприємства логістичного підходу до встановлення й розвитку сукупності внутрішніх і зовнішніх відносин з метою реалізації процесів створення споживчої цінності у визначених часових і просторових параметрах середовища таких відносин для отримання очікуваних конкурентних переваг та вигод. Вона складається з чітких і цілеспрямованих підприємницьких підходів та ініціатив, які підприємство використовує для формування споживчого попиту та його задоволення, протидії конкурентній агресії та укріплення досягнутих ринкових позицій. Логістична стратегія передбачає виконання логістикою функції інтегрування традиційних сфер діяльності підприємства (постачання, виробництва та збуту) і може бути реалізована в умовах власне логістичних систем. Подібні функції виконують на підприємстві фінанси, персонал або стратегія дослідження і розвитку. Однак логістична стратегія для різних підприємств неоднакова, залежить від місця та ролі підприємства в логістичному ланцюгу (підприємства-постачальники, виробники, споживачі, посередники, надавачі транспортних, складських та інших послуг) [1].

Необхідно враховувати певні об'єктивні фактори, що обмежують можливості логістичної стратегії підприємства: витрати, обслуговування споживачів, час, якість, гнучкість пропонованої продукції, гнучкість обсягу пропонованої продукції, технологія, місце розташування. Слід зазначити, що вони можуть мати як зовнішній, так і внутрішній обмеження.

Внутрішні обмеження: фінансовий стан, ресурсні можливості, рівень професійної підготовки та практичний досвід персоналу, матеріально-технічна база, рівень можливостей логістичної діяльності підприємства. Зовнішні обмеження: особливості попиту на логістичне обслуговування, суспільна думка про логістичну діяльність підприємства, конкурентне середовище, галузеві показники логістичної діяльності та / чи обмеження, параметри та ємність сегменту логістичної діяльності.

Об'єктивний аналіз логістичної стратегії дозволяє уникнути на початкових етапах помилок у стратегічному плануванні та логістичному менеджменті [4].

Своєчасно і правильно обрана стратегія розвитку логістики є найважливішим інструментом оптимізації ресурсів, зменшення собівартості продукції, підвищення якості логістичного сервісу, підвищення лояльності клієнтів, покращення фінансових показників і конкурентоспроможності підприємств аграрної промисловості в довгостроковій перспективі.

Література:

1. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 2. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
2. Івженко А.С. Проблеми сучасної логістики та шляхи їх вирішення / А.С. Івженко // АПЕ, 2008. – 26 с.
3. Кобзева К.В. Теоретичне обґрунтування становлення логістики як науки // Економіка, Менеджмент, Підприємництво. Збірник наукових праць // Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2007. – №18. – С. 61-66.

4. Пономаренко В.С. Логістичний менеджмент / В.С. Пономаренко, К.М. Таньков, Т.І. Лепейко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/71687/logistika/logistichniy_menedzhment

5. Судакова О. Логістизація як засіб забезпечення економічної безпеки підприємства / О. Судакова // Схід. – 2008. – №3 (87). – С. 19-24.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

А. Плотницька, студентка гр. МЗПУА-1-18

Науковий керівник: Н. Шпортюк, доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

На сьогоднішній день проблема формування дієвого механізму державного управління набуває все більшої актуальності. Чинна система публічного управління в Україні почала утворюватися після здобуття незалежності і поєднує в собі застарілі та сучасні моделі, та є громіздкою, з нераціональними механізмами взаємних делегувань повноважень органами державної влади і органами місцевого самоврядування. Але сучасне суспільство розвивається та є динамічним, воно ускладнюється, характеризується нерівномірністю розвитку систем, непередбачуваністю, з'являються нові форми функціонування. В таких умовах результативність державного та муніципального управління залежить від використання достатнього обсягу інноваційних форм і методів управління, адже старі методи вже малоефективні.

Інновації в державному управлінні реалізуються через інноваційні проекти, це можуть бути нові підходи у взаємодії органів державної влади з бізнесом, громадськістю, нові інформаційні чи фінансові механізми управління територіальним та суспільним розвитком. Інструментами, які сприяють появі управлінських інновацій, є конкурси і гранти. У такий спосіб стимулюватимуться не тільки нові інноваційні підходи у сфері забезпечення розвитку сфер, галузей і територій, а й формуватиметься нова управлінська культура, що забезпечує передумови для неперервного підвищення ефективності.

Головним ресурсом управлінських інновацій є людина, її особистісні характеристики, професіоналізм, творчий потенціал, компетентність, мотивація діяльності. Упровадження інновацій як стратегія розвитку системи державного управління виводить на перший план інформаційно-креативні аспекти діяльності і дає можливість розкритися здібностям державних службовців. Важливим є те, що в сучасних умовах різко зростає особистісна складова управлінських інновацій не лише у зв'язку з усе більшим значенням прийнятих управлінських рішень, а й через високий рівень невизначеності умов їх прийняття та реалізації.

Інноваційні процеси стимулюють трансформацію механізмів взаємодій структурних елементів системи державного управління. Інновації багатогранні, різномірні і трудомісткі за своєю суттю, вимагають перерозподілу повноважень між вищими й нижчими рівнями системи державного управління, змінюючи

співвідношення централізації і децентралізації управління. Однією з сучасних тенденцій розвитку державного управління є її перетворення в об'єднання різноманітних центрів надання послуг населенню. Разом із зростанням децентралізації для успіху інноваційної діяльності необхідний процес компенсації розподіленості та роздробленості. Це полягає в удосконаленні механізмів інтеграції та об'єднання структурних компонентів системи державного управління. Оптимальне поєднання централізації і децентралізації управління спостерігається при делегуванні повноважень на нижчий рівень у межах передачі функцій задоволення потреб споживачів управлінських послуг.

Однією з головних перешкод розвитку інновацій в публічному управлінні є дефіцит інформації про здійснення відповідних практик, але євроінтеграція, запровадження стандартів Європейського Союзу та перехід на демократичні засади врядування повинні спонукати на перехід до нової стадії розвитку вітчизняної державної служби через забезпечення подальшого дослідження її організації у зарубіжних країнах, створення умов для ефективної співпраці та обміну досвідом між державами у зазначеній сфері, врахування світових позитивних тенденцій у трансформуванні державної служби.

Трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні, вимагають на сьогодні від державних службовців переосмислення форми і сутності державного управління та вироблення нових підходів до управління. Обсяг завдань, які покладаються на органи виконавчої влади зумовлює використання широкого спектру інноваційних інструментів управління. Проте для багатьох органів державної влади України інноваційні методи управління залишаються доволі невідомими, хоча у розвинутих країнах світу їх широко використовують як у бізнесі, так і в роботі органів влади. Темпи, з якими впроваджуються інновації в системі органів державної влади України, порівняно з бізнесом, досить повільні, що зумовлено певними бюрократичними перешкодами. Незацікавленість та недостатня обізнаність державних службовців у системних змінах гальмують процес їх впровадження.

На сьогодні необхідне усвідомлення проблематики інновацій в публічному управлінні, насамперед в органах влади центрального рівня, що формують засади і пріоритетні напрями політики держави. Головним завданням при цьому є вироблення концептуального бачення і стратегії формування нової якості публічного управління, ефективної системи державної служби, яка була б здатна в умовах наростаючої невизначеності розробляти і впроваджувати інновації. Необхідне дієве заохочення творчості й ініціатив щодо нових способів розв'язання суспільних проблем, використання існуючого творчого і потенціалу його працівників та поліпшення інформаційного середовища. Це потрібно і для місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які розробляють і реалізують стратегії та програми місцевого розвитку, а також стикаються у своїй практиці з рядом проблем, які гіпотетично можуть бути успішно розв'язані через відповідні інноваційні проекти.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ АГРОЭКОТУРИЗМА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

О. Пацукевич, ст. преподаватель

С. Скоромная, ст. преподаватель

Белорусская государственная сельскохозяйственная академия

Сегодня мировой опыт развития туризма свидетельствует о приоритете и активном распространении агроэкотуризма, как вида отдыха, комплексно выполняющего ряд задач следующего плана: оказание влияния на местный социум; обеспечение продовольствием; стимулирование трудоустройства; сохранение историко-культурного наследия и выполнение еще ряд не менее важных социально-экономических функций.

Республика Беларусь не остается в стороне от реализации этого весьма популярного в мире направления туристической деятельности. Это обусловлено имеющимися предпосылками его развития, а также поддержкой со стороны государства, финансовых структур и общественности.

Так, Национальная стратегия устойчивого развития Республики Беларусь на период до 2020 года определяет, что «стратегической целью развития туризма является создание высокоэффективного конкурентоспособного туристического комплекса, взаимоувязанного с сохранением природных и социально-культурных ресурсов». При этом отмечается необходимость разработки «конкретных целевых программ развития наиболее перспективных видов туризма, в том числе экологического, сельского, этнографического...». Особенно важно правовое регулирование отношений в сфере агроэкотуризма [1].

Серьезным мероприятием в этом направлении считается процедура оценки нормативно-правовых актов, регламентирующих деятельность данной сферы туризма. Отправной точкой считается принятие Указа Президента Республики Беларусь № 372 от 2 июня 2006 г. «О мерах по развитию агроэкотуризма в Республике Беларусь», срок действия которого продлен до 2021 года. [2].

Согласно этому документу деятельность физических лиц в сфере агроэкотуризма не считается предпринимательской. Более того, на этот вид деятельности не распространяются как общие, так и специальные нормы, регламентирующие порядок осуществления деятельности индивидуальных предпринимателей (регистрация, налогообложение, отчетность, стандартизация, постановка на налоговый учет).

В Указе также подчеркивается, что деятельностью по оказанию услуг имеют право заниматься физические лица, постоянно проживающие в сельской местности и ведущие личное подсобное хозяйство, а также крестьянские фермерские хозяйства.

С октября 2007 г. в этот Указ было внесено дополнение, позволяющее осуществлять деятельность по оказанию услуг в сфере агроэкотуризма также лицам, постоянно проживающим не только в сельской местности, но и в малых городских поселениях – до 20 тысяч человек.

Кроме того, определен перечень услуг, которые могут оказывать субъекты агроэкотуризма, а также установлены минимальные требования к регистрации, налогообложению и отчетности физических лиц, занимающихся агроэкотуризмом, порядок действий по организации и осуществлению деятельности в данной сфере.

Прогрессивным шагом стало принятие Указа Президента Республики Беларусь «О некоторых мерах государственной поддержки развития туризма в Республике Беларусь», согласно которому от уплаты налога на добавленную стоимость освобождаются юридические лица и индивидуальные предприниматели, оказывающие услуги по организации экскурсий, услуги экскурсоводов, гидов-переводчиков и услуги организации по перевозке экскурсантов.

В настоящее время действует около 25 законов, постановлений Совета Министров Республики Беларусь, указов и декретов Президента Республики Беларусь, регламентирующих деятельность агроэкотуризма. Кроме них, разработана и действует программа льготного кредитования ОАО «Белагропромбанк», согласно которой этот банк выдает кредиты на усовершенствование и развитие сельских усадеб по процентной ставке 5% годовых, сроком до 7 лет.

Согласно официальной информации, с момента принятия президентского указа № 372 произошло увеличение количества сельских усадеб. Если в 2006 году насчитывалось всего 34 субъекта агроэкотуризма, а в 2012 году 1946, то на сегодняшний день эта цифра составляет более 2200 субъектов. Соответственно с каждым годом увеличивается количество туристов, посетивших сельские усадьбы и доход владельцев усадеб [1].

Таким образом, агроэкотуризм – новое и перспективное направление деятельности в нашей стране, поэтому оно остро нуждается не только в финансовой и материальной поддержке, но и в совершенствовании законодательной базы путем принятия соответствующих нормативно-правовых актов. Местным органам власти необходимо активно включиться в выполнение поставленных руководством Беларуси задач в этой области. При правильном подходе к организации агротуризма, данный вид деятельности дает возможность увеличить долю услуг в производстве агропромышленного комплекса, а также увеличить сальдо платежного баланса за счет превращения агротуристических услуг в экспортный продукт.

Литература

1. Гайдукевич Л. Агроэкотуризм в Беларуси: Состояние и перспективы развития // Л. Гайдукевич [Электронный ресурс]. – 2017. – Режим доступа <https://ru.ictsd.org/>. – Дата доступа: 21.04.2018.

2. Указ Президента Республики Беларусь от 2 июня 2006 г. № 372 [Электронный ресурс]. – 2006. – Режим доступа: <http://mst.by/ru/> – Дата доступа: 18.04.2018.

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЯК НАПРЯМ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ АГРОПІДПРИЄМСТВ

Н. Житкович, магістр гр. М2МТ-1-17

Науковий керівник: Н. Горобець, к.с.-г.н., доцент

Дніпровський державний аграрно – економічний університет

В основу організації сільськогосподарського виробництва покладено такі головні принципи: ведення виробництва з використанням різних форм господарювання; правильна пропорційність у розвитку галузей та окремих елементів виробництва; ведення виробництва на основі комерційного госпрозрахунку, різних форм оренди; здійснення розширеного відтворення в господарствах; економія живої та уречевленої праці, підвищення її продуктивності та досягнення високої рентабельності виробництва [1]

Будь-яка кризова ситуація завжди поряд з економічною нестабільністю відкриває певні можливості і перспективи розвитку агробізнесу. Їх реалізація в значній мірі потребує широкого застосування інноваційних підходів та обґрунтованого прийняття управлінських рішень, вибору ефективних стратегій адаптації сільськогосподарського виробництва до мінливих умов ринкового середовища а також пошуку нових вигідних напрямків діяльності та загалом підвищення рівня конкурентоспроможності продукції.

Незважаючи на усі складнощі і економічні негаразди, пов'язані із коливанням курсу національної валюти та цін на світових продовольчих ринках, диспаритет цін і високі банківські відсоткові ставки для сільського господарства на внутрішньому ринку, вітчизняний аграрний сектор залишається одним з найбільш привабливих видів бізнесу для вкладання коштів та залучення інвестицій.

Диверсифікація в агробізнесі є одним з різновидів якісно іншого підходу до вибору і обґрунтування розвитку сільськогосподарського виробництва, що передбачає проникнення його у нові сфери діяльності та ринки збуту продукції, або ж розширення напрямків вирощування сільськогосподарських культур чи підгалузей тваринництва.

На відміну від диверсифікації спеціалізація – явище цілком протилежне, що передбачає концентрацію зусиль, ресурсів і уваги на одному чи декількох напрямках діяльності з метою зниження витрат та збільшення прибутку.

Останніми роками майже перед кожним аграрієм постає непроста дилема прийняття рішень стосовно вибору напрямку або ж, як більш правильно буде стверджувати, стратегії адаптації сільськогосподарського виробництва до викликів і ризиків, що є закономірним наслідком нинішньої складної соціально-економічної і політичної нестабільності в державі. Результатом цього вибору є показник рентабельності усієї діяльності аграрних підприємств

Кожен з цих напрямків має власні конкурентні переваги, які забезпечують підвищення ефективності ведення агробізнесу (рис.1).

У сільському господарстві, на відміну від інших галузей економіки, є свої особливості і відмінності, зумовлені специфікою аграрного виробництва, які

неодмінно треба враховувати при бізнес-плануванні переходу до тієї чи іншої стратегії розвитку [2].

Майже кожен, хто займається агробізнесом, наприклад в землеробстві, передусім, звертає увагу на власні ресурсні можливості, зумовлені розмірами і рівнем родючості ґрунту конкретного поля, враховує розбіжність в цінах на сировину і готову продукцію та їх коливання, сезонність виробництва і використання робочої сили, а також транспортні витрати, нестабільність господарювання, безпосередньо пов'язану з різними природно-кліматичними факторами.

Рис 1. Порівняльна характеристика спеціалізованого та диверсифікованого виробництва в сільському господарстві

Таким чином, економічна нестабільність і погіршення фінансового стану змушує агробізнес вдаватися до диверсифікації як до одного із дієвих заходів виходу з кризи та мінімізації ризиків. Однак рішення з цього приводу має бути економічно обґрунтованим і врахувати усі можливі варіанти та наслідки для господарської діяльності аграрних підприємств.

Література:

1. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, практика, аналіз:[монографія] /В.Г. Андрійчук. –К.: КНЕУ, 2005. – 292 с.
2. Ключко В.М. Шляхи підвищення ефективності АПК України / В.М. Ключко // Економіка АПК. –2013. – № 1. – С.45–48.

ДЕРЖАВНЕ СТИМУЛЮВАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

А. Пугач, д.н. держ упр., проф

О. Середа, магістр

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Організація науково-дослідної діяльності в аграрному виробництві значно залежить від загальних тенденцій та вирішення проблем розвитку науки в Україні.

На сьогодні в Україні склалася досить суперечна і тривожна ситуація. Діє розгалужена мережа наукових організацій різних типів, робота яких спрямована на забезпечення належного науково-технічного рівня практично всіх сфер національної економіки. Збільшується кількість організацій, що виконують наукові та науково-технічні роботи за всіма секторами науки, крім заводського. З кожним роком зростає кількість закладів, де є аспірантура, збільшується кількість аспірантів і докторантів [1].

Однак немає очікуваного результату. Через відсутність вільних коштів у наукових організаціях погіршується матеріально-технічна база, морально старіє наукове устаткування та обладнання. В організаціях, установах та на підприємствах, які здійснюють дослідження й розробки, зменшується кількість фахівців, зайнятих науковою та науково-технічною роботою.

Аналіз свідчить про наявність колосального розриву між наукою, що пропонує інновації, та безпосереднім виробництвом, яке споживає ці інновації у вигляді нової техніки й технологій [2]. Від наукових досліджень усе менше переходять до стадії дослідно-конструкторських розробок, що формує таку структуру пропозиції інновацій, де домінують незакінчені розробки.

Одне з головних завдань держави, на думку видатного економіста П. Саблука, полягає в тому, щоб робити для людей те, що їм потрібно, що самі вони власними зусиллями не можуть робити взагалі або ж належним чином [3, с. 71]. Цей аргумент наводять досить часто, коли необхідно обґрунтувати участь держави у фінансуванні тих напрямів НДДКР, які не можуть підтримувати приватні інституції. Щодо аграрної сфери, то це стосується, насамперед, фундаментальних і деяких прикладних наукових досліджень.

Для досягнення конкурентоспроможності продукції АПК на внутрішньому та світовому ринку особливо актуальною стає проблема переведення аграрної сфери на інноваційну модель розвитку, її вирішення значною мірою забезпечуватиметься створенням спеціальних інноваційних структур, головним завданням яких є сприяння розвитку інновацій, їх поширення та впровадженню у виробництво.

Ефективними інноваційними заходами інтенсифікації агропромислового виробництва залишаються традиційні нововведення з використання сортового й високоякісного насіння, що може забезпечити збільшення врожаю зерна на 20–25% [1]. Практика довела, що недостатній рівень розвитку технологічної бази, притаманний багатьом структурним підрозділам цього виду діяльності, представляє складну проблему, яка вирішується шляхом активізації

інноваційної діяльності, задіяння важелів, які сприяють підвищенню ефективності виробництва. Найважливішою складовою цієї проблеми є фінансування інноваційної діяльності наукових установ і підприємств з метою реалізації проектів, спрямованих на кардинальну модернізацію основних засобів і продукції, розширення асортименту продуктів харчування та поліпшення їх якості. Гальмування процесу науково-технічної діяльності для розвитку харчової промисловості може мати негативні наслідки в майбутньому, які виявлятимуться у зменшенні ефективності й уповільненні темпів оновлення номенклатури продукції та модернізації основного капіталу галузі [3].

Окремим аспектом є новизна і значущість продукції.

Новизна продукції охоплює дві сторони:

1) технологічна включає використання нових матеріалів, напівфабрикатів і комплектуючих, отримання принципово нових видів продукції; або принципово нових видів продукції; нові технології виробництва, більш високий ступінь механізації й автоматизації, нова організація виробничого процесу;

2) ринкова включає новизну для промисловості у масштабі світу, країни або лише одного підприємства.

Значущість інновації для підприємства визначається метою та результатами, що очікуються або вже ним отримані. До них належить випуск нових видів продукції, адаптація новітніх технологій до потреб виробництва, розширення номенклатури продукції або заміна її застарілих видів, зменшення витрат на випуск продукції підвищення ефективності виробництва та ін.

Посилення вимог при визначенні продукції як інноваційної, встановлення більш чітких якісних і кількісних критеріїв, зокрема обмеження строку віднесення нової продукції до інноваційної трьома останніми роками, спричинило обвальне зниження показників інноваційної діяльності.

Багато в чому інноваційна активність у аграрних підприємствах залежить від розвитку вітчизняного машинобудування, науково-технічного прогресу в цій базовій галузі економіки, яка відповідно з ланцюговою реакцією забезпечує прогрес в інших видах економічної діяльності. Доводиться констатувати, що процеси у вітчизняному машинобудуванні не створюють належних умов для інновацій.

Література

1. Дацій О.І. Інституційні зміни як основа подолання суперечностей інноваційного розвитку // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – №9. – С.32-35.

2. Кобець А.С. Державна політика інтеграції освіти і науки України в системі інноваційної економіки: засади, механізми управління, напрями забезпечення [монографія] / А.С. Кобець. – Донецьк : ТОВ „Юго-Восток”, 2012. – 472 с.

3. Саблук П.Т. Нова економічна парадигма формування стратегії національної продовольчої безпеки України в ХХІ столітті / П.Т. Саблук: доп. на 3-х Всеукр. зборах вчених економістів-аграрників (29-30 березня 2009 р.). – К.: УААН ІАЕ, 2009. – 94 с.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

М. Сичова, к.е.н., доцент

О. Шарай, магістр

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

При формуванні інноваційної системи принципово важливим є вибір визначального вектора державної політики. За кордоном склалися і функціонують різні інноваційні системи, організаційно-економічні елементи, що формують і стимулюють реалізацію державної аграрної політики.

Найбільшого поширення набула державна політика, що базується на механізмах фінансової підтримки інноваційного розвитку (державна, інвестиційні фонди, бізнес та ін.), а також формах права на об'єкти інтелектуальної власності. Аналіз показує, що з відомих моделей інноваційних систем з фінансування інноваційного розвитку основними є участь бізнесу та пільгове оподаткування науки.

Перша модель орієнтована на виконання науково-технічних програм і проектів загальнонаціонального значення. Головною метою цієї моделі є заохочення розвитку сфер, що мають пріоритетне значення для аграрного сектору економіки і країни в цілому. Друга - на поширення науково-технічних знань. Головна мета другої моделі - підвищення здатності освоювати нові технології, розширювати технологічні можливості галузей і сфер економіки. Найчастіше це стосується вдосконалення інноваційної інфраструктури, системи освіти та професійної підготовки.

Державна підтримка науки та виробничих інновацій є найбільш ефективною формою бюджетних вкладень у аграрне виробництво. Інвестиції в цю сферу мають довгострокову перспективу і найбільшу окупність - до 70%. Розвиток і підвищення ефективності інноваційної спрямованості забезпечення державного регулювання розвитку аграрного ресурсного потенціалу України пов'язані з формуванням і функціонуванням організаційних структур, що приймають на себе обов'язки по виконанню функцій створення інновацій та забезпечення масового застосування їх у аграрному виробництві.

Інноваційна інфраструктура, як складова частина загальної інноваційної системи аграрного сектору повинна формуватися в регіонах відповідно до місцевих умов й можливостей, як правило, на багатоканальному фінансуванні при поєднанні бюджетної підтримки і власних коштів суб'єктів інноваційної діяльності на принципах приватно-державного партнерства. Головним завданням і загальним напрямком у роботі різних об'єктів інноваційної інфраструктури аграрного сектору є інтеграція науки і виробництва. З цією метою в залежності від інноваційної активності органів управління аграрної складової регіонів створюються:

- інтегровані аграрні науково-освітньо-виробничі структури, яким можуть бути надані обов'язкові функції обласних Центрів наукового забезпечення аграрного ресурсного потенціалу з координації роботи всіх суб'єктів інноваційної діяльності в даному регіоні;

- інтегровані аграрні науково-виробничі формування.

У складі організаційної складової слід, передусім, розглядати освоєння інноваційно-орієнтованих форм господарювання, розвиток виробничо-технологічної інфраструктури, створення регіональних і міжрегіональних інформаційно-консалтингових центрів, що здійснюють інформаційний супровід інноваційних процесів, формування системи ефективного управління в інноваційній сфері, сприяння інтеграції науки і освіти. Нами запропонована організаційна інфраструктура розвитку інноваційних процесів як сукупність органів державного регулювання, що здійснюють діяльність у сфері узгодження інноваційних процесів в економіці регіону і комерційних і некомерційних організацій, що надають послуги підприємствам, що працюють в інноваційній сфері.

ЗАСТОСУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ МЕТОДІВ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Д. Канцер, студентка гр. МТ-2-15

Науковий керівник Н. Шпортюк, к. держ. упр. доц.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Соціально-психологічні методи діють як регулятори соціальних, психологічних, ідеологічних та етичних відносин у колективі. Велика кількість психологічних факторів відображається на результатах праці. Вміння їх враховувати допомагає керівнику цілеспрямовано впливати на окремих працівників і формувати колектив з єдиними цілями. Крім того, для результативного управління колективом необхідно знати моральні і психологічні особливості окремих працівників, соціально-психологічні характеристики окремих груп.

Для менеджера дуже важливо знати прийоми впливу на підлеглих працівників. Вони поділяються на соціальні та психологічні. Деякими прикладами соціальних є такі:

— вивчення і спрямоване формування мотивів трудової діяльності та їх урахування в управлінні;

— підвищення соціально-виробничої активності (встановлення лідерів, наслідування лідерів, установлення стандартів зразкової поведінки); підтримка соціального наслідування (огляди-конкурси, присвоєння звання "Кращий у професії", святкування ювілеїв і знаменних дат тощо);

— моральне стимулювання; соціальне планування; зміна структури персоналу;

— підвищення кваліфікації; поліпшення умов праці, побуту, охорони здоров'я;

Психологічні методи використовуються з метою встановлення найбільш сприятливого психологічного клімату. Вони спрямовані на конкретну особистість і, як правило, персоніфіковані та індивідуальні. Головною їх особливістю є звернення до внутрішнього світу людини, особистості, інтелекту,

почуттів, образів і поведінки для того, щоб спрямувати внутрішній потенціал на вирішення конкретних завдань організації.

Психологічними методами менеджменту є:

— гуманізація праці (ліквідація монотонності, кольорове оформлення приміщення, використання спеціальної музики, дотримання встановлених санітарно-гігієнічних норм тощо);

— психологічні-технології, або способи психологічного впливу (переконання, навіювання, прохання, похвала, порада, засудження тощо);

— задоволення професійних інтересів;

— професійний відбір і навчання персоналу;

— комплектування малих груп за критерієм психологічної сумісності працівників;

Отже, головна мета застосування соціально-психологічних методів — формування в колективі сприятливого соціально-психологічного клімату. Використання таких засобів позитивно впливає на ефективність діяльності, але потребує високого рівня професійної підготовки самого керівника.

ПРОБЛЕМАТИЧНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Н. Горобець, к.с.-г.н., доцент

Дніпровський державний аграрно – економічний університет

У період трансформації вітчизняної економіки у зв'язку з інтеграцією України до Європейського Союзу, нагальним питанням стає пошук вирішення проблеми розвитку сільського господарства як пріоритетної, соціально значущої галузі вітчизняної економіки. Останніми роками рівень державної підтримки АПК знаходиться на низькому рівні (всього лише 0,8 % від валової доданої вартості галузі становлять прямі дотації з державного бюджету України). Якщо порівнювати дотації з держбюджету від валової доданої вартості сільського господарства з іншими країнами, то цей показник у країнах ЄС складає 21 %, у США – 12 %. У провідних країнах світу, навіть якщо рівень цін на сільськогосподарську продукцію буде низьким, то агропідприємства залишаються прибутковими.

Саме досвід реальної державної підтримки сільськогосподарських підприємств за кордоном та їх міцний фінансово-економічний стан, свідчить про необхідність розробки та впровадження програми фінансування фермерських господарств, сільськогосподарських підприємств, дрібнотоварних господарств населення України. Абсолютно зрозумілим є той факт, що сільське господарство є однією із пріоритетних галузей економіки України, отже саме її розвиток сприятиме зростанню експортного потенціалу країни, підвищенню матеріального добробуту населення, зміцненню економічної та продовольчої безпеки держави.

Останніми роками спостерігається негативна тенденція щодо погіршення значень зведених показників діяльності вітчизняних сільськогосподарських

підприємств, що свідчить про вплив чинників –демотиваторів на розвиток сільського господарства в Україні в цілому.

Існує багато проблем для розвитку вітчизняного сільського господарства: високі ціни на паливо (залежать від курсу долара), які сприяють тому, що неможливо отримати високорентабельне виробництво сільськогосподарської продукції, значні ціни на мінеральні добрива, надвисокі відсоткові ставки по кредитах (на рівні 15 – 16 %), оскільки існує суттєвий ризик зниження платоспроможності агропідприємств, високі митні тарифи на імпорт сільськогосподарських транспортних засобів, моральне й фізичне зношення сільськогосподарської техніки (на рівні від 70 до 95 %), нестабільність політичної та економічної ситуації в Україні, низький рівень потоку іноземних інвестицій у сільське господарство тощо.

До сучасних проблеми розвитку сільського господарства в Україні слід віднести: низьку державну підтримку агропідприємств; наявність певних бар'єрів для розвитку галузі сільського господарства; високі ціни на мінеральні добрива, транспортні засоби, паливо, зерно, високі ставки по кредитах; втрата певних ринків постачання та збуту сільськогосподарської продукції тощо. В свою чергу низька ефективність сільськогосподарського виробництва не забезпечує розширеного відтворення; на селі найгострішими залишаються соціальні проблеми. Наслідком кризи розвитку сільських територій і сільського господарства стали відсутність мотивації до праці, безробіття, бідність та трудова міграція; загрозливих темпів набуває деградація демографічно-відтворювального, а відтак і трудового потенціалу села; відбувається деіндустріалізація сільського господарства.

В ракурсі зазначеного можна зауважити на таких напрямках розвитку аграрної сфери країни, як внесення змін до законодавства, що забезпечать на належному рівні підтримку вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції, перейнявши досвід європейських країн; глобалізація бізнесу, кооперація різних організаційно-правових форм агропідприємств; створення умов щодо унеможливлення роботи посередників; введення міжнародних стандартів для продукції рослинництва і тваринництва; удосконалення законодавства щодо розробки програми державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції; пошук нових партнерів, у зв'язку з євроінтеграцією України є висока ймовірність співробітництва з країнами Європейського Союзу (Польща, Німеччина, Франція та ін.)

Важливою складовою державної політики розвитку сільських територій є організація та формування ринку земель. Основними принципами здійснення земельної реформи повинні стати подолання монопольних тенденцій на ринку землі і встановлення багатосуб'єктності права власності на земельні ресурси. Основними акцентами державної політики розвитку сільських територій повинні також виступати соціальність їх розвитку, ефективне ведення сільського господарства, деаграризація та збереження природного середовища села. З цією метою виділення державних коштів має спрямовуватись не на пряму бюджетну підтримку діючих агроформувань, а на розвиток соціальної та

інституційної інфраструктури села, навіть, якщо віддачу від цього можна очікувати лише у дуже довгостроковій перспективі.

Важливого значення набуває оптимізація структури сільського господарства у відповідності до потреб населення відповідних регіонів, включаючи нарощування потенційних можливостей експорту, підвищення ефективності та рентабельності сільського господарства, створення повнофункціональної мережі регіональних агропромислових ринків з метою спрощення залучення господарств населення до виробництва готової харчової продукції, сприяння розвитку переробного виробництва на сільських територіях, активізація виробництва продукції тваринництва, стабілізація пропозиції та цін на ринку кормів, обґрунтування напрямів та активізація виробництва органічної сільськогосподарської продукції тощо.

ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ МЕНЕДЖМЕНТУ ПРИ ФОРМУВАННІ КАНАЛІВ РОЗПОДІЛУ АГРОПРОДУКЦІЇ

О. Ковтун, магістр гр. МзМТ-1-17

*Науковий керівник: Н. Горобець, к.с.-г.н., доцент
Дніпровський державний аграрно – економічний університет*

Нинішні умови розвитку аграрного сектору економіки України характеризуються тенденціями формування бізнесових відносин учасників на засадах маркетингу, що спонукає керівників підприємств до використання маркетингового інструментарію в управлінні. До того ж, проблеми збуту сільськогосподарської продукції, невчасного постачання сировини у переробну сферу та неузгодженої сервісної підтримки кон'юнктурних сегментів аграрного ринку потребують активізації маркетингового менеджменту в агробізнесових системах.

Процес маркетингового менеджменту починається із аналізування зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, визначення його сильних та слабких сторін, тобто за допомогою проведення SWOT-аналізу. Після визначення стратегічних альтернатив діяльності агропідприємства та вибору його цільових ринків, формується маркетингова стратегія діяльності. Для оцінки існуючої ситуації на ринку необхідна інформація про ресурси підприємства, дії і наміри конкурентів, розвиток ситуації на ринку. Для виявлення можливостей та перспектив діяльності агропідприємств найчастіше застосовується метод SWOT-аналізу, який завдяки своїй концептуальній простоті може легко застосовуватися менеджерами для оцінки маркетингової діяльності.

Використання методики SWOT-аналізу дозволяє оцінити загрози, можливості, сильні та слабкі сторони аграрних підприємств та розробити адекватну стратегію їх подальшого розвитку. В процесі проведених досліджень виробничо-економічної діяльності ТОВ «Агротехсервіс» встановлено, що сучасний стан зовнішнього середовища характеризується наявністю таких можливостей: підтримка з боку сільської ради та районної адміністрації, поява

нових каналів збуту продукції, розширення асортименту продукції та послуг. Серед загроз слід виділити погрози конкуренції з боку комерційних структур, коливання цін на сільськогосподарську продукцію, підвищення цін на паливно-мастильні матеріали тощо. Аналіз внутрішнього середовища дав змогу визначити сильні сторони: згуртована та дружня команда, ціни реалізації продукції вищі порівняно з конкурентами, позитивний імідж серед споживачів та інших сільськогосподарських підприємств, а також слабкі: відсутність менеджера з маркетингу, інформації про ринок і засобів комунікації тощо.

Обрані за допомогою SWOT-аналізу напрями маркетингової діяльності стануть основою для формування маркетингових цілей ТОВ «Агротехсервіс». Завершальним етапом процесу здійснення маркетингового менеджменту в товаристві є контроль за реалізацією розробленої маркетингової програми. Розробку маркетингової стратегії та контроль за ходом виконання маркетингових заходів повинен здійснювати менеджер з маркетингу товариства. Такий контроль слід проводити раз на рік і на основі нього вносити зміни в обрані маркетингові стратегії на наступний період.

Застосування маркетингових інструментів менеджменту в діяльності агропідприємств, зокрема ТОВ «Агротехсервіс», дасть можливість товаровиробникам мати впевненість у своїх діях і створить реальні умови для формування стабільних каналів реалізації виробленої ними продукції та матеріально-технічного постачання за прийнятними для них цінами, стане складовою частиною великомасштабного, а отже і конкурентоспроможного бізнесу. Тому, організація діяльності вітчизняних сільськогосподарських підприємств, на основі ефективного маркетингового менеджменту дозволить підвищити ефективність їх функціонування.

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Ю. Кравченко, студентка гр.МгМр-1-18

Науковий керівник: Н. Шпортюк, доц. к.держ.упр.

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

У 2014 р. відбулося переосмислення та перетворення місцевого самоврядування у кращий бік, тепер вони будуть працювати на покращенні життя людей. Реформа місцевого самоврядування обговорювалося не одноразово, але втілити їх в життя не вдалося. Децентралізація місцевого самоврядування стала необхідністю яка допоможе вийти Україні з кризи. До цього ж районні та обласні ради не мали особистих виконавчих органів, а тільки представляли свої інтереси. І саме тому вирішення питань не могло відбуватися без виконавчого органу. Все це закінчувалося не розв'язуванням питань і без дією влади, оскільки ради не можуть виконувати свої повноваження без виконавчих органів. Дані проблеми послаблювали органи місцевої влади і підкреслювали їх мало ефективність, органи місцевого самоврядування не могли розв'язувати свої питання.

Місцеве самоврядування в Україні - це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади - жителів села чи добровільного

об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста - самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції й законів України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

Територіальна громада - жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр; адміністративно-територіальна одиниця - область, район, місто, селище, село.

Публічне управління - це організаційний і регулювальний вплив держави на суспільну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, збереження, спираючись на владну силу, яку обмежує дієвий суспільний контроль [2].

Державне управління - це систематично здійснюваний цілеспрямований вплив держави на суспільну систему в цілому або на окремі її ланки, на стан і розвиток суспільних процесів, з метою реалізації державної політики, виробленої політичною системою та законодавчо закріпленої, в інтересах оптимального функціонування та розвитку держави [2].

Головним важелем успішного перетворення вітчизняної системи місцевого самоврядування має бути інституційний та науковий супровід реформ. Адже для підвищення ефективності системи місцевого самоврядування необхідним є забезпечення збалансованості здійснюваних функцій, шляхом утворення на регіональному рівні повноцінних виконавчих органів районних і обласних рад та модернізації окремих елементів і розширення їх переліку шляхом інституційних форм, що на практиці довели свою дієвість.

Література:

1. Бориславська О. Місцеве самоврядування як форма децентралізації та гарантія демократичного політичного режиму. // Вісник Львівського університету. Серія юридична. — 2011. Випуск 52

2. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с.

ВИМОГИ ДО БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ: СТАНДАРТИЗАЦІЯ ДО ЗАКОНІВ ЄС

А. Чехранов, студент Мг-ХТ-1-18

Науковий керівник Ю. Коломоєць, к.ю.н.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Актуальність даної теми полягає у тому, що Україна має на меті стати повноправним учасником Європейського Союзу. Задля цього існує певний ряд вимог до законодавства України. Стандартизація відповідно до основних «харчових» законів у ЄС, а також контролю НАССР, що дозволить підвищити якість української продукції до рівня ЄС.

На даний момент забезпечення якості та безпеки харчових продуктів виступає як одна з невід’ємна і переважаючих складових правового регулювання суспільних відносин, а також зовнішньоекономічної діяльності Держави. Прийняття Закону № 1602-VII, Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» було викладено у новій редакції як Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», який по своїй суті є узагальненим нормативним актом, який «закриває» два регламенти ЄС – № 178/2002 від 28 січня 2002 р. (основний «харчовий» закон У ЄС) та №852/2004 від 29 квітня 2004 р. (вимоги щодо гігієни харчових продуктів та обов’язкове впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР), є завчасним адже, не слід забувати, що на сьогодні Україна не є членом Європейського Союзу, а законодавство ЄС не є чинним на території України, зокрема для харчових підприємств. Воно має пряму дію лише для держав-членів ЄС.

Вказаний процес, тобто прийняття закону передбачає прийняття національних законодавчих актів, що включають вимоги законодавства ЄС, а не довільне вибіркоче використання законодавства Європейського Союзу, зокрема, відповідних параметрів безпечності харчових продуктів, що фактично вже запроваджені або давно існують в Україні. Також і технічні регламенти можуть лише відповідати вимогам, визначеним законодавством ЄС, але затверджуватись мають відповідними національними органами влади та управління.

Власну пропозицію щодо внесення поправки до Закону № 1602-VII, стосовно податків на застаріле обладнання, можна вважати доцільним, через певний ряд причин:

- Застаріле обладнання використовує більше електроенергії або твердого чи рідкого палива
- Більші амортизаційні відрахування на ремонт обладнання
- Нижча якість продукції та її органолептичні показники
- Через певну фіксовану вартість на окремий вид продукції, незалежно від якості матеріально-технічного забезпечення, підприємства отримують приблизно однаковий прибуток.

Таким чином виникає пропозиція вводити податок на застаріле обладнання, якому більше 15 років. Що дозволить модернізованим підприємствам бути більш конкурентоспроможними, не змінюючи ціну на продукцію (за виключенням інфляції), що позитивно впливає на ринок збуту, а підприємства із застарілим обладнанням стимулювати до оновлення матеріально-технічної бази.

Варто зазначити, що підприємства, які будуть проводити переобладнання, повинні знаходитися на податкових канікулах. Це не стосується косметичного ремонту, заміни певних деталей, мастил.

Доцільність цього пояснюється на прикладі звичайних хлібозаводів, продукція яких коштує приблизно однаково, але одне з підприємств функціонує

з довоєнних часів (матеріально-технічна база не оновлювалась), а інше існує 10 років і функціонує на імпортному обладнанні.

Таким чином, введений податок вирівняє розмах у ціні на продукцію, так, що товар модернізованих та застарілих підприємств буде мати приблизно однакову вартість, що створює стимулюючий момент для останніх і вигідні умови для розвитку нових технологій.

КАКИМ ДОЛЖЕН БЫТЬ РУКОВОДИТЕЛЬ

Е. Рябенко, студентка гр. МТ-1-17

Научный руководитель: к.гос.упр., доц. Н. Шпортюк

Днепровский государственный аграрно-экономический университет

Руководитель должен решать все проблемы, собирая все части производства в единый процесс, нацеленный на единственный общий результат. Чтобы быть успешным нужно смотреть вперед, видеть перед собой цель, принимать правильные решения, и конечно заканчивать дело только с лучшим результатом. Главными качествами, которыми должен обладать каждый успешный руководитель – это компетентность, коммуникабельность, уважительное отношение к подчиненным, смелость в принятии решений, ответственность за свои действия и способность творчески, оригинально решать проблемы.

Так же руководителю нужно очень внимательно подбирать сотрудников. Принимать на работу только грамотных заместителей, толковых начальников отделов и структурных подразделений, четко разделив между ними полномочия и степень ответственности. Не менее важна для успеха общего дела и мотивация персонала. Поэтому большую роль играет знание психологии. Нужно уметь разбираться в людях. Кто-то требует жесткого отношения, иногда и выговор такому сотруднику полезен для стимуляции, а к кому требуется деликатный подход, и тогда человек раскроет все свои лучшие качества. Все это только на пользу общему делу.

Эффективный руководитель всегда обладает хорошей поддержкой со стороны подчиненных. Чтобы стать хорошим руководителем необходимо, прежде всего, наладить отношения с ними. Так как единую команду можно создать там, где рабочая, но в тоже время доброжелательная атмосфера, человечность по отношению к сотрудникам. Объективная оценка действий шефа состоит в глазах подчиненных на основе того, как он выглядит, как решает текущие задачи.

Хороший руководитель подсказывает, поддерживает и хвалит сотрудников. Так как многим людям похвала со стороны начальства дает стимул еще лучше работать и не разочаровать своего руководителя. Но про критику тоже не стоит забывать. Самое главное, чтобы критика была обоснована и грамотно построена. Только в таком случае критика не приведет к конфликту и даже положительно повлияет на работу сотрудника. То есть нужно быть справедливым по отношению к своим подчиненным. Но в тоже время нужно поддерживать дисциплину и уметь отказывать людям, чтобы они «не

сели тебе на шею». Так же нужно всегда быть честным, держать свое слово и завоевывать только безупречную репутацию.

Хороший руководитель знает как важно саморазвитие. Поэтому он будет развивать в себе лидерские качества, ораторское искусство, умение спорить и отстаивать свою точку зрения, быстро находить и приводить аргументы. Не менее важно развивать память и внимание.

Система менеджмента постоянно совершенствуется, от руководителя сегодня требуется мобильность умение вовремя подстраиваться под условия, меняются и требования рынка. То же самое и в отношении сотрудников – им нужно предоставлять возможность повышения квалификации, посещения тренингов и семинаров.

А, кроме того, руководитель должен обязательно знать основы экономики и бухгалтерии, иначе любой финансист сможет обмануть. Так что, для того чтобы быть хорошим руководителем понадобятся знания экономики, финансов, бухгалтерии, психологии. Умение убеждать, доказывать свою точку зрения, хорошо говорить, понимание всех тонкостей производства и работы предприятия. Так же пригодится иметь хорошую память, творческое мышление, доброжелательность, честность, справедливость, знание иностранного языка. А еще важны такие качества, как пунктуальность, решительность и оптимизм.

ПРОБЛЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ И НЕОБХОДИМОСТЬ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРЕОДОЛЕНИЯ И ИСКОРЕНЕНИЯ КРИМИНАЛЬНОГО БИЗНЕСА – КАК ПРОЯВЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ФАШИЗМА

Кураташвили Альфред А. (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических, философских и юридических наук, Профессор в области общественных наук, Профессор Грузинского технического университета по направлению – Публичное право (Факультет Права и Международных отношений), Научный руководитель Института Бизнеса и Права Факультетов Права и Международных отношений и Бизнестехнологий ГТУ, Президент Международной Академии социально-экономических наук, Международной Академии Политического менеджмента и Международной Академии Юридических наук, Академик Нью-Йоркской Академии наук и Академии политических наук США

Актуальнейшей проблемой государственного управления является защита прав, свобод и интересов каждого человека.

Следовательно, в условиях функционирования государства, реально служащего интересам народа, важнейшей задачей государственной власти является (должна быть) нормативно-правовое обеспечение защиты интересов людей, а стало быть, нормативно-правовое обеспечение преодоления и искоренения криминального бизнеса – как проявления экономического фашизма, свойственного сущностной природе истинного (грабительского)

капитализма, с господством рынка, денег, прибыли, капитала над человеком (?!).

В связи с этим принципиально важно обратить особое внимание на необходимость преодоления, предотвращения и искоренения функционирования в государстве (в государствах мира) азартных так называемых «игр» – «игорного» бизнеса, как проявления экономического фашизма, ибо так называемые азартные «игры» – это криминальный бизнес и преступление против человечности (?!).

Ведь в современном развитом мире, называемым цивилизованным миром, не подлежит сомнению необходимость эффективного функционирования предпринимательства в государстве, однако допущение предпринимательства в виде азартных так называемых «игр», неминуемо приводит к психологическому и физическому порабощению людей, к их ограблению и обнищанию, а потому предпринимательство в данном случае криминально, ибо это преступление против огромного количества людей – это явное преступление против человечности (?!).

Считаю необходимым обратить здесь особое внимание на то, что я вовсе не против обогащения людей, я не против бизнеса и т.д., я никогда не выступал против частной собственности, а даже, наоборот!!!

Вместе с тем, люди должны обогащаться лишь законными, честными и порядочными путями и методами, они должны обогащаться не капиталистически мыслящим – не чисто экономическим – умом и деянием, подразумевающим господство рынка, денег, прибыли, капитала над человеком – над народом, люди должны обогащаться не путем прямого или завуалированного ограбления народа своей страны или народов зарубежных государств – не путем геноцида и экономического изнасилования людей и целых народов [1; и др.], а должны они обогащаться лишь своим гуманносоциально мыслящим умом, своим гуманносоциально нацеленным талантом, своими гуманносоциально нацеленными организаторскими способностями и своей заслугой!!!

В связи с этим принципиально важно отметить, что допущение в государстве функционирования азартных так называемых «игр» и их «узаконение» является антиконституционным деянием, ибо главнейшее право человека – это право на жизнь, что соответственно отражено в Конституциях государств [1], а азартные так называемые «игры» вызывают деградацию и обнищание человека, экономический и морально-психологический геноцид народа, что, в конечном счете, способствует уничтожению жизни человека, и что, кроме антиконституционности, явно противоречит Всеобщей Декларации прав человека (Статья 3), согласно которой: «Каждый человек имеет право на жизнь, на свободу и на личную неприкосновенность» [2, с. 13].

Таким образом, необходимость нормативно-правового обеспечения преодоления и искоренения криминального бизнеса – как проявления экономического фашизма, и как преступления против человечности, не подлежит сомнению.

Следовательно, подтверждается объективная необходимость законодательного запрета функционирования азартных так называемых «игр» в любом государстве, реально служащем интересам народа.

Литература:

1. Кураташвили Альфред А. Права человека и теории экономического выживания народа. Экономический и морально-психологический геноцид: политико-правовые и социально-экономические пути и механизмы его искоренения (монография на грузинском, русском и английском языках). Тбилиси: Международное издательство «Прогресс», 2003. – 400 с.

2. Конституция Грузии (Статья 15, пункт 1). Принята 24 августа 1995 г. <https://matsne.gov.ge/ru/document/view/30346>

3. Всеобщая декларация прав человека от 10 декабря 1948 года. Права человека: Сборник международных документов. – М.: Издательство «Юридическая литература», 1998. – 608 с.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИРОБНИЧОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДСТАВІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ АГРОМАРКЕТИНГУ

С. Свистунов, магістр гр. МгМТ-1-17

*Науковий керівник: Н. Горобець, к.с.-г.н., доцент
Дніпровський державний аграрно – економічний університет*

Економічні реформи на селі, вдосконалення відносин власності призвели до значних змін у формах господарювання, в економічних інструментах, які використовують агровиробники та у нових концепціях діяльності сільськогосподарських підприємств.

Забезпечення економічної та фінансової стабільності в умовах конкурентного середовища потребує вдосконалення принципів і методів виробничого менеджменту сільськогосподарських підприємств із застосуванням новітніх економічних та інформаційних технологій. Тому надзвичайно важливо, щоб цей процес організовувався такими спеціалістами, які добре знають потреби споживачів аграрної продукції, можливості конкурентів і спроможні приймати правильні рішення тактичного й стратегічного характеру на основі використання можливостей сучасного агромаркетингу.

Для цього пропонується звернути увагу на певні етапи роботи щодо вдосконалення виробничого менеджменту в агропідприємствах шляхом застосування маркетингових інструментів. Першим етапом повинно стати вивчення ринку сільськогосподарської продукції, яку виробляє підприємство, виділення в процесі його сегментації основних для підприємства галузей, оцінювання можливостей стимулювання збуту і здешевлення товаропросування тощо. Другий етап – формування самої системи маркетингового управління агропідприємства. Він розпочинається з висунення концепції маркетингу для конкретного підприємства, а також з розробки стратегії маркетингу. Організаційна структура, функції та програма маркетингу визначаються ситуацією на цільових ринках продукції підприємства. Третім етапом є

вдосконалення виробничого процесу, корекція технологій виробництва продукції рослинництва і тваринництва з тим, щоб вони відповідали вимогам її споживачів. На четвертому етапі підприємства належить оцінити свої шанси в конкурентній боротьбі з іншими виробниками продукції та вибрати оптимальну стратегію розвитку, спрямовану на підвищення рівня конкурентоспроможності, зокрема, заснованого на поліпшенні фінансовоекономічних результатів діяльності. На п'ятому етапі проводиться організаційна робота з реалізації економічних інтересів на ринках конкретних видів продукції сільськогосподарського підприємства. Застосування маркетингових інструментів в сільськогосподарських підприємствах всіх організаційно-правових форм покращить й саму систему виробничого менеджменту.

Таким чином, необхідно концентрувати увагу на зростанні рівня конкурентоспроможності агропідприємств, кращому врахуванні потреб споживачів та економічних інтересів постачальників матеріально-технічних ресурсів, умілому використанні здібностей працівників до підвищення продуктивності праці та раціоналізації робочих місць. Особливого значення набуває не тільки контроль дотримання технологій виробництва продукції рослинництва і тваринництва, а й формування чіткої системи підзвітності та відповідальності керівників виробничих підрозділів і спеціалістів за кінцеві результати роботи. Формування системи виробничого менеджменту агропідприємств з урахуванням ефективного використання маркетингових інструментів забезпечить зниження собівартості продукції, що поряд із реалізацією зусиль, спрямованих на підвищення цін реалізації, обов'язково призведе до нарощування основного фінансово-економічного результату їх функціонування – прибутку. Досягнення цілей розвитку підприємств можливе лише на основі підвищення ефективності виробництва.

ПРОБЛЕМЫ ПРАВОВОГО УПРАВЛЕНИЯ В СФЕРЕ БИЗНЕСА В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНО ОРИЕНТИРОВАННОЙ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ

Кураташвили Анзор А. (Тбилиси, Грузия)

Доктор экономических наук, Профессор Грузинского технического университета (Факультет Бизнетехнологий), Вице-Президент Международной Академии социально-экономических наук, Международной Академии Политического менеджмента и Международной Академии юридических наук, Академик Нью-Йоркской Академии наук

Исследование проблем правового управления в сфере бизнеса особенно актуально в условиях социально ориентированной рыночной экономики.

Вышеотмеченное обусловлено тем, что, во-первых, общеизвестна нацеленность бизнеса на получение экономической эффективности – на получение наибольшей прибыли, и, во-вторых, обусловлено тем, что, социально ориентированная рыночная экономика требует социальной ориентации данной рыночно-экономической системы.

Следовательно, особое значение для преодоления вышеотмеченного противоречия имеет государственное регулирование бизнеса и рыночной экономики, а значит, и Политический менеджмент – Государственное управление в целом.

Именно вышеотмеченным и определяется актуальность темы исследования.

Научному исследованию проблемы бизнеса и государственного управления в условиях социально ориентированной рыночной экономики в научной литературе уделяется определенное внимание.

Однако, как правило, основное внимание уделяется проблеме экономической эффективности бизнеса.

Что же касается социальной ориентации и результативности бизнеса, и роли государственного управления в ее достижении, то данной проблеме обращается явно мало внимания.

Целью данного исследования является обоснование необходимости функционирования бизнеса в условиях социально ориентированной рыночной экономики не только с точки зрения его нацеленности на непосредственно экономическую эффективность, но и с точки зрения его социальной ориентации и социальной эффективности, на что государство должно уделять особое внимание в процессе регулирования и управления социально-экономическими процессами.

Задачей данного исследования является разработка направленности механизма государственного регулирования и управления бизнесом в условиях социально ориентированной рыночной экономики, как с точки зрения его нацеленности на непосредственно экономическую эффективность, так и с точки зрения необходимости его социальной ориентации и социальной эффективности.

Исходя из вышеотмеченного, особое значение приобретает необходимость преодоления противоречия между экономической нацеленностью бизнеса и необходимостью его социальной ориентации.

Притом, в преодолении данного противоречия важнейшую роль призвано играть государственное регулирование бизнеса и рыночной экономики, а значит, и государственное управление в целом.

Принципиально важно обратить внимание здесь на то, что, как государственное регулирование, так и дерегулирование бизнеса и экономики, могут иметь разную целевую направленность, в зависимости от целевой направленности общественно-государственного строя.

В частности, оно может быть направлено, как на эффективное функционирование бизнеса, экономики, общества и государства в интересах каждого человека, так и на обогащение отдельных лиц за счет интересов народа, ибо государственное регулирование и дерегулирование бизнеса и экономики – это не самоцель, а лишь средство реализации цели общественно-государственной системы.

Следовательно, если государственное регулирование и дерегулирование бизнеса и экономики в соответствии с Философией социальной цели [1],

созданной профессором Альфредом Кураташвили, служит интересам человека – интересам народа, т.е. если в основе регулирования и дерегулирования бизнеса и экономики со стороны государства лежит Философия социальной цели, а не Философия средств [2], то и результаты государственного управления будут нацелены на реализацию интересов народа.

Однако, если государственное регулирование и дерегулирование бизнеса и экономики основывается на созданной опять-таки профессором Альфредом Кураташвили Философии средств [1; 2] и служит лишь обогащению отдельных лиц за счет интересов народа, т.е. если служит прибыли, капиталу, а не интересам каждого человека, то и результаты государственного управления в таком случае будут в противоречии с интересами человека – с интересами народа.

Литература:

1. Кураташвили Альфред А. Философия социальной цели. Принципиально новое научное направление – исходная теоретическая основа формирования и функционирования истинно человеческого общества и государства (монография на грузинском, английском и русском языках). Тбилиси: Международное издательство “Прогресс”, 2003. – 352 с.

2. Кураташвили Альфред А. Философия цели – альтернатива философии средств (монография на грузинском и русском языках). Тбилиси: «Мецниереба», 1997. – 100 с.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

<i>Ширінов Р.</i> Оцінка ефективності використання трудового потенціалу підприємства.....	3
<i>Сухабок И.</i> Разработка конкурентных преимуществ ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов».....	4
<i>Васильев С.</i> Формування інституту приватної власності в аграрному секторі.....	6
<i>Вініченко І.</i> Концепція управління економічною стійкістю аграрного підприємства.....	8
<i>Станкевич И.</i> Молочная отрасль Республики Беларусь: состояние и направления развития.....	10
<i>Гарбузюк А.</i> Сутність економічної ефективності підприємства.....	13
<i>Гіда М.</i> Проблеми збалансованості платіжного балансу України.....	14
<i>Жуков С.</i> Напрямки підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції.....	15
<i>Дідур К.</i> Напрямки підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва.....	16
<i>Вініченко І.</i> Формування інвестиційної стратегії розвитку сільськогосподарських підприємств.....	18
<i>Дмитренко І.</i> Форми міжнародних економічних відносин.....	19
<i>Мироненко С.</i> Дослідження стану та розробка заходів щодо підвищення прибутку в сучасних умовах господарювання.....	20
<i>Лапа В.</i> Резерви підвищення використання трудових ресурсів.....	22
<i>Тимошик В.</i> Анализ производственной деятельности ОАО «Минский комбинат хлебопродуктов».....	23
<i>Кушмаєва В.</i> Теоретичні засади розвитку інтелектуального бізнесу в АПК.....	25
<i>Кондратович Н.</i> Приоритетные направления развития АПК.....	26
<i>Кучугурна І.</i> Інвестиційна привабливість підприємств: теоретичний аспект.....	28

<i>Масляєва О.</i> Визначення екологічної продукції, як чинника конкурентоспроможності.....	29
<i>Мироненко С.</i> Оцінка рівня соціально-економічного розвитку аграрного підприємства та розробка пропозицій щодо його підвищення.....	30
<i>Огородня Д.</i> Концепція логістики в управлінні сільськогосподарськими підприємствами.....	31
<i>Сітковська А.</i> Прогнозування як елемент підвищення конкурентоспроможності підприємства.....	33
<i>Пінчук З.</i> Проблеми забезпечення продовольчої безпеки України.....	34
<i>Свіницька А.</i> Земля як специфічний засіб виробництва.....	35
<i>Терещенко О.</i> Економічні методи мотивації персоналу.....	37
<i>Свіницька О.</i> Функції системи формування витрат підприємства.....	38
<i>Сергієнко А.</i> Персонал – головне джерело конкурентоспроможності підприємства.....	40
<i>Вербицька Є.</i> Особливості ринку інтелектуальних продуктів.....	42
<i>Терещенко В.</i> Напрями підвищення конкурентоспроможності підприємства.....	43
<i>Гіда М.</i> Методи управління проектними ризиками.....	44
<i>Явтушенко С.</i> Складові економічної стійкості підприємства.....	45
<i>Гусак В.</i> Особливості аналізу трудових ресурсів.....	47
<i>Гончаренко О.</i> Інноваційне забезпечення відтворювального процесу в агропромисловому виробництві.....	48
<i>Лебеденко О.</i> Поняття аграрного ринку та його особливості.....	49
<i>Ращупкін Г.</i> Фактори підвищення ефективності функціонування підприємства.....	51
<i>Дмитренко А.</i> Оцінка ризиків бізнес-аланування.....	52
<i>Огородник Т., Кошевой В.</i> Теоретичні аспекти реалізації потенціалу інноваційного розвитку агропромислового виробництва.....	53

Мачак Т.

Основні напрямки підвищення економічної ефективності вирощування соняшнику.....55

Лебедюк А.

Теоретичні аспекти формування конкурентоспроможності сільськогосподарського підприємства.....57

Юрченко С.

Кластерний підхід як ефективна форма розвитку аграрного сектору.....58

Льків А.

Перспективи покращення інвестиційного клімату в агробізнесі України з використанням криптовалюти.....60

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Драган І.

Роль керівників у системі менеджменту.....62

Касян О.

Детінізація відносин в сфері зайнятості та їх вплив на податковий механізм державного регулювання.....63

Плотка Л.

Моделі соціальної політики у соціальній сфері.....65

Тропінін В., Бровко Є.

Окреме питання неприбутковості сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.....66

Шемавн'юв В.

Державне регулювання розвитку аграрного сектору: іноземний досвід.....68

Арутюнян А.

Сутність виробничого менеджменту та напрями його вдосконалення в галузі рослинництва.....69

Гіда М.

Теорія Хоува-Штрауса в розрізі управління персоналом на підприємстві.....71

Дмитренко І.

Сучасні тенденції та проблеми управління персоналом.....73

Козинець А.

Реклама як об'єкт авторського права.....74

Коломоєць Ю.

Сучасне розуміння конституційного права на працю.....76

Локотькова А.

Застосування тайм-менеджменту у публічному праві.....77

Шпортюк Н.

Актуальні проблеми запровадження інноваційних підходів в управлінні регіональним розвитком.....78

<i>Патлаха А.</i> Сутність, роль та ефективність впровадження логістичного менеджменту запасів.....	80
<i>Олександрова В.</i> Логістичний підхід до процесу збуту на сільськогосподарському підприємстві.....	82
<i>Амеліна Н.</i> Основні проблеми агропідприємництва в Україні.....	83
<i>Писаренко В., Багорко М.</i> Державна політика розвитку та стимулювання екологізації виробництва аграрних підприємств.....	85
<i>Білоткач І.</i> Ефективність інституціонального регулювання ринку органічної сільськогосподарської продукції.....	87
<i>Дмитренко І.</i> Роль логістичного менеджменту в діяльності підприємства в умовах глобалізації.....	89
<i>Бровко Є.</i> Сучасні вимоги до менеджерів в АПК.....	90
<i>Гавриш В.</i> Маркетинг і логістика, як інструмент підвищення ефективності діяльності підприємства.....	92
<i>Гіда М.</i> Доцільність стратегії логістичного ланцюга поставок для українських підприємств.....	93
<i>Канцер Д.</i> Застосування логістичних підходів в управлінні підприємством.....	94
<i>Гусак В.</i> Розробка раціональних логістичних рішень в агропідприємствах.....	95
<i>Хомякова Д.</i> Особливості аграрного менеджменту.....	97
<i>Мареніченко В.</i> Державне регулювання експорту в Україні.....	98
<i>Нечипоренко К.</i> Становлення екологічної логістики.....	99
<i>Пальчик І.</i> Логістичні аспекти ресурсозбереження та ресурсоефективності.....	101
<i>Мирна М.</i> Застосування стратегічного управління в логістичній діяльності аграрних підприємств.....	102
<i>Плотницька А.</i> Проблеми та перспективи розвитку інноваційних технологій в публічному управлінні.....	104

Пацукевич О., Скоромная С.

Нормативно-правовое обеспечение агроэкотуризма в Республике Беларусь.....106

Житкович Н.

Диверсифікація як напрям вдосконалення виробничого менеджменту агропідприємств.....108

Пугач А., Серета О.

Державне стимулювання науково-дослідної діяльності.....110

Сичова М., Шарай О.

Забезпечення державного регулювання розвитку аграрного ресурсного потенціалу України.....112

Канцер Д.

Застосування соціально-психологічних методів в управлінні персоналом на підприємстві.....113

Горобець Н.

Проблематичні питання розвитку вітчизняного сільського господарства в умовах кризи.....114

Ковтун О.

Застосування стратегічних інструментів менеджменту при формуванні каналів розподілу агропродукції.....116

Кравченко Ю.

Сучасні реалії місцевого самоврядування та публічного управління.....117

Чехранов А.

Вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: стандартизація до законів ЄС.....118

Рябенко Е.

Каким должен быть руководитель.....120

Кураташвили Альфред А.

Проблемы государственного управления и необходимость нормативно-правового обеспечения преодоления и искоренения криминального бизнеса – как проявления экономического фашизма.....121

Свистунов С.

Вдосконалення виробничого менеджменту на підставі застосування інструментів агромаркетингу.....123

Кураташвили Анзор А.

Проблемы правового управления в сфере бизнеса в условиях социально ориентированной рыночной экономики.....124

